

Prijedlog zaključka

Na temelju članka 31. stavka 3. Zakona o Vladi Republike Hrvatske («Narodne novine», br. 150/11), a u svezi s člankom 56. stavkom 4. Zakona o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma («Narodne novine» br. 87/08 i 25/12), Vlada Republike Hrvatske je na sjednici održanoj ____ rujna 2014. godine donijela

ZAKLJUČAK

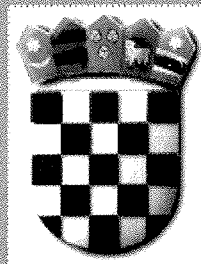
Prihvaća se Godišnje izvješće Ureda za sprječavanje pranja novca za 2013. godinu, u tekstu koji je Vladi Republike Hrvatske dostavilo Ministarstvo financija, aktom KLASA: 470-00/14-005/1 URBROJA: 513-08-02-1-1/001-17-6, od 26. kolovoza 2014 godine.

Klasa:
Urbroj:

Zagreb, ____ . rujna 2014.

PREDSJEDNIK VLADE

Zoran Milanović

**REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO FINACIJA**

**URED ZA SPRJEČAVANJE
PRANJA NOVCA**

FINANCIJSKO – OBAVJEŠTAJNA JEDINICA

**SAŽETAK GODIŠNJEG
IZVJEŠĆA O RADU UREDA
ZA 2013. GODINU**

Zagreb, srpanj 2013

S A D R Ź A J

UVOD	3
I. SUSTAV SPRJEČAVANJA PRANJA NOVCA I FINANCIRANJA TERORIZMA U RH.....	4
II. ULOGA UREDA KAO FINACIJSKO – OBAVJEŠTAJNE JEDINICE.....	5
III. PREVENTIVNA ULOGA UREDA ZA SPRJEČAVANJE PRANJA NOVCA.....	7
IV. KLJUČNI POKAZATELJI O RADU UREDA U 2013. GODINI.....	8
V. MEĐUINSTITUCIONALNA SURADNJA UREDA I NADZORNIH TIJELA TE TIJELA PROGONA U 2013. GODINI.....	11
VI. MEĐUNARODNA SURADNJA UREDA: MEĐUNARODNA RAZMJENA PODATAKA U 2013. GODINI.....	14
VII. PREGLED I VOĐENJE STATISTIKE SUSTAVA SPRJEČAVANJA PRANJA NOVCA I FINANCIRANJA TERORIZMA.....	15
VIII. OCJENA RADA UREDA OD STRANE MEĐUNARODNIH INSTITUCIJA (MONEYVAL).....	16
IX. SLUČAJEVI SA SUMNJOM NA PRANJE NOVCA DOSTAVLJENI OD STRANE UREDA NADLEŽNIM TIJELIMA U 2013. GODINI.....	18
X. TIPOLOGIJE/TRENDOVI PRANJA NOVCA I PROCJENE TEKUĆIH I BUDUĆIH OPASNOSTI OD PRANJA NOVCA U RH.....	20
XI. PRIJEDLOZI ZA UNAPREĐENJE SUSTAVA U SUZBIJANJU PRANJA NOVCA I FINANCIRANJA TERORIZMA U RH.....	21
ZAKLJUČAK	22
 PRILOZI (1-4)	

UVOD

Zakon o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma (NN 87/08, 25/12; dalje u tekstu: Zakon) propisuje da Ministarstvo financija podnosi Vladi RH izvješće o radu Ureda za sprječavanje pranja novca (dalje u tekstu: Ured) najmanje jednom godišnje.

Ured kao hrvatska financijsko – obavještajna jedinica sastavlja cjelovito godišnje Izvješće o svom radu u kojem prikazuje ključne pokazatelje: broj obavijesti o sumnjivim i gotovinskim transakcijama zaprimljenih od banaka i drugih obveznika, broj inicijativa sa sumnjom na pranje novca i financiranje terorizma zaprimljenih od državnih tijela i stranih financijsko-obavještajnih jedinica, broj otvorenih predmeta sa sumnjom na pranje novca i financiranje terorizma, statističke podatke o međuinstitucionalnoj i međunarodnoj suradnji, broj slučajeva sa sumnjom na pranje novca i financiranje terorizma dostavljenih od strane Ureda nadležnim tijelima na daljnje postupanje i procesuiranje u cilju utvrđivanja nezakonitog karaktera sredstava analiziranih u sumnjivim transakcijama.

Zakon i međunarodni standardi određuju da sustav sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma nije u nadležnosti samo jedne institucije nego je to sustav u kojem su zakonski definirane uloga Ureda kao financijsko-obavještajne jedinice, odnosno uloge drugih sudionika iz sustava sprečavanja pranja novca i financiranja terorizma i njihova međusobna interakcija i suradnja.

Dakle, Ured je hrvatska financijsko-obavještajna jedinica, odnosno Ured je središnji nacionalni centar za prikupljanje, analizu i dostavljanje nadležnim tijelima informacija koje ukazuju na sumnju na pranje novca i/ili financiranje terorizma, a sve u cilju sprječavanja korištenja financijskog sustava RH za pranje novca i financiranja terorizma.

U ovome izvješću su navedeni statistički podaci kao ključni pokazatelji o radu Ureda, zatim su prikazane tipologije/trendovi pranja novca, kao i informacije vezane za druge aktivnosti Ureda, uključujući i međunarodnu suradnju Ureda s inozemnim financijsko – obavještajnim jedinicama kao i ocjene o radu Ureda od strane međunarodnih eksperata (MONEYVAL-a i dr.).

Temeljem članka 56. stavak 4. Zakona o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma, Ministarstvo financija podnosi Vladi RH Izvješće o radu Ureda za razdoblje od 01.01.2013. do 31.12.2013.godine¹

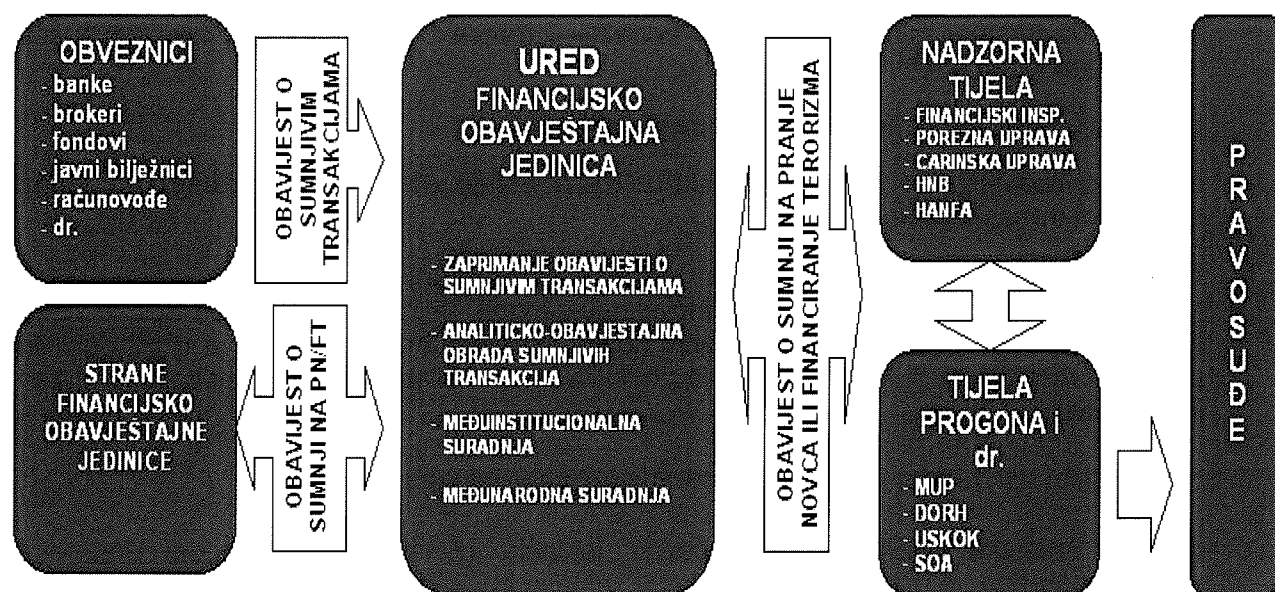
¹ Izvješće o radu Ureda za 2012. godinu Vlada RH prihvatila je dana 22. kolovoza 2013. godine Zaključkom pod brojem klasa 022-03/13-07/209, urbroj 50301-05/16-13-2

I. SUSTAV SPRJEČAVANJA PRANJA NOVCA I FINANCIRANJA TERORIZMA U RH

Pranje novca predstavlja aktivnosti u bankovnom, novčarskom ili drugom poslovanju s ciljem da se prikrije pravi izvor novca, odnosno imovine ili prava priskrbljena novcem za koji se zna da je pribavljen na nezakonit način u zemlji ili inozemstvu.

Nadležna tijela iz sustava sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma su: **tijela prevencije** (banke i drugi obveznici), Ured za sprječavanje pranja novca, **tijela nadzora** (HNB, HANFA, Porezna uprava, Carinska uprava, Financijski inspektorat), **tijela kaznenog progona** (policija, DORH i USKOK), te **pravosuđe** (sudovi).

Slika 1:

Ključni element preventivnog sustava je obveza banaka i drugih Zakonom određenih obveznika obavješćivati Ured o:

- sumnjivim (gotovinskim i negotovinskim) transakcijama kada banke i drugi obveznici utvrde sumnju na pranje novca i financiranje terorizma bez obzira na visinu transakcije (**režim sumnjivih transakcija**) (čl. 42. Zakona),

Ured kao središnje nacionalno tijelo za prikupljanje, analizu i dostavljanje nadležnim tijelima slučajeva sa sumnjom na pn/ft je dio preventivnog sustava, odnosno posredničko tijelo, s jedne strane, između financijskog i nefinancijskog sektora (banaka i dr.), koji Uredu prijavljuju sumnjive transakcije i tijela progona (policije i odvjetništva), te sudova, s druge strane, kako je prikazano na Slici 1.

Dakle, Ured je samo jedna karika u lancu u sustavu suzbijanja pranja novca i financiranja terorizma koja tek u interaktivnoj suradnji s drugim nadležnim tijelima (DORH, USKOK, MUP, SOA, HNB, HANFA i nadzornim službama Ministarstva financija) i stranim financijsko-obavještajnim jedinicama može u potpunosti dati svoj puni doprinos u cilju sprječavanja korištenja financijskog sustava RH za pranje novca i financiranje terorizma.

II. ULOGA UREDA KAO FINANCIJSKO-OBAVJEŠTAJNE JEDINICE

Ured obavlja zadaće određene Zakonom i djeluje sukladno međunarodnim standardima u cilju sprječavanja korištenja financijskog sustava Republike Hrvatske za pranje novca i financiranje terorizma.

Ured je dio sustava prevencije kojem je primarna zadaća da zajedno s drugim tijelima prevencije (bankama i drugim obveznicima), nadzornim službama Ministarstva financija (Financijski inspektorat, Porezna uprava i Carinska uprava), te Hrvatskom narodnom bankom i Hrvatskom agencijom za nadzor financijskih usluga spriječi korištenje financijskog sustava za pranje novca i financiranje terorizma.

Ured je sukladno Zakonu i međunarodnim standardima neovisna središnja nacionalna jedinica koja obavlja sljedeće zadaće:

- zaprima od banaka i drugih obveznika podatke o transakcijama koje su povezane s pranjem novca i financiranjem terorizma,
- pohranjuje podatke o transakcijama u baze Ureda,
- analitičko obavještajno obrađuje, analizira i procjenjuje dostavljene podatke i informacije o sumnjivim transakcijama,
- obavještava nadležna tijela o slučajevima sumnje na pranje novca ili financiranja terorizma, radi poduzimanja radnji i mjera iz njihove nadležnosti, te radi iniciranja od strane nadležnih tijela postupaka za kazneno djelo pranja novca ili financiranja terorizma, a u cilju utvrđivanja pravog izvora novca ili imovine za koje postoji sumnja da su nezakonito pribavljeni u zemlji ili inozemstvu.

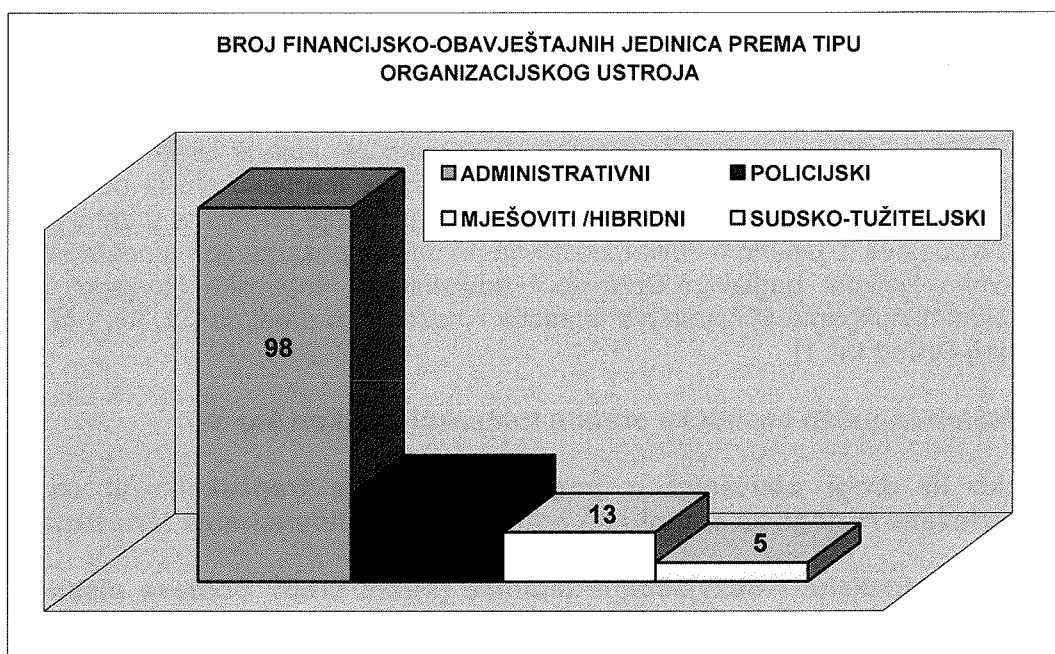
2.1. Model (tip) ustrojstva Ureda kao financijsko-obavještajne jedinice

Ured, kao hrvatska financijsko-obavještajna jedinica (Financial Intelligence Unit – FIU) administrativnog tipa, je ustrojstvena jedinica u sastavu Ministarstva financija koja obavlja zadaće u cilju sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma, te druge zadaće određene Zakonom.

2.1.2. Financijsko-obavještajne jedinice prema modelu (tipu) ustrojstvene lokacije

Republika Hrvatska je prihvatila administrativni tip (model) osnivanja Ureda u sastavu Ministarstva financija. Uredi za sprječavanje pranja novca administrativnog tipa kao financijsko-obavještajne jedinice su uvijek dio strukture nekog ministarstva ili uprave koja ne pripada policijskim ili sudskim tijelima. **Naime, po statistici EGMONT GROUP-e (svjetsko udruženje 139 financijsko-obavještajnih jedinica), od 139 država u svijetu, članica EGMONT GROUP-e, u 98 država uredi za sprječavanje pranja novca kao financijsko obavještajne jedinice su administrativnog tipa i ustrojeni su izvan policijskih i sudskih struktura.** Najčešća lokacija financijsko-obavještajnih jedinica administrativnog tipa, kao što je i hrvatski Ured, je u sastavu ministarstva financija i središnjih nacionalnih banaka ili su financijsko-obavještajne jedinice ustrojene kao posebne agencije, nezavisne od bilo kojeg ministarstva **(vidjeti Grafikon br. 1.)**

Grafikon br.1. Broj finansijsko-obavještajnih jedinica prema tipu organizacijskog ustroja u 2013. godini

Međunarodni monetarni fond (MMF) je u svom Izvješću o procjeni sustava suzbijanja pranja novca u RH u finansijskom sektoru, potvrdio da RH ima dobar model ustroja Ureda u sastavu Ministarstva financija, te je ocijenio da je i dalje potrebno očuvati autonomiju i administrativnu prirodu Ureda u sastavu Ministarstva financija, kao posrednika, s jedne strane, između finansijskog i nefinansijskog sektora (banaka, brokera i dr.), koji Uredu prijavljuju sumnjive transakcije, i tijela progona (policije i DORH-a) te sudova, s druge strane.

III. PREVENTIVNA ULOGA UREDA ZA SPRJEČAVANJE PRANJA NOVCA

3.1. Analitičko-obavještajni rad Ureda

Sukladno međunarodnim standardima hrvatski Ured je analitička služba i središnje tijelo prevencije koje kao financijsko-obavještajna jedinica primarno ima zadaću:

- analitičko-obavještajno obrađivati sumnjive transakcije, koje je Ured zaprimio od banaka i drugih obveznika, te nakon što ocijeni da u vezi s transakcijom ili određenom osobom postoje razlozi za sumnju na pranje novca ili financiranje terorizma u zemlji ili inozemstvu, Ured slučajeve, u pisanom obliku, dostavlja na daljnje postupanje i procesuiranje nadležnim državnim tijelima: poglavito Državnom odvjetništvu Republike Hrvatske i/ili MUP-u te nadzornim službama Ministarstva financija i inozemnim uredima (čl. 59. i čl. 65. Zakona); (vidjeti Prilog br. 1)

Ured je ovlašten započeti analitičku obradu transakcija nakon što mu:

- **banke ili drugi obveznici u pogledu određene transakcije ili osobe dostave obrazložene razloge za sumnju na pranje novca ili financiranje terorizma,**
- **strane financijsko - obavještajne jedinice (strani uredi) dostave pisanu zamolbu ili obavijest o sumnjivim transakcijama ili sumnju na pranje novca ili financiranje terorizma.**

Iznimno, Ured je ovlašten započeti analitičku obradu sumnjivih transakcija nakon što mu državna tijela, sudovi, pravne osobe s javnim ovlastima i drugi subjekti, dostave pisani prijedlog u kojem su navedene aktivnosti koje jesu ili bi mogle biti povezane s pranjem novca ili financiranjem terorizma, a koje aktivnosti su utvrđene prilikom obavljanja poslova iz djelokruga rada tih tijela.

3.2. Zaštita informacija: međunarodni standardi o zaštiti i čuvanju podataka

Ured kao financijsko obavještajna jedinica u svom postupanju pribavlja bankovne, osobne i obavještajne podatke iz zemlje i inozemstva. Ti podaci se označavaju kao klasificirani podaci za koje je utvrđen i odgovarajući stupanj tajnosti. S obzirom na karakter tajnosti tih podataka, postupci koje provodi Ured temeljem Zakona, su tajni (čl. 75. Zakona).

Ured nije ovlašten iznositi u javnost informacije, podatke i dokumentaciju u svezi s konkretnim slučajevima na kojima radi ili koje dostavlja na daljnje postupanje drugim nadležnim tijelima u RH ili stranim financijsko obavještajnim jedinicama.

Ured je sukladno Zakonu i međunarodnim standardima obavezan osigurati zaštitu osobnih i drugih financijsko-obavještajnih podataka koji su predmet analitičko obavještajnog rada Ureda.

3.3. Unutarnji integritet Ureda

U cilju zaštite službenih podataka i procesa postupanja Ureda te jačanja etičke odgovornosti službenika i zaštite institucionalnog integriteta Ureda, od strane Ureda za sprječavanja pranja novca, putem Ureda vijeća za nacionalnu sigurnost, iniciran je i proveden postupak sigurnosne provjere za pristup klasificiranim podacima i certificiranja rukovodećih službenika Ureda s najvišom sigurnosnom razinom.

3.4. Pokazatelji o radu Ureda

Rezultati rada Ureda verificiraju se putem ključnih pokazatelja o radu Ureda: broju otvorenih predmeta, broju blokada sumnjivih transakcija i broju slučajeva predanih nadležnim tijelima na daljnje postupanje, usporedbe ključnih pokazatelja sa istovrsnim ključnim pokazateljima o radu stranih financijsko-obavještajnih jedinica, te procjene rada Ureda od strane relevantnih međunarodnih institucija (Monevyal-a i dr.).

IV. KLJUČNI POKAZATELJI O RADU UREDA U 2013. GODINI

4.1. Obavješćivanje Ureda o sumnjivim transakcijama i osobama

Banke i drugi obveznici iz čl. 4. Zakona su dužni o transakciji za koju znaju ili sumnjaju da je povezana s pranjem novca ili s financiranjem terorizma bez odgode, po mogućnosti prije izvršenja transakcije, obavijestiti Ured i u obavijesti navesti razloge za sumnju na pranje novca odnosno financiranje terorizma (čl. 42. Zakona). Nadležna državna tijela, te strani uredi (financijsko-obavještajne jedinice drugih država), također mogu obavijestiti Ured o sumnji na pranje novca i financiranje terorizma (čl. 64. i čl. 67. Zakona), kako je prikazano u Tablici 1.

Tablica 1. Broj zaprimljenih obavijesti o sumnjivim transakcijama u 2013. godini

ZAPRIMLJENE OBAVIJESTI O SUMNJVIM TRANSAKCIJAMA 01.01. – 31.12.2013.		
1. KREDITNE INSTITUCIJE	Pranje novca	Financiranje terorizma
BANKE	494	2
STAMBENE ŠTEDIONICE	1	
KREDITNE INSTITUCIJE: UKUPNO	495	2
2. TRŽIŠTE KAPITALA	PN	FT
DRUŠTVA ZA POSLOVANJE FINACIJSKIM INSTRUMENTIMA	1	
DRUŠTVA ZA UPRAVLJANJE INVESTICIJSKIM FONDOVIMA	1	
TRŽIŠTE KAPITALA: UKUPNO	2	
3. DRUGI PRUŽATELJI FINACIJSKIH USLUGA	PN	FT
HRVATSKA POŠTA	61	
LEASING DRUŠTVA	2	
MJENJAČI	2	
OSIGURAVAJUĆA DRUŠTVA	2	
DRUGI PRUŽATELJI FINACIJSKIH USLUGA: UKUPNO	67	
4. NEFINACIJSKI SEKTOR: PROFESIONALNE DJELATNOSTI	PN	FT
JAVNI BILJEŽNICI	6	
FIZIČKE I PRAVNE OSOBE KOJE OBAVLJAJU RAČUNOVOD.USLUGE I USLUGE POREZNOG SAVJETOVANJA	5	
NEFINACIJSKI SEKTOR: UKUPNO	11	
OBVEZNICI: UKUPNO	575	2
5. DRŽAVNA TIJELA	PN	FT
MUP	67	
USKOK	17	
NADLEŽNA DRŽAVNA ODVJETNIŠTVA	7	
SIGURNOSNO OBAVJEŠTAJNA AGENCIJA	6	
CARINSKA UPRAVA	6	
MINISTARSTVO FINACIJA	2	
FINACIJSKI INSPEKTORAT	2	
MINISTARSTVO ZNANOSTI OBRAZOVANJA I ŠPORTA	1	
DRŽAVNA TIJELA: UKUPNO	108	
6. STRANI UREDI (INOZEMNE FINACIJSKO OBAVJEŠTAJNE JEDINICE)		
STRANI UREDI: UKUPNO	78	1
UKUPNO (1+2+3+4+5)	761	3
SVEUKUPNO	764	

Iz Tablice 1 razvidno je da je tijekom 2013 g. Ured ukupno zaprimio 764 obavijesti o sumnjivim transakcijama (761 sa sumnjom na pranje novca i 3 sa sumnjom na financiranje terorizma), a od toga: obveznici (banke i dr.) iz čl. 4. Zakona su Uredu prijavili ukupno 577 transakcija sa sumnjom na pranje novca i financiranje terorizma. Sukladno međuinstitucionalnoj suradnji Ured je od drugih nadležnih tijela zaprimio ukupno 108 prijedloga za analitičku obradu sumnjivih transakcija. Od stranih financijsko-obavještajnih jedinica Ured je zaprimio 79 obavijesti sa sumnjom na pranje novca i financiranje terorizma.

4.2. Ključni pokazatelji o analitičko-obavještajnom radu Ureda u 2013. godini

Nakon analitičke obrade sumnjivih transakcija, u okviru otvorenih predmeta, Ured je u 159 slučaja ocijenio da postoji određena sumnja na pranje novca (156 slučaja) i sumnja na financiranje terorizma (3 slučaja) te o istome obavijestio nadležna državna tijela i strane urede. U okviru otvorenih predmeta Ured je analizirao ukupno 3125 transakcija povezanih sa 652 fizičke i pravne osobe kao sudionicima u transakcijama, kako je prikazano u Tablici 2.

Tablica 2. Ključni pokazatelji o radu Ureda u 2013. godini.

KLJUČNI POKAZATELJI O ANALITIČKO-OBAVJEŠTAJNOM RADU UREDA	2013
BROJ OTVORENIH PREDMETA SA SUMNJOM NA PRANJE NOVCA I FINANCIRANJE TERORIZMA	411
BROJ SLUČAJEVA DOSTAVLJENIH NADLEŽNIM TIJELIMA I STRANIM UREDIMA NA DALJNJE POSTUPANJE I PROCESUIRANJE	159
BROJ DOSTAVLJENIH SLUČAJEVA SA SUMNJOM NA PRANJE NOVCA	156
BROJ DOSTAVLJENIH SLUČAJEVA SA SUMNJOM NA FINANCIRANJE TERORIZMA	3
BROJ ANALIZIRANIH TRANSAKCIJA U SLUČAJEVIMA DOSTAVLJENIM NADLEŽNIM TIJELIMA	3125
BROJ SUDIONIKA FIZIČKIH I PRAVNIH OSOBA U SLUČAJEVIMA DOSTAVLJENIM NADLEŽNIM TIJELIMA	652
BROJ IZDANIH NALOGA OBVEZNICIMA ZA PRIVREMENO ZAUSTAVLJANJE IZVRŠENJA SUMNJIVIH TRANSAKCIJA ZA 72 SATA	46
UKUPNA VRIJEDNOST SUMNJIVIH TRANSAKCIJA ČIJE JE OBAVLJANJE PRIVREMENO ODGOĐENO PO NALOGU UREDA	52.615.149,00 HRK
BROJ IZDANIH NALOGA BANKAMA ZA STALNO PRAĆENJE FINANCIJSKOG POSLOVANJA STRANKE	5

4.3. Broj slučajeva sa sumnjom na pn/ft koji su dostavljeni nadležnim tijelima u 2013. godini

Kada Ured na temelju analitičke obrade podataka, informacija i dokumentacije koje prikupi u skladu sa Zakonom ocijeni da u vezi s transakcijom ili određenom osobom postoje razlozi za sumnju na pranje novca ili financiranje terorizma u zemlji ili inozemstvu, o tome u pisanom obliku, sa svom potrebnom dokumentacijom, obavještava nadležna državna tijela ili strane financijsko-obavještajne jedinice sukladno odredbama članka 65. Zakona (kako je prikazano u Tablici 3.).

Tablica 3. Primatelji analitičkih izvješća u 2013. godini

OSNOVNI PRIMATELJI PROSLIJEĐENIH ANALITIČKIH IZVJEŠTAJA U 2013. GODINI		
PRIMATELJ*	PRANJE NOVCA	FIN. TERORIZMA
POLICIJA	120	
USKOK	36	
NADLEŽNA DRŽAVNA ODVJETNIŠTVA	63	
POREZNA UPRAVA	12	
FINANCIJSKI INSPEKTORAT	5	
SIGURNOSNO OBAVJEŠTAJNA AGENCIJA	1	3
DRŽAVNA TIJELA UKUPNO	237	
UREDI DRUGIH DRŽAVA (FIU)		
ČLANICE EU	4	
OSTALI FIU		
UREDI DRUGIH DRŽAVA (FIU) UKUPNO	4	
UKUPNO	241	3
UKUPNO	244	

U okviru 159 slučaja dostavljena nadležnim tijelima na daljnje postupanje (vidjeti Tablicu 2.) Ured je nadležnim tijelima dostavio ukupno 244 izvješća o analitičko-obavještajnoj obradi sumnjivih transakcija i osoba, od kojih se 241 izvješće odnosi na sumnju na pranje novca, a 3 izvješća na sumnju na financiranje terorizma, kako je prikazano u Tablici 3.

Slučajevi koje je Ured proslijedio nadležnim državnim tijelima i stranim uredima sa sumnjom na pranje novca i financiranje terorizma, predmet su daljnjih postupaka tijela nadzora i tijela kaznenog progona (provođenje financijskih istraga, kriminalističkih obrada i kaznenog postupka) u cilju utvrđivanja nezakonitog karaktera sredstava analiziranih u sumnjivim transakcijama. Tek se donošenjem pravomoćne sudske presude za kazneno djelo pranja novca potvrđuje nezakonitost sredstava i ista trajno oduzimaju.

4.4. Analitičko-obavještajni rad Ureda: primjena specifičnih mjera

4.4.1. Nalog banci za privremeno zaustavljanje izvršenja sumnjive transakcije

Nakon što banka prijavi sumnjivu transakciju prije njenog izvršenja, i ako je potrebno poduzeti hitne radnje da bi se provjerili podaci o sumnjivoj transakciji ili osobi ili ako Ured ocijeni da postoje razlozi za sumnju da je transakcija ili osoba povezana s pranjem novca ili financiranjem terorizma, **Ured može pisanim nalogom obvezniku (banci i dr.) naložiti privremeno zaustavljanje izvršenja sumnjive transakcije najviše za 72 sata (kako je prikazano u Tablici 4.). Ured je dužan o tome odmah obavijestiti nadležno Državno odvjetništvo RH (čl. 60 Zakona).**

Tablica 4. Nalozi za privremeno zaustavljanje izvršenja sumnjive transakcije

NALOZI ZA PRIVREMENO ZAUSTAVLJANJE IZVRŠENJA SUMNJIVE TRANSAKCIJE	2013	2004-2012
BROJ IZDANIH NALOGA BANKAMA	46	30
BROJ FIZIČKIH/PRAVNIH OSOBA U NALOZIMA	23	28
BROJ BANAKA U NALOZIMA	13	19
BROJ RAČUNA U NALOZIMA	28	59
VRIJEDNOST U HRK	52.615.149,00 HRK	74.089.391,00 HRK

4.4.2. Nalog banci za stalno praćenje financijskog poslovanja stranke

Tijekom analitičke obrade Ured može naložiti obvezniku (banci i dr.), (kako je prikazano u Tablici 5.), stalno praćenje financijskog poslovanja stranke u vezi s kojom postoje razlozi za sumnju na pranje novca ili financiranje terorizma. Banka redovito obavještava Ured o transakcijama ili poslovima koje kod obveznika izvrše ili imaju namjeru izvršiti navedene osobe. Provođenje mjera može trajati najviše tri mjeseca, a u opravdanim slučajevima trajanje mjera može se produljiti svaki puta za još jedan mjesec, s time što provođenje mjera ukupno može trajati najdulje šest mjeseci (čl. 62 Zakona).

Tablica 5. Nalozi za praćenje financijskog poslovanja stranaka u 2013. godini

NALOZI ZA PRAĆENJE FINANCIJSKOG POSLOVANJA STRANAKA	2013.
BROJ IZDANIH NALOGA	54
BROJ OSOBA U NALOZIMA	29
BROJ BANAKA U NALOZIMA	17

V. MEĐUINSTITUCIONALNA SURADNJA UREDA I NADZORNIH TIJELA TE TIJELA KAZNENOG PROGONA U 2013. GODINI

Kada prilikom obavljanja poslova iz svoga djelokruga rada nadležna tijela (DORH, USKOK, MUP, SOA i sudovi), nadzorna tijela (HNB, HANFA, Financijski inspektorat, Porezna uprava i Carinska uprava), kao i druga državna tijela utvrde sumnju na aktivnosti koje jesu ili bi mogle biti povezane s pranjem novca ili financiranjem terorizma, dužni su o tome bez odgode u pisanom obliku obavijestiti Ured sukladno čl. 58. i 64. Zakona.

Sukladno tomu, Ured i na inicijativu drugih tijela započinje analitičku obradu sumnjivih transakcija i aktivnosti vezanih za analizu financijskog aspekta najtežih kaznenih djela, a kao rezultat suradnje, u 2013. god. Ured je otvorio (kako je prikazano u Tablici 6.), ukupno 106 predmeta u suradnji sa:

Tablica 6. Obavješćivanje Ureda o sumnji na PN/FT od strane nadležnih tijela

OBAVJEŠĆIVANJE UREDA O SUMNJI NA PN/FT	2013
MUP	67
USKOK	17
DORH	7
SIGURONOSNO-OBAVJEŠTAJNA AGENCIJA	6
CARINSKA UPRAVA	4
FINANCIJSKI INSPEKTORAT	2
MINISTARSTVO FINACIJA	2
MINISTARSTVO ZNANOSTI I OBRAZOVANJA	1
UKUPNO	106

U okviru međuinstitucionalne suradnje Ured je analitički obrađivao sumnjive transakcije vezane za: slučajeve sumnjivih transakcija po računima stranih državljana koji preko svojih nerezidentnih računa prikrivaju sredstva za koja postoji sumnja da su nezakonito stečena u inozemstvu, slučajeve u kojima su evidentirane gotovinske isplate u visokim iznosima sa računa novoosnovanih domaćih tvrtki registriranih za otkup metala i zlata, slučajeve u kojima se putem računalnih prijevara pokušava steći nezakonita imovinska korist na štetu domaćih pravnih osoba, kao i slučajeve pranja novca povezanih s koruptivnim kaznenim djelima.

Dakle, u navedenom razdoblju, Ured je od ukupno 411 predmeta, otvorio 106 predmeta na inicijativu drugih nadležnih tijela (nadzornih tijela, tijela progona i dr.), a što potvrđuje veoma dobru interaktivnu međuinstitucionalnu suradnju Ureda i drugih nadležnih tijela iz sustava suzbijanja pranja novca i financiranja terorizma, a posredno to znači i dobru suradnju u borbi protiv korupcije.

5.1. Slučajevi koruptivnog karaktera povezani s pranjem novca u 2013. godini

Polazeći od ključnih pokazatelja o radu Ureda kroz aktivnosti koje su primarno usmjerene na sprječavanje i otkrivanje pranja novca i financiranja terorizma, a posredno i na sprječavanje i otkrivanje korupcije, prikazuju se aktivnosti postupanja Ureda u provođenju analitičkih obrada sumnjivih transakcija uključujući i obrade koje uz sumnjive transakcije povezuju i sumnju u kaznena djela koruptivne naravi iz kataloga USKOK-a i linije rada gospodarskog kriminaliteta MUP-a.

Dakle, Ured kontinuirano međuinstitucionalno surađuje i sudjeluje, unutar svojih zakonskih ovlasti, u većem broju predmeta DORH-a, USKOK-a i policijskih izvida koruptivnih kriminalnih aktivnosti vezanih za zlouporabu javnih ovlasti radi ostvarivanja privatnih probitaka. Ured može potvrditi svoj rad na većini slučajeva organiziranog kriminaliteta i korupcije i drugih teških oblika kaznenih djela

vezanih za pranje novca o kojima su ranije druga nadležna državna tijela izvijestila medije i javnost.

U izvještajnom razdoblju Ured je 16 slučajeva sa sumnjom na pranje novca povezanih sa koruptivnim kaznenim djelima dostavio nadležnim tijelima na daljnje postupanje. U okviru ovih slučajeva Ured je analitički obradio 121 transakciju vezanu za ukupno 167 osoba (149 fizičkih i 18 pravnih osoba). Ukupna vrijednost analiziranih transakcija sa sumnjom na koruptivne radnje povezane s pranjem novca iznosi preko 58,8 milijuna kuna.

5.2. Suzbijanje financiranja terorizma u 2013. godini

U 2013. godini Ured je u tri slučaja analitički-obavještajno obradio transakcije sa sumnjom na financiranje terorizma i o istome obavijestio nadležna državna tijela.

Radi sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma u financijskom sustavu Republike Hrvatske u 2013. godini je provjereno 50 fizičkih i pravnih osoba sa 43 izmjene i dopune konsolidarnih lista UN-a.

O rezultatima provjera Ured je obavijestio nadležna tijela – Ministarstvo vanjskih poslova i europskih integracija, Stalnu koordinacijsku skupinu za praćenje provedbe međunarodnih mjera ograničavanja, Međuresorsku radnu skupinu za suzbijanje terorizma, Državno odvjetništvo RH, te po potrebi (ukoliko su u bankarskom sustavu RH evidentirane osobe sa liste ili osobe čiji identifikacijski podaci se djelomično podudaraju sa identifikacijskim podacima osoba sa liste) Sigurnosno – obavještajnu agenciju.

5.3. Nacionalna procjena rizika od pranja novca i financiranja terorizma u RH

Tijekom 2013. započete su pripremne radnje (apliciranje za tehničku pomoć – TAIEX, intenzivna suradnja na pripremi projekta sa stručnjacima Svjetske banke) vezano za realizaciju projekta Nacionalne procjene rizika od pranja novca i financiranja terorizma u RH, koji je započeo inicijalnom radionicom u ožujku 2014., a završetak projekta je predviđen najkasnije do lipnja 2015. godine. Na ovom projektu će uz predstavnike Ureda sudjelovati i predstavnici svih drugih tijela hrvatskog sustava za sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma, uz sudjelovanje eksperata Svjetske banke.

Naime, sukladno novim preporukama Skupine zemalja za financijsku akciju (FATF), svaka država je dužna identificirati, procijeniti i razumjeti rizik pranja novca i financiranja terorizma koji postoji u toj državi, te poduzeti odgovarajuće mjere kako bi procijenila taj rizik te prikladno usmjerila aktivnosti svojih nadležnih tijela kako bi učinkovito smanjila identificirane rizike. Na temelju nacionalne procjene rizika, države trebaju primijeniti pristup temeljen na procjeni rizika kako bi osigurale da su mjere sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma razmjerne identificiranom riziku u pojedinim sektorima. Ovakav pristup je temelj za jačanje cjelokupnog sustava sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma u Republici Hrvatskoj s naglaskom na:

- učinkovito korištenje raspoloživih resursa u sustavu sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma;
- sprječavanje zloupotrebe ponajprije financijskog, ali također i nefinancijskog sustava Republike Hrvatske za prikrivanje nezakonito stečenih sredstava;
- uspješno otkrivanje počinitelja kaznenog djela Pranja novca i s tim povezanih predikatnih kaznenih djela, te oduzimanje imovinske koristi stečene kaznenim djelom.

Posebno ukazujemo da je izrada Nacionalne procjene rizika od pranja novca i financiranja terorizma prioritetni projekt za Republiku Hrvatsku kako zbog obveze usklađivanja s međunarodnim standardima (revidirane FATF preporuke i 4. Direktiva o sprječavanju korištenja financijskog sustava u svrhu pranja novca i financiranja terorizma, čije se usvajanje očekuje tijekom 2014. godine), tako i zbog davanja punog doprinosa Republike Hrvatske u borbi protiv međunarodnog organiziranog kriminaliteta uključujući i sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma, te sukladno tome i zaštiti financijskog sustava Republike Hrvatske koji sustav je dio međunarodnog financijskog sustava, a čemu će uvelike doprinijeti i projekt provedbe nacionalne procjene rizika.

5.4. Akcijski plan za borbu protiv pranja novca i financiranja terorizma

Ministarstvo financija je Vladi Republike Hrvatske u 2013. godini podnijelo dva izvješća o provedbi aktivnosti iz Akcijskog plana:

Jedanaesto izvješće o provedbi aktivnosti iz Akcijskog plana je usvojeno Zaključkom Vlade Republike Hrvatske dana 07.11.2013. godine.

Deseto izvješće o provedbi aktivnosti iz Akcijskog plana je usvojeno Zaključkom Vlade Republike Hrvatske dana 02.05.2013. godine.

Europska komisija je izvijestila da je potvrđen napredak u provedbi Akcijskog plana za borbu protiv pranja novca i financiranja terorizma.

5.5. Godišnja konferencija o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma

25. travnja 2013. održana je Godišnja konferencija o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma.

Na konferenciji su sudjelovali predstavnici banka i drugih obveznika (ovlaštene osobe) iz financijskog i nefinancijskog sektora, predstavnici nadzornih tijela (Financijski inspektorat, HNB, HANFA, Porezna uprava), predstavnici policije, državnog odvjetništva i Ureda.

Predstavnici Ureda su zajedno sa predstavnicima policije i državnog odvjetništva, opisujući svaki svoje postupanje, napravili po fazama nadležnosti prezentaciju konkretnog slučaja koji je završio pravomoćnom osuđujućom presudom za pranje novca.

Godišnja konferencija je prepoznata kao uspješan način edukacije svih sudionika sustava sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma u Republici Hrvatskoj, i sudionici su dali vrlo dobru ocjenu na sadržaj i kvalitetu same konferencije, te je planirano da se ista nastavi redovito održavati svake godine.

**VI. MEĐUNARODNA SURADNJA UREDA: MEĐUNARODNA RAZMJENA
PODATAKA U 2013. GODINI**

Međunarodna suradnja Ureda odnosi se na suradnju između Ureda i stranih financijsko-obavještajnih jedinica vezano za razmjenu relevantnih podataka, informacija i dokumentacije na zamolbu Ureda stranoj financijsko-obavještajnoj jedinici, na zamolbu strane financijsko-obavještajne jedinice Uredu te na vlastitu inicijativu (spontano) stranoj financijsko-obavještajnoj jedinici, a u svrhu sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma (čl. 67 Zakona)

- Ured je tijekom 2013. godine poslao 280 upita u 56 država u svrhu pribavljanja podataka iz inozemstva potrebnih za otkrivanje pranja novca i financiranja terorizma, a zaprimio 111 upita iz 35 država, također u svrhu razmjene podataka vezanih za otkrivanje pranja novca i financiranje terorizma, kako je prikazano u Tablici 7. (vidjeti Prilog br. 2)

Tablica 7. Međunarodan razmjena podataka u 2013. godini

01.01.2013. – 31.12.2013.	BROJ ZAMOLBI	DRŽAVE
ZAMOLBE HRVATSKOG UREDA PREMA STRANIM UREDIMA	280	56
ZAMOLBE STRANIH UREDA PREMA HRVATSKOM UREDU	111	35

Dana 10. i 11. listopada 2013. u Republici Albaniji, (Durrës) održana je Sedma regionalna konferencija šefova financijsko-obavještajnih jedinica na kojoj su sudjelovali predstavnici Republike Hrvatske, Bosne i Hercegovine, Crne Gore, Republike Makedonije, Republike Slovenije i Republike Srbije, a sudjelovali su i predstavnici OESS-a, Grčke i Kosova. Domaćin Sedme regionalne konferencije bio je Ured za sprječavanje pranja novca Republike Albanije.

VII. PREGLED I VOĐENJE STATISTIKE SUSTAVA SPRJEČAVANJA PRANJA NOVCA I FINANCIRANJA TERORIZMA

Sukladno međunarodnim standardima i Zakonu, a zbog procjene djelotvornosti cjelovitog sustava u suzbijanju pranja novca i financiranja terorizma u RH, nadležni sudovi i DORH moraju voditi sveobuhvatnu statistiku i Uredu dostavljati podatke o postupcima za kaznena djela pranja novca i financiranja terorizma (čl. 33. Treće Direktive 2005/60/EZ i čl. 82. Zakona).

Tablica 8. Statistika Ureda i statistika pravosuđa u 2013. godini

PODACI O IZVORU INICIJALNIH PREDMETA			STATISTIKA UREDA				STATISTIKA PRAVOSUĐA					
2013	OBAVIJESTI O SUMNJIVIM TRANSAKCIJAMA		ANALITIČKE OBRADE		PROSLIJEĐENI SLUČAJEVI		ISTRAGE		OPTUŽNICE		PRESUDE	
	PN	FT	PN	FT	PN	FT	PN	FT	PN	FT	PN	FT
OBVEZNICI	575	2	224	2								
DRŽAVNA TIJELA	108	0	106	0	156	3	0	0	1	0	5	0
STRANI UREDI	78	1	78	1								
UKUPNO	761	3	408	3								
UKUPNO	764		411		159		0		1		5	

U Tablici 8. prikazani su statistički podaci Ureda: broj obavijesti o sumnjivim transakcijama dostavljeni Uredu od strane banaka i drugih obaveznika, broj obavijesti o sumnjivim aktivnostima i transakcijama dostavljeni Uredu od strane nadležnih tijela i stranih ureda, broj otvorenih predmeta sa sumnjom na pranje novca i financiranje terorizma te broj prosljeđenih slučajeva nadležnim tijelima sa sumnjom na pranje novca i financiranje terorizma.

Nadalje u Tablici 8 prikazani su i statistički podatci o postupcima i fazama sudskih postupaka za kazneno djelo pranja novca koje su nadležni sudovi i DORH dostavili Uredu za 2013. godinu: podignuta je 1 optužnica i doneseno 5 presuda za kazneno djelo pranja novca.

U naprijed navedenim sudskim postupcima Ured je u većini slučajeva bio inicijator dostave nadležnim tijelima slučajeva sa sumnjom na pranje novca i financiranje terorizma, a na temelju podataka iz svojih baza koje je zaprimio od banaka i drugih obaveznika, ili je putem interaktivne međuinstitucionalne suradnje sudjelovao kao potpora tijelima progona ili potpora nadzornim službama Ministarstva financija.

Ured je dio preventivnog sustava i predstavlja samo jednu kariku u sustavu, dok se djelotvornost cijelog sustava suzbijanja pranja novca uglavnom mjeri presudama za pranje novca i oduzimanjem nezakonitih sredstava.

Iz dostavljenih podataka Uredu od strane DORH-a i nadležnih sudova o postupcima i fazama za kaznena djela pranja novca i financiranja terorizma vidljivo je da neki postupci za pranje novca, inicirani i dostavljeni od strane Ureda nadležnim tijelima, još prije nekoliko godina, tek sada nalaze u fazama istraga i podizanja optužnica, što opet ukazuje na složenost dokazivanja u tim postupcima i na potrebno vrijeme za postupanja od strane drugih nadležnih tijela (nadzornih službi i tijela progona), ali također ukazuje i na dugotrajnost u vođenju predistražnih i sudskih postupaka.

Važno je napomenuti da Ured ne može utjecati na brzinu postupanja od strane drugih nadzornih tijela i tijela progona i sudova, odnosno ne može utjecati na broj okončanih izvida i financijskih istraga, pokrenutih sudskih istraga, podignutih optužnica ili donesenih presuda za kazneno djelo pranja novca, a po predmetima iniciranim od strane Ureda, jer su za te postupke nadležna druga tijela iz sustava suzbijanja pranja novca.

VIII. OCJENA RADA UREDA OD STRANE MEĐUNARODNIH INSTITUCIJA (MONEYVAL)

Rad Ureda, kao i rad drugih tijela iz sustava suzbijanja pranja novca i financiranja terorizma u RH je pod kontinuiranim i periodičnim procjenama od strane licenciranih međunarodnih eksperata Vijeća Europe, Odbora stručnjaka za procjenu mjera protiv pranja novca i financiranja terorizma (MONEYVAL): u četiri navrata (1999., 2002., 2006. i 2012. godine), kao i stručnjaka Međunarodnog monetarnog fonda, Grupe za financijsku akciju (FATF), Svjetske banke, GRECO (Grupa država protiv korupcije), Europske komisije.

8.1. Četvrti krug evaluacije Republike Hrvatske u odnosu na provedbu mjera protiv pranja novca i financiranja terorizma od strane Odbora Vijeća Europe MONEYVAL, 19.-23. studenog 2012. godine.

8.1.1. Ocjena odbora Vijeća Europe MONEYVAL o radu Ureda

Da Ured uspješno obavlja svoje zadaće potvrđuju i međunarodni procjenitelji kao i ključni pokazatelji o radu Ureda. Odbor Vijeća Europe (MONEYVAL) u svojem konačnom izvješću Četvrtog kruga evaluacije mjera protiv pranja novca i financiranja terorizma u RH iz rujna 2013. godine zaključuje da je Ured za sprječavanje pranja novca, kako u zakonodavnom pogledu tako i u pogledu učinkovitosti, u potpunosti usklađen s međunarodnim standardima (preporuke FATF (Financial Action Task Force)). U izvješću o evaluaciji sustava sprječavanja pranja novca u RH, a vezano za rad Ureda kao hrvatske financijsko obavještajne jedinice evaluatori su konstatirali i sljedeće:

- ❖ Zaposlenici Ureda su profesionalni, dobro obučeni, motivirani i redovito educirani putem unutarnjih i vanjskih oblika edukacije. Ured ima izravan pristup različitim bazama tijela za provedbu zakona te drugim javno dostupnim bazama podataka. Ovo omogućava Uredu da brzo i učinkovito djeluje u provedbi svojih analitičkih funkcija. Ured je aktivan u izgradnji odnosa s obveznicima i u povećanju njihove razine svijesti kroz edukacije i publikacije. Učinkovitost Ureda je povećana u odnosu na situaciju prezentiranu tijekom trećeg kruga evaluacije;
- ❖ Visoki broj dostavljenih slučajeva sa sumnjom na pranje novca od strane Ureda nadležnim tijelima na daljnje postupanje, u usporedbi sa brojem otvorenih analitičkih predmeta Ureda, ukazuje na visoku kvalitetu analitičko-obavještajnog rada Ureda;
- ❖ Predstavnici DORH-a i MUP-a istaknuli se da su analitički izvještaji Ureda visoke kvalitete i pružaju osnovu za pokretanje istraga;
- ❖ Ured ima zadovoljavajuću administrativnu i operativnu neovisnost u svome radu koje su ključne za učinkovito ispunjavanje zadaća propisanih Zakonom i međunarodnim standardima;
- ❖ Ured je aktivni član Egmont grupe te se čini da općenito pruža pravodobnu i korisnu pomoć drugim inozemnim uredima i u stanju je razmjenjivati podatke sa svim vrstama financijsko-obavještajnih tijela;
- ❖ Sva nacionalna tijela i institucije potvrđuju središnju ulogu Ureda za sprječavanje pranja novca u sustavu sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma u RH.

Naprijed navedeni ključni nalazi potvrđuju, da Ured kao hrvatska financijsko obavještajna jedinica i dalje nastavlja uspješno obavljati svoje zadaće u odnosu na zaključke MONEYVAL iz 3. kruga evaluacije (2008. god.)(vidjeti Prilog br. 3).

8.2. Izvješće neovisnog stručnjaka Europske komisije (Peer Based Mission) o ulozi Ureda kao hrvatske financijsko obavještajne jedinice u borbi protiv korupcije (Poglavlje 23)

Vezano za misiju EK (Peer Based Mission od 22. do 25. siječnja 2013) u vezi poglavlja 23 (suzbijanje korupcije) neovisni stručnjak Europske komisije o ulozi Ureda za sprječavanje pranja novca u suzbijanju korupcije, kao hrvatske financijsko obavještajne jedinice, iznio je sljedeće mišljenje:

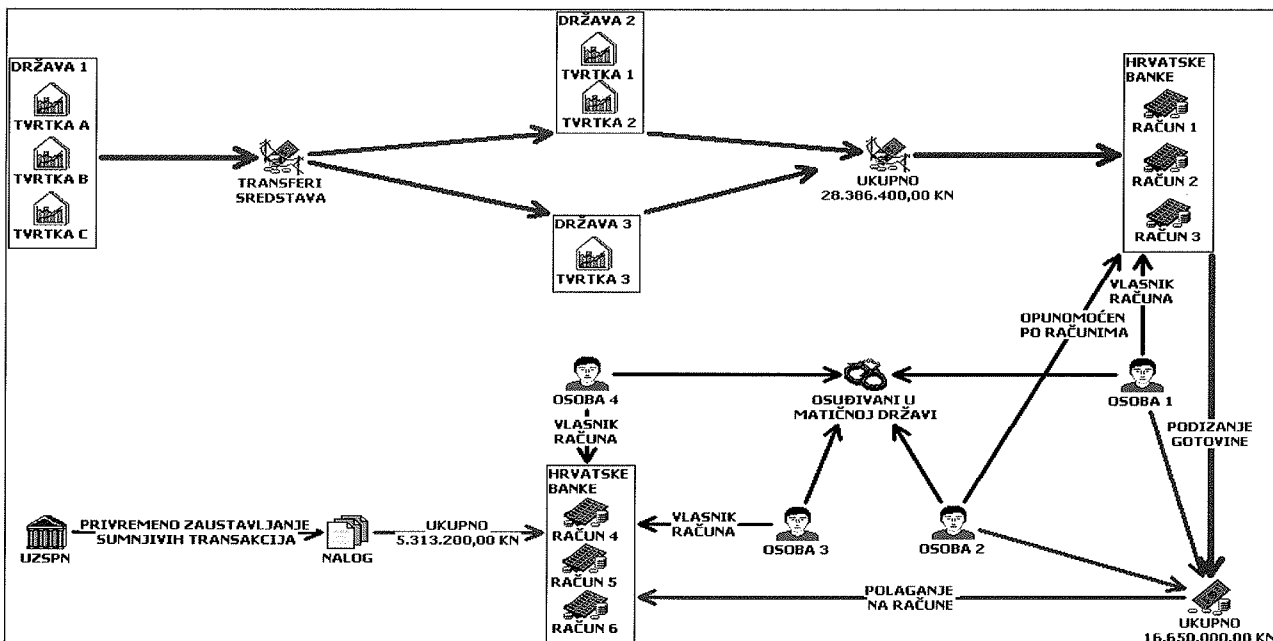
- **Ured za sprječavanje pranja novca kao hrvatska financijsko-obavještajna jedinica nema dovoljno osoblja pa su tako od 36 radnih mjesta predviđenim sistematizacijom popunjena samo 22 dok je 14 radnih mjesta još uvijek nepopunjeno.**
- **Unatoč tome, Ured kvalitetno obavlja poslove, pokazuje se da su zaposlenici rade vrlo profesionalno, kako u tehničkom, tako i operativnom smislu, da su motivirani, redovito se odazivaju obuci i općenito su vrlo dobro osposobljeni, a rukovodeće osoblje je izvanredno kvalitetno. Neovisni stručnjak Europske komisije bezrezervno zaključuje da RH na ovom području bilježi izvanredan napredak iako je potrebno uložiti još malo napora u usklađivanju s preporukama FATF objavljenima početkom 2012.g. (vidjeti Prilog br.4)**

IX. SLUČAJEVI SA SUMNJOM NA PRANJE NOVCA DOSTAVLJENI OD STRANE UREDA NADLEŽNIM TIJELIMA U 2013. GODINI

U nastavku navodimo anonimne i pročišćene sažetke samo nekih karakterističnih slučajeva sa sumnjom na pranje novca koji su od strane Ureda dostavljeni nadležnim tijelima te inozemnim uredima na daljnje postupanje i procesuiranje:

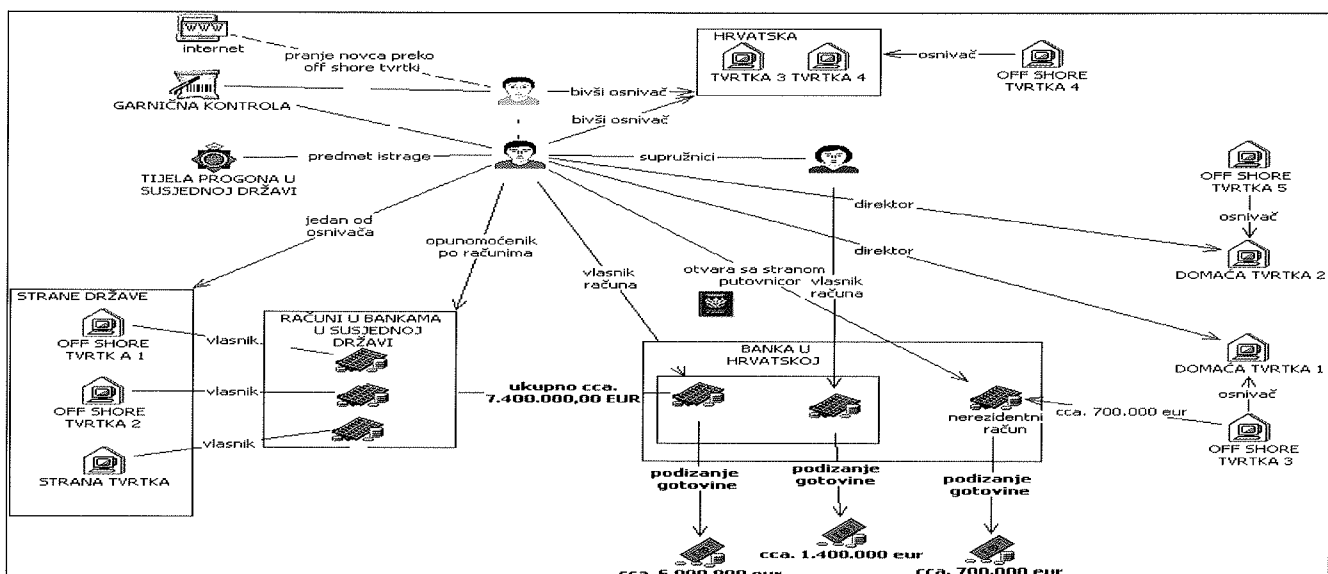
Slučaj br.1 – sumnjive transakcije povezane s računima nerezidenata

Sumnjive transakcije povezane s priljevom sredstava iz inozemstva u ukupnom iznosu od preko 28 milijuna kuna na računu strane fizičke osobe koja odmah po primitku jedan dio sredstava podiže u gotovini (ukupno cca. 16 milijuna kuna) a preostali dio (ukupno cca. 12 milijuna) prebacuje na račune dviju drugih stranih fizičkih osoba. Ured je slučaj dostavio na daljnje postupanje DORH-u, jer postoji sumnja da navedena sredstva proizlaze iz nezakonitih aktivnosti u inozemstvu, obzirom da su sudionici osuđivani za više kaznenih djela u inozemstvu.

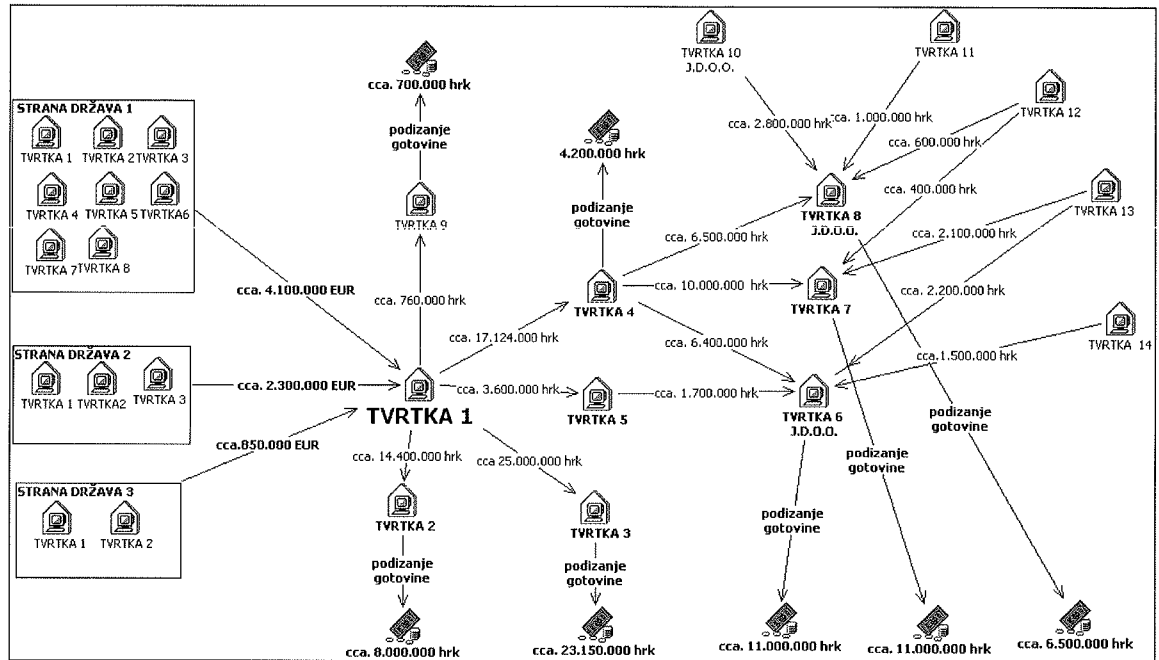
Slučaj br 2 – sumnjive transakcije povezane sa doznakama iz off shore destinacija

Sumnjive transakcije povezane s transferom sredstava iz inozemstva po nalogu više off shore tvrtki u ukupnom iznosu od preko 8.1 milijuna EUR u korist računa dviju fizičkih osoba koja ih odmah po zaprimanju podižu u gotovini. Ured je slučaj dostavio na daljnje postupanje Policiji i DORH-u, jer postoji sumnja da su navedena sredstva pribavljena na nezakonit način u inozemstvu.

Slučaj br. 3 – sumnjive transakcije povezane s podizanjem sredstava u gotovini

Sumnjive transakcije povezane s podizanjem sredstava u gotovini u visokim iznosima sa poslovnih računa domaćih pravnih osoba (ukupno preko 65 milijuna kuna) kojima su prethodile uplate sredstava sa računa jedne domaće pravne osobe koja je ista sredstva primila iz inozemstva od većeg broja inozemnih tvrtki. Ured je slučaj dostavio na daljnje postupanje Poreznoj upravi i DORH-u, jer postoji sumnja da navedena sredstva proizlaze iz nezakonitih aktivnosti povezane s poreznim prijevarama u RH i u inozemstvu.

X TIPOLOGIJE/TRENDOWI PRANJA NOVCA I PROCJENE TEKUĆIH I BUDUĆIH OPASNOSTI OD PRANJA NOVCA U RH

U poglavlju IX. ovoga izvješća opisani su pojedinačni slučajevi sa sumnjom na pranje novca, koje slučajeve je Ured proslijedio nadležnim državnim tijelima na daljnje postupanje i procesuiranje, a koji slučajevi ukazuju na tipologije pranja novca koje se ponavljaju kroz veći broj slučajeva sa sumnjom na pranje novca.

Analizom slučajeva koje je Ured zbog sumnje na pranje novca proslijedio nadležnim tijelima (DORH, MUP, Porezna uprava i Financijski inspektorat) na daljnje postupanje i procesuiranje uočene su određene karakteristike koje su zajedničke većem broju slučajeva i koje su identificirane kao tipologije pranja novca kako slijedi:

- novoosnovane pravne osobe (koje su često registrirane kao jednostavna društva s ograničenom odgovornošću), odmah nakon osnivanja po računima imaju evidentirane značajne promete te podizanje gotovine u visokim iznosima
- prijenosi sredstava sa računa već ranije osnovanih domaćih pravnih osoba (koje su netom kupili strani državljani) na račune nerezidentnih fizičkih osoba, a zatim podizanje gotovine sa računa nerezidentnih fizičkih osoba u više navrata u iznosima manjim od cenzusa za prijavu gotovinskih transakcija Uredu
- gotovinske uplate u visokim iznosima nerezidentnih fizičkih osoba na račune u RH, a zatim transfer sredstva u inozemstvo
- prijenosi sredstava od strane većeg broja pravnih osoba iz inozemstva na račune nerezidentnih fizičkih osoba u RH i podizanje sredstava u gotovini neposredno nakon uplata
- prijenosi sredstava iz inozemstva od strane off shore tvrtki na račune nerezidentnih fizičkih osoba u RH, a zatim daljnji prijenos sredstava na račune njihovih pravnih osoba registriranih u RH koje kupuju nekretnine u RH
- neovlašteni prijenosi sredstava (transakcije prijenosa zadane putem Internet bankarstva) sa računa pravnih osoba na račune fizičkih osoba i podizanje gotovine sa računa fizičkih osoba
- pojedini sudionici zbog nezakonitih aktivnosti su predmet istraga u RH i u inozemstvu,

Iz naprijed navedenih zajedničkih karakteristika pojedinih slučajeva proizlaze i procjene tekućih i budućih opasnosti od pranja novca u Republici Hrvatskoj:

- ❖ pokušaj ubacivanja visokih iznosa gotovinskih sredstava nepoznatog izvora u financijski sustav RH, a koja sredstva potječu iz nezakonitih aktivnosti,
- ❖ poslovanje s off shore zonama i nekooperativnim jurisdikcijama,
- ❖ ulaganje sredstva iz pojedinih inozemnih transfera u nekretnine u RH, uključujući i transfere sredstva iz off shore zona na ime kreditiranja pojedinih tvrtki, između ostalog i u svrhu stjecanja nekretnina, da bi se prikrilo pravi (nezakoniti) izvor novca,
- ❖ zlouporaba pojedinih usluga i proizvoda kreditnih institucija koje omogućuju anonimnost (e-banking) – krađa identiteta, računalne prijevare i dr.

XI PRIJEDLOZI ZA UNAPREĐENJE SUSTAVA U SUZBIJANJU PRANJA NOVCA I FINANCIRANJA TERORIZMA U REPUBLICI HRVATSKOJ

Obzirom na naprijed navedene tipologije/trendove pranja novca, odnosno obzirom na procjenu tekućih i budućih opasnosti od pranja novca i financiranja terorizma u RH, i radi iznalaženja rješenja za identificirane slabosti u sustavu, a sve u cilju što učinkovitijeg odgovora svih nadležnih tijela iz sustava suzbijanja pranja novca i financiranja terorizma u RH, te sukladno preporukama međunarodnih relevantnih tijela, potrebno je:

1. da tijela za provedbu Zakona (policija, DORH i drugi) nastave s postupanjem po predmetima pranja novca koji su im dostavljeni od strane Ureda, te da se zadrži intenzivna suradnja Ureda s tijelima kaznenog progona, a s ciljem suzbijanja pranja novca i s njime povezanih predikatnih kaznenih djela.
2. da pravosuđe prioritarno i žurno provodi sudske postupke u slučajevima pranja novca koji su inicirani od strane Ureda i od strane drugih nadležnih tijela,
3. da se razmotre izmjene postojećeg Kaznenog zakona (čl. 265 – Pranje novca) u cilju potpunog usklađenja sa međunarodnim standardima (Palermo konvencija). Naime, prema postojećim odredbama čl. 265. KZ-a počinitelj predikatnog kaznenog djela ne može biti procesuiran kao počinitelj kaznenog djela pranja novca za radnje stjecanja, posjedovanja ili korištenja nezakonite imovinske koristi ostvarene predikatnim kaznenim djelom, a što nije u potpunosti u skladu sa odredbama Palermo konvencije.
4. da se dodatno regulira zakonski režim kod gotovinskih plaćanja posebno kod pozajmica i kupoprodaje nekretnina u smislu odvijanja tih platno-prometnih poslova putem bezgotovinskog režima plaćanja kroz bankovni sustav.
5. da nadzorna tijela (HNB, HANFA, Porezna uprava, Financijski inspektorat, Carinska uprava) u cijelosti preuzmu proaktivnu ulogu u kontroli mjera provedbe Zakona sukladno njihovoj zakonskoj obvezi, a u suradnji s Uredom,
6. osigurati kadrovsko ekipiranje, izobrazbu i specijalizaciju kako djelatnika Ureda, tako i djelatnika svih drugih nadležnih tijela uključenih u sustav sprječavanja i suzbijanja pranja novca i financiranja terorizma u RH.

ZAKLJUČAK

Polazeći od ocjena u Izvješćima Vijeća Europe (MONEYVAL) o procjeni preventivnog sustava za sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma u RH, a u okviru toga imajući u vidu i ocjene o učinkovitosti rada Ureda, kao hrvatske financijsko-obavještajne jedinice, proizlazi sljedeći zaključak:

- ❖ RH upotrebljava jednake preventivne standarde kao i ostale države članice EU, Zakon o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma usklađen je s međunarodnim standardima (stupio je na snagu 01.01.2009.),
- ❖ RH je uspostavila preventivni model, s vodećom ulogom Ureda, kojim se sprječava zlouporaba korištenja financijskog sustava za pranje novca i financiranje terorizma,
- ❖ hrvatski Ured, kao financijsko-obavještajna jedinica, na učinkovit način obavlja svoje zadaće, sukladno Zakonu i međunarodnim standardima, što potvrđuje da je Ured u potpunosti operativan i funkcionalan u svom radu,

U cilju daljnjeg unapređenja analitičko – obavještajnog rada Ureda, Ured planira, u određenom vremenskom razdoblju realizirati sljedeće projekte:

PROJEKTI UREDA ZA SPRJEČAVANJE PRANJA NOVCA		
KRATKOROČNI (do 1 godine)	SREDNJOROČNI (do 2 godine)	DUGOROČNI (više od 2 godine)
Unaprjeđenje analitičko obavještajne obrade sumnjivih transakcija uvođenjem u IT sustav Ureda novih programskih alata (i2 Analyst Notebook, i2 iBridge Designer, i2 iBridge Connectors)	Projekt izrade Nacionalne procjene rizika od pranja novca i financiranja terorizma u suradnji sa Svjetskom bankom, a što je obveza RH sukladno novim preporukama FATF-a	Usklađivanje hrvatskog zakonodavstva s odredbama nove 4. Direktive Europskog parlamenta i Vijeća o sprječavanju korištenja financijskog sustava u svrhu pranja novca i financiranja terorizma, te revidiranim FATF preporukama iz veljače 2012.
Unaprjeđenje sustava sprječavanja pranja novca/financiranja terorizma izradom i distribucijom određenih proizvoda (izvješća) strategijskih analiza Ureda	Administrativno i institucionalno jačanje Ureda popunjavanjem postojećih nepopunjenih radnih mjesta novim djelatnicima	Uvođenje licenciranja ovlaštenih osoba obveznika (banke i dr.) u cilju stjecanja licenci vezano za učinkovitiju primjenu ZSPNFT i provedbenih propisa
Uspostava on line komunikacije Ureda sa određenim tijelima državne uprave (Carinska uprava, Porezna uprava, Financijski inspektorat) u cilju brže razmjene podatka i dokumentacije	Pristupanje hrvatskog Ureda FIU net mreži s ciljem razmjene podataka između financijsko obavještajnih jedinica iz zemalja članica EU, putem zaštićene mreže	Osnivanje trening centra za edukaciju ovlaštenih osoba obveznika (banke i dr.) i djelatnika državnih tijela iz sustava sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma

KLASA: 470-00/14-005/1
URBROJ: 513-08-02-1/001-14-3

Dostavljeno:

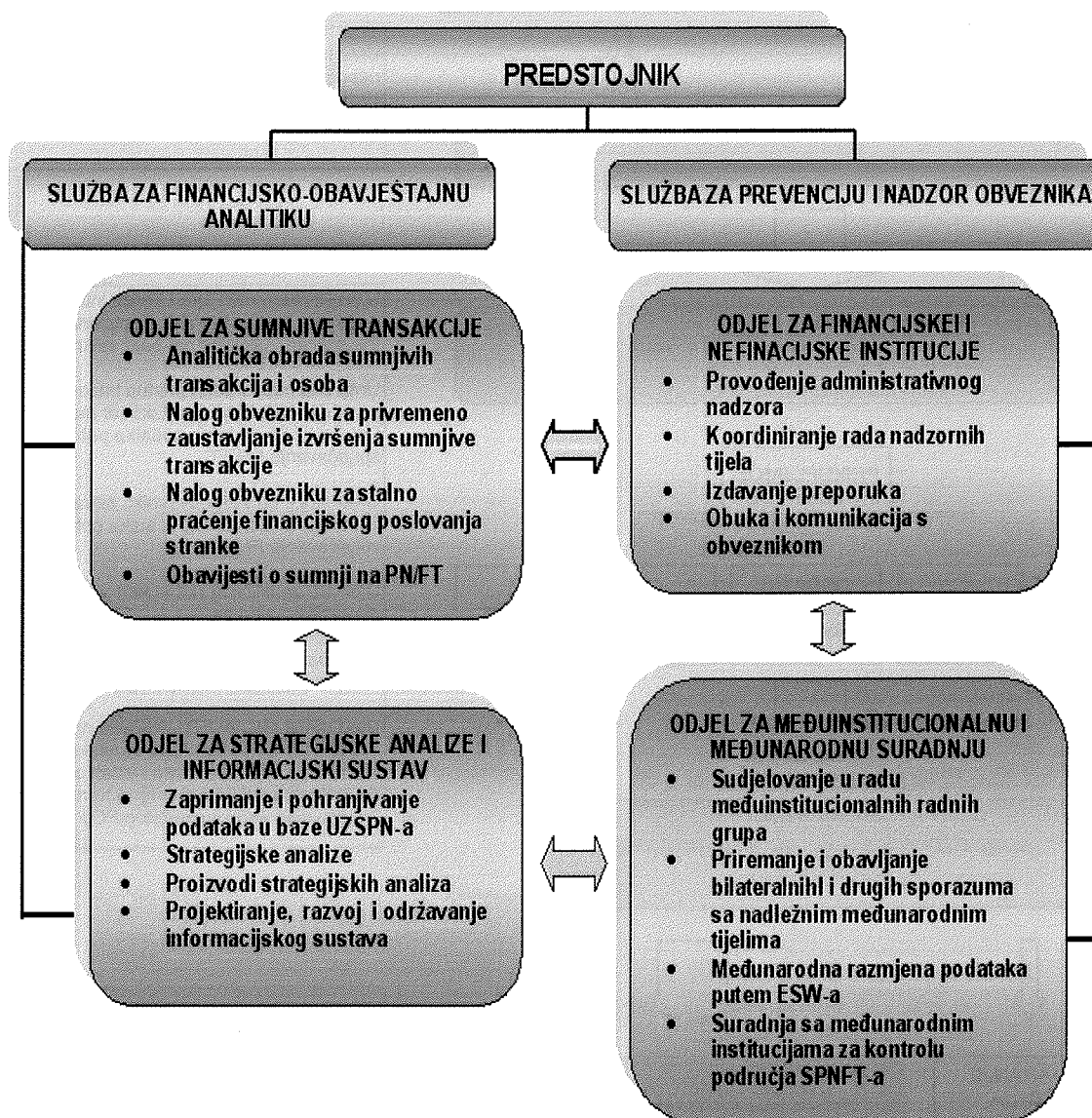
- Vladi RH (1)
- ministru financija (1)
- Uredu za sprječavanje pranja novca (2)

PRILOZI

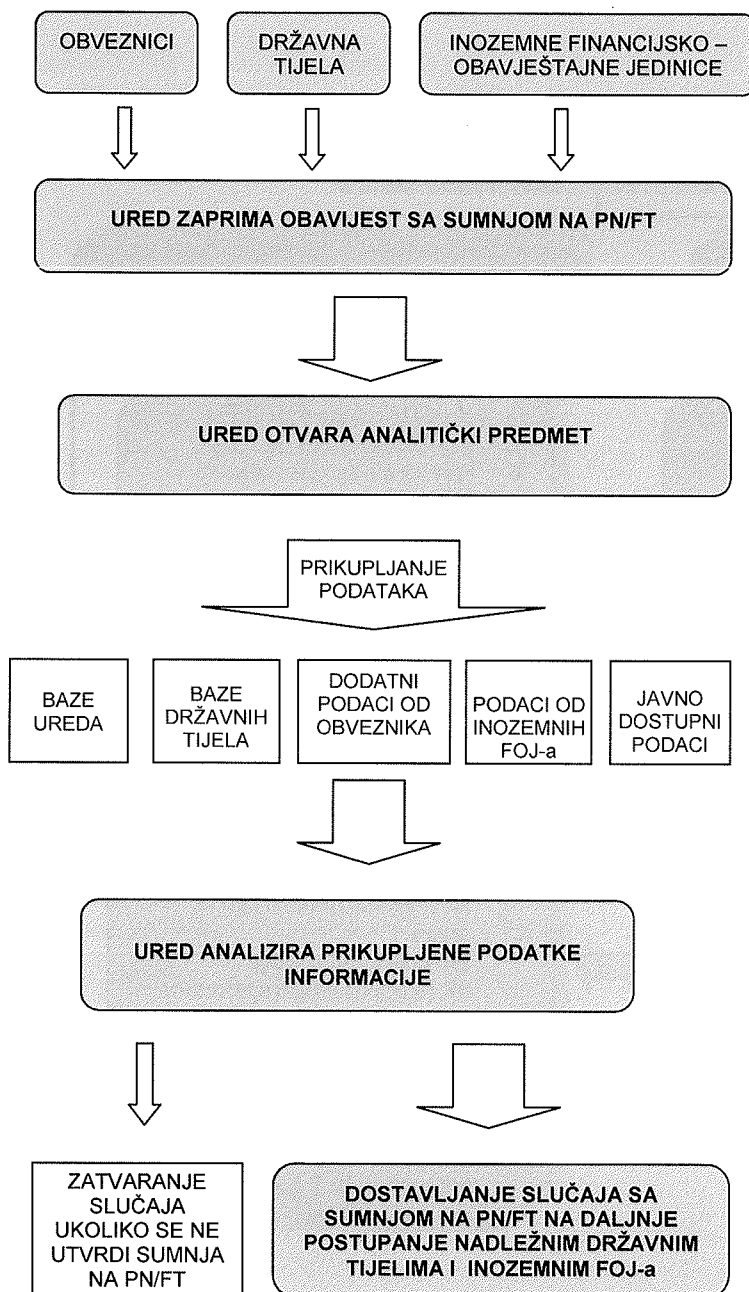
ORGANIZACIJSKA SHEMA UREDA ZA SPRJEČAVANJE PRANJA NOVCA

- 1. DIJAGRAM ANALITIČKO – OBAVJEŠTAJNOG RADA UREDA**
- 2. PRIKAZ PO KONTINENTIMA MEĐUNARODNE SURADNJE HRVATSKOG UREDA SA STRANIM FINACIJSKO-OBAVJEŠTAJNIM JEDINICAMA**
- 3. ČETVRTI KRUG EVALUACIJE RH U ODNOSU NA PROVEDBU MJERA PROTIV PN/FT OD STRANE ODBORA VIJEĆA EUROPE: OCJENE MONEYVAL-A O RADU UREDA**
- 4. IZVJEŠĆE NEOVISNOG STRUČNJAKA EUROPSKE KOMISIJE (PEER BASED MISSION) O ULOZI UREDA KAO HRVATSKE FINACIJSKO OBAVJEŠTAJNE JEDINICE U BORBI PROTIV KORUPCIJE (POGLAVLJE 23)**

ORGANIZACIJSKA SHEMA UREDA

Dijagram analitičko – obavještajnog rada Ureda

Ured može zatražiti dodatne podatke kod nepotpunih obavijesti o sumnji na PN/FT (npr. kada u obavijesti obveznika nisu obrazloženi razlozi za sumnju na PN/FT)

U analitičkom radu Ured koristi interne baze podataka (baza sumnjivih i gotovinskih transakcija, baza carine, baza nekretnina).

Ured ima neposredan pristup bazama Porezne uprave i MUP RH. Ured također može od državnih tijela zatražiti dodatne podatke potrebne za sprječavanje PN/FT.

Ured može od svih obveznika zatražiti dostavljanje dodatnih podataka potrebnih za sprječavanje PN/FT

U okviru analitičkog rada Ured je ovlašten izdati obvezniku nalog za:

- privremeno zaustavljanje izvršenja sumnjive transakcije;
- stalno praćenje financijskog poslovanja stranke

Ured može stranoj FOJ dostaviti prijedlog za odgodu izvršenja sumnjive transakcije u inozemstvu, kao što može i izdati obvezniku nalog za odgodu izvršenja sumnjive transakcije na temelju prijedloga inozemnog FOJ

Nakon završene analitičke obrade, Ured će u slučaju postojanja sumnje na PN/FT dostaviti obavijest nadležnim državnim tijelima ili inozemnim FOJ

Ured će obveznicima koji su prijavili STR dostaviti povratnu informaciju o postupanju po zaprimljenim STR (osim ako bi to štetilo daljnjem tijeku postupka)

PRIKAZ PO KONTINENTIMA MEĐUNARODNE SURADNJE HRVATSKOG UREDA SA STRANIM
FINANCIJSKO-OBAVJEŠTAJNIM JEDINICAMA (FOJ) OD 01.01.-31.12.2013. GODINE

FINANCIJSKO – OBAVJEŠTAJNE JEDINICE IZ EUROPE

	ZAMOLBE HRVATSKOG UREDA PREMA STRANIM FOJ - UREDIMA			
	ZAMOLBE ZA DOSTAVOM PODATAKA	UKUPNA KORESPONDENCIJA	ZAMOLBE ZA DOSTAVOM PODATAKA	UKUPNA KORESPONDENCIJA
FIU AZERBAIJAN	1	2		2
FIU AUSTRIA	17	34	8	36
FIU BELARUS		1	1	1
FIU BELGIUM	2	4	2	3
FIU BOSNA I HERCEGOVINA	6	17	6	14
FIU BULGARIA	1	1		2
FIU CYPRUS	8	14	3	13
FIU CZECH REPUBLIC	4	6	1	8
FIU DENMARK	1	1		1
FIU ESTONIA	1	1		1
FIU FINLAND		2	1	1
FIU FRANCE	3	9	2	5
FIU GERMANY	8	14	1	12
FIU GIBRALTAR	1	2		2
FIU GUERNSEY			1	1
FIU HUNGARY	2	11	7	12
FIU IRELAND	2	3		3
FIU ISLE OF MAN	1	3		1
FIU ISRAEL	1	3		2
FIU ITALY	38	90	2	49
FIU JERSEY	2	2		2
FIU LATVIA	5	5	1	3
FIU LIECHTENSTEIN	5	10	1	8
FIU LITHUANIA		3	2	2
FIU LUXEMBOURG	3	5	1	4
FIU MACEDONIA	1	3	1	4
FIU MALTA	7	13	3	15
FIU MOLDOVA		1	1	1
FIU MONACO	3	4		5
FIU MONTENEGRO	3	16	8	12
FIU NETHERLANDS	3	7	1	6
FIU POLAND	2	2		1
FIU ROMANIA	3	5		4
FIU RUSSIA	20	27	3	22
FIU SAN MARINO	2	3		3
FIU SERBIA	12	33	21	48
FIU SLOVAKIA	4	8	1	10
FIU SLOVENIA	14	58	21	67
FIU SPAIN	4	8		7
FIU SWITZERLAND	26	36	1	27
FIU UKRAINE	6	12	2	7
FIU UNITED KINGDOM	10	13	1	9
FIU VATICAN	1	1		

AMERIKA				
	ZAMOLBE HRVATSKOG UREDA PREMA STRANIM FOJ - UREDIMA			
	ZAMOLBE ZA DOSTAVOM PODATAKA	UKUPNA KORESPONDENCIJA	ZAMOLBE ZA DOSTAVOM PODATAKA	UKUPNA KORESPONDENCIJA
FIU ARGENTINA		1	1	1
FIU BAHAMAS	1	1		2
FIU BELIZE	4	7		4
FIU BOLIVIA	1	1		
FIU BRITISH VIRGIN ISLANDS	7	7		9
FIU CANADA	2	2		4
FIU CAYMAN ISLANDS	1	3	1	3
FIU DOMINICA	1			
FIU PANAMA	4	6		1
FIU PARAGUAY		1		
FIU SINGAPORE	1	1		2
FIU ST. KITTS AND NEVIS	1	1		1
FIU UNITED STATES	11	21	1	28
FIU URUGUAY	1	1		1

AFRIKA				
	ZAMOLBE HRVATSKOG UREDA PREMA STRANIM FOJ - UREDIMA			
	ZAMOLBE ZA DOSTAVOM PODATAKA	UKUPNA KORESPONDENCIJA	ZAMOLBE ZA DOSTAVOM PODATAKA	UKUPNA KORESPONDENCIJA
FIU EGYPT	1	3	1	2
FIU NIGERIA		1		1
FIU SEYCHELLES	3	3		2
FIU TUNISIA	1	1		1

AZIJA				
	ZAMOLBE HRVATSKOG UREDA PREMA STRANIM FOJ - UREDIMA			
	ZAMOLBE ZA DOSTAVOM PODATAKA	UKUPNA KORESPONDENCIJA	ZAMOLBE ZA DOSTAVOM PODATAKA	UKUPNA KORESPONDENCIJA
FIU HONG KONG	4	4		1
FIU INDONESIA			1	1
FIU JORDAN				1
FIU LEBANON		2	1	5
FIU SYRIA		1	1	2
FIU UNITED ARAB EMIRATES	2	2		1

OCEANIJA				
	ZAMOLBE HRVATSKOG UREDA PREMA STRANIM FOJ - UREDIMA			
	ZAMOLBE ZA DOSTAVOM PODATAKA	UKUPNA KORESPONDENCIJA	ZAMOLBE ZA DOSTAVOM PODATAKA	UKUPNA KORESPONDENCIJA
FIU MARSHALL ISLANDS	1	2		

**HRVATSKA
4th KRUG EVALUACIJE-IZRAVNA POSJETA
KLJUČNI NALAZI
-IZVOD-**

Uvod

Ovo je sažetak ključnih nalaza koji su predloženi hrvatskim vlastima na kraju MONEYVAL-ovog posjeta u okviru 4. kruga evaluacije.

Tim evaluatora posjetio je Hrvatsku od 19. do 23. studenog 2012. Procjena je bila usmjerena prvenstveno na učinkovitost provedbe temeljnih, ključnih i drugih važnih Preporuka FATF-a od strane Hrvatske. Sve to će biti ponovno ocijenjeno u konačnom izvješću. Procjeniteljski tim je također ispitao primjenu svih drugih Preporuka FATF-a koje su bile u Trećem krugu evaluacije ocijenjene sa NC ili PC. Preporuke FATF-a koje su bile ocijenjene sa NC ili PC također će biti ponovno ocijenjene u konačnom izvješću.

Nacrt novog i usmjerenog akcijskog plana bit će uključen u nacrt Izvješća o 4. krugu evaluacije koji će biti dostavljen Hrvatskoj na komentiranje. Novi akcijski plan usuglasit će se s Hrvatskom tijekom usvajanja Izvješća o 4. krugu evaluacije te će pokriti područja i teme na koje je još potrebno usmjeriti pozornost.

Opći komentari napretka od 3. kruga evaluacije

Hrvatska je poduzela značajne korake kako bi otklonila nedostatke koji su identificirani u 3. krugu.

Potpisivanjem Protokola o suradnji i uspostavljanju Međuinstitucionalne radne grupe za sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma koji je stupio na snagu 1. ožujka 2012., formiran je MIRS. Na strateškoj razini, 31. siječnja 2008., Vlada Republike Hrvatske usvojila je Akcijski plan za borbu protiv pranja novca i financiranja terorizma (Akcijski plan) koji je identificirao korake koje je bilo potrebno poduzeti za razvoj hrvatskog sustava SPN/FT s ciljem njegovog harmoniziranja s relevantnim međunarodnim standardima.

Novi Zakon o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma (ZSPNFT) donesen je 15. srpnja 2008.g. i stupio je na snagu 1. siječnja 2009. godine. Ovaj zakon, koji se temelji na 3. direktivi EU za sprječavanje pranja novca, usmjeren je na harmoniziranje hrvatskih preventivnih mjera s relevantnim međunarodnim standardima SPN/FT. Slijedom stupanja na snagu ZSPN/FT, donesen je određeni broj specifičnih pravilnika te je poduzeta sveobuhvatna inicijativa u svezi edukacije i podizanja razine svijesti.

Uveden je određeni broj novih zakonodavnih mjera koje imaju pozitivan učinak na režim SPNFT, što uključuje:

- Zakon o osobnom identifikacijskom broju (1. siječnja 2009.);
- Zakon o igrama na sreću (1. siječnja 2010.);
- Zakon o platnom prometu (1. siječnja 2011.); i
- Zakon o elektroničkom novcu (1. siječnja 2011.).

Na institucionalnoj razini, kao dio Akcijskog plana, u srpnju 2008. usvojen je Zakon o Financijskom inspektoratu s ciljem poboljšanja pravnog okvira, a kako bi institucionalno ojačala nadzorna tijela. Kao posljedica toga autoritet i nadležnost Deviznog inspektorata je proširen te ono postaje Financijski inspektorat. Nadalje, u okviru Ministarstva unutarnjih poslova provedena je reorganizacija kriminalističke policije te je ustrojen Policijski nacionalni ured za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta (PNUSKOK) kao središnje, nacionalno tijelo za provođenje financijskih istraga.

S obzirom na kazneno pravo, u srpnju 2009. god. predstavljen je novi Zakon o kaznenom postupku te Zakon o postupku oduzimanja imovinske koristi ostvarene kaznenim djelom i prekršajem koji potpuno regulira postupak utvrđivanja imovinske koristi koja potječe od počinjenja kaznenih djela, a koji je stupio na snagu 01. siječnja 2011. godine. Donesene su i dodatne izmjene i dopune Zakona o međunarodnim restriktivnim mjerama u studenom 2008. g. kako bi se uskladilo sa međunarodnim standardima.

Donesen je novi Kazneni zakon koji će stupiti na snagu 01 siječnja 2013.g.

Ured za sprječavanje pranja novca (FOJ): obavješćivanje o transakcijama

UZSPN je smješten u okviru strukture Ministarstva financija, koji kao administrativna jedinica obavlja zadatke s ciljem sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma kao Financijsko-obavještajna jedinica i kao središnja nacionalna jedinica. ZSPNFT detaljno propisuje nadležnosti Ureda za sprječavanje pranja novca. Djelatnici UZSPN- su profesionalni, dobrih vještina, motivirani i redovito educirani putem unutarnjih i vanjskih oblika obuke. UZSPN ima izravan pristup različitim bazama podataka, bazama Policije te drugim javno dostupnim bazama. To omogućuje UZSPN-u brzo i učinkovito djelovanje u provedbi svoje analitičke funkcije. UZSPN je ovlašten za provođenje administrativnog nadzora Obveznika.

UZSPN je kroz obuke i publikacije aktivan u izgradnji odnosa sa obveznicima i u podizanju njihove razine svijesti.

Učinkovitost USPNA je ojačana u usporedbi sa situacijom koja je bila prezentirana za vrijeme 3. kruga evaluacije.

UZSPN je, radi razmjene informacija, zaključio potrebne sporazume o suradnji sa Policijom i tijelima kaznenog progona.

UZSPN je član Egmont Grupe i koristi Sigurnosnu mrežu Egmonta za razmjenu informacija sa stranim Financijsko-obavještajnim jedinicama.

**Izveštaj stručnjaka iste razine o posjetu Hrvatskoj u vezi Poglavlja 23
(Suzbijanje korupcije)**

(Referentna šifra: JHA IND/EXP 51823)

Trajanje posjeta: od 22. do 25. siječnja 2013.

Autor izvještaja: **g. Maurizio Varanese**

Sadržaj: IZVOD IZ IZVJEŠĆA

6.7. Financijsko-obavještajna jedinica (FOJ)

Financijsko-obavještajna jedinica (FOJ)

Unatoč kvalitetnom obavljanju poslova, hrvatska FOJ nema dovoljno osoblja pa su tako od 36 radnih mjesta predviđenim sistematizacijom popunjena samo 22 dok je 14 radnih mjesta još uvijek nepopunjeno. Unatoč tome, pokazuje se da su zaposlenici rade vrlo profesionalno, kako u tehničkom, tako i operativnom smislu, da su motivirani, redovito se odazivaju obuci i općenito su vrlo dobro dobro osposobljeni, a rukovodeće osoblje je izvanredno kvalitetno. U posljednje četiri godine nije bilo značajnijih promjena glede osoblja, osim u slučaju dva zaposlenika. U odgovoru na upit autora, sugovornik je izjavio da radna mjesta još nisu popunjena jer je teško pronaći visokokvalificirane ljude, a i zbog ograničenja zapošljavanja novih ljudi u državnim službama.

U ožujku 2012. g. u FOJ je izvršena unutarnja reorganizacija te ova jedinica sada uključuje:

- a. Direktora;
- b. Službu financijsko-obavještajne obrade, koja se sastoji od:
 - Odjela za sumnjive transakcije;
 - Odjela za stratejske analize i informacijski sustav;
- c. Službu za prevenciju i nadzor, koja se sastoji od:
 - Odjela za financijske i nefinancijske ustanove;
 - Odjela za međuinstitucionalnu i međunarodnu suradnju.

Hrvatski Zakon o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma uglavnom je usklađen s međunarodnim standardima¹ prema preporukama MONEYVAL-a (uglavnom se odnose na pridržavanje revidiranih preporuka FATF "40+IX") i s Direktivom 2005/60/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 26. listopada 2005.g. o sprečavanju korištenja financijskog sustava u svrhu pranja novca i financiranje terorizma, zatim s Direktivom 2006/70/EZ od 1. kolovoza 2006.g. koja propisuje mjere za primjenu

¹ FOJ razmjenjuje informacije s članovima grupe EGMONT, a također je potpisala 36 Memoranduma o razumijevanju s međunarodnim institucijama iste razine.

Direktive 2005/60/EZ Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu definiranja politički izloženih osoba i tehničkih kriterija za pojednostavljenu proceduru dubinske analize klijenata te iznimaka na temelju financijske aktivnosti koje se obavljaju povremeno ili na vrlo ograničenim osnovama, te s Konvencijom Ujedinjenih naroda protiv korupcije. Međutim, možda bi bilo dobro poraditi na izmjenama po pitanju politički izloženih osoba.

Odbor MONEYVAL² Vijeća Europe još nije podnio Izvještaj 4. kruga ocjene mjera u Hrvatskoj predviđen za usvajanje na 42. plenarnoj sjednici MONEYVAL-a u Strasbourgu koja će se održati od 16. do 20. rujna 2013.g., a izvještaj će sadržavati konačnu ocjenu 4. kruga ocjene u odnosu na revidirane preporuke FATF-a (Skupina zemalja za financijsku akciju protiv pranja novca). Međutim, bez obzira na taj izvještaj koji tek treba biti podnesen, ovaj se autor slaže s neslužbenom ocjenom Financijsko-obavještajne jedinice – koja je izvršena na zahtjev samog autora–koja navodi na zaključak da se većina preporuka MONEYVAL-a već naveliko provodi te da se može reći da je od 40+IX FATF preporuka:

- ⇒ 37 provedeno;
- ⇒ 9 uglavnom provedeno;
- ⇒ 2 djelomično provedeno;
- ⇒ 1 nije primjenjiva zbog strukturalnih, pravnih i institucionalnih specifičnosti ove zemlje.

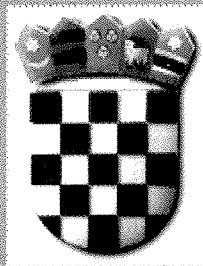
Tijekom 2011.g, hrvatska FOJ bila je vrlo aktivna na ovom specifičnom i osjetljivom području. Ustvari, FOJ radi na 334 STR (prijave sumnjivih transakcija) i 57.566 DTR (prijave izvršenih deviznih transakcija). Osim toga, u periodu od 3-6 mjeseci praćeno je devet bankovnih računa za svaki nalog u skladu s Člankom 62 Zakona o sprječavanju pranja novca i u četiri slučaja FOJ je autonomno blokirao izvršenje transakcije na period od 72 sata prema Članku 60 spomenutog Zakona³.

Što se tiče povratne informacije predviđene Člankom 82 Zakona o sprečavanju pranja novca i financiranju terorizma, uočeno je da su potrebna daljnja poboljšanja, posebice u Policiji. No, treba istaknuti da je FOJ za policiju razvila posebnu softversku aplikaciju za efikasnije slanje povratnih informacija. Do danas je taj link dobilo 44 policijska službenika PNUSKOK-a.

Autor bezrezervno zaključuje da Hrvatska na ovom području bilježi izvanredan napredak iako je potrebno uložiti još malo napora u usklađivanju s preporukama FATF objavljenima početkom 2012.g. Hrvatska bi trebala žurno posvetiti posebnu pozornost sljedećem:

- a. unijeti izmjene i dopune Zakona o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma popunjavajući prazninu u smislu da bi se odredbe, koje se za sada odnose samo na strane politički izložene osobe (PIO) morale proširiti i na domaće PIO jer se u zakonu sada spominju samo strane PIO;
- b. smanjiti broj tijela kojima se dostavljaju otvoreni predmeti, a koja tijela su ovlaštena za pokretanje kaznenih predmeta (npr. PNUSKOK i USKOK ili Sigurnosno-obavještajna agencija kad se radi o financiranju terorizma);
- c. popuniti prazna radna mjesta i na taj način dodatno osnažiti i poboljšati kapacitete FOJ;
- d. poduzeti učinkovite korake s ciljem povećanja broja STR iz nefinancijskih ustanova;
- e. ubrzati postupak umrežavanja hrvatskih policijskih ureda u razvijene softverske aplikacije i tako osigurati povratne informacije;
- f. ubrzano dovršiti postupak usklađivanja s preporukama 40+IX FATF.

² Moneyval analizira primjenu međunarodnih i europskih standarda koji se odnose na borbu protiv pranja novca (PN) i financiranja terorizma (FT) te ocjenjuje stupanj usklađenosti s preporukama FATF. 40+IX.

**REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO FINACIJA**

**URED ZA SPRJEČAVANJE
PRANJA NOVCA**

FINANCIJSKO – OBAVJEŠTAJNA JEDINICA

**GODIŠNJE
IZVJEŠĆE O RADU UREDA
ZA 2013. GODINU**

Zagreb, srpanj 2014.

SADRŽAJ

POJMOVNIK	4
UVOD	5
I. SUSTAV SPRJEČAVANJA PRANJA NOVCA I FINANCIRANJA TERORIZMA U RH.....	7
1.1. Tijela prevencije	8
1.2. Tijela nadzora	8
1.3. Ured za sprječavanje pranja novca	9
1.4. Tijela kaznenog progona	9
1.5. Pravosuđe	9
II. ZAKON O SPRJEČAVANJU PRANJA NOVCA I FINANCIRANJA TERORIZMA	10
2.1. Preventivni karakter i opseg Zakona	11
2.2. Obveznici provedbe mjera.....	12
2.3. Obavješćivanje Ureda o transakcijama	13
III. ULOGA UREDA KAO FINACIJSKO-OBAVJEŠTAJNE JEDINICE	15
3.1. Model (tip) ustrojstva Ureda kao finacijsko-obavještajne jedinice.....	16
3.1.1. Finacijsko obavještajne jedinice prema modelu ustrojstvene lokacije.....	16
3.1.2. Međunarodni monetarni fond (MMF): procjena zakonskog, institucionalnog i nadzorničkog aspekta sprječavanja pn/ft u RH	17
IV. ZADAĆE I NADLEŽNOSTI UREDA	18
4.1. Uloga Ureda kao finacijsko – obavještajne jedinice.....	19
4.2. Analitičko-obavještajni rad Ureda.....	19
4.3. Zaštita informacija: međunarodni standardi o zaštiti i čuvanju podataka	19
4.4. Unutarnji integritet Ureda	20
4.5. Organizacija rada i postupanja Ureda	20
4.6. Organizacijska shema Ureda.....	21
V. RAD UREDA NA PODRUČJU SUMNJIVIH I GOTOVINSKIH TRANSAKCIJA	22
5.1. Obveza i rokovi obavješćivanja Ureda o sumnjivim transakcijama i osobama	23
5.2. Obveza i rokovi obavješćivanja Ureda o gotovinskim transakcijama.....	24
5.3. Obavijesti o prijenosu gotovine preko državne granice	25
VI. ANALITIČKO-OBAVJEŠTAJNI RAD UREDA	26
6.1. Analitičke obrade transakcija.....	27
6.2. Proslijeđeni analitički izvještaji nadležnim tijelima	28
VII STRATEGIJSKE ANALIZE.....	30
7.1. Izvješća (proizvodi) strategijskih analiza u 2013. g.	31
7.1.1. Ključni tipovi izvješća (proizvoda).....	31
7.2. Ključni podaci strategijskih analiza.....	33
7.2.1. Ključni podaci o zaprimljenim sumnjivim transakcijama u 2013. g.....	33
7.2.2. Ključna obilježja povratne informacije obveznicima o zaprimljenim i analiziranim obavijestima o sumnjivim transakcijama zaprimljenim u 2013. g... ..	40
7.2.3. Ključni podaci o zaprimljenim gotovinskim transakcijama u 2013. g....	41
7.2.4. Ključni podaci iz obrazaca o obavješćivanju Ureda o prijenosu gotovine preko državne granice.....	44
VIII. MEĐUINSTITUCIONALNA SURADNJA UREDA	46
8.1. Međuinstitucionalna operativna suradnja	47
8.2. Nadzorna tijela i njihovo postupanje po Zakonu: dostavljanje podataka Uredu o obavljenim nadzorima	48
8.3. Međuinstitucionalna radna skupina za sprječavanje pranja novca i financiranje terorizma (MIRS).....	48
8.4. Akcijski plan za borbu protiv pranja novca i financiranja terorizma	49

8.5. Nacionalna procjena rizika od pranja novca i financiranja terorizma	50
8.6. Stalna koordinacijska skupina za praćenje provedbe međunarodnih mjera ograničavanja.....	50
8.7. Radna skupina za proliferaciju	50
8.8. AFCOS mreža	50
8.9. ILECUS.....	51
8.10. Godišnja konferencija o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma.....	51
IX. MEĐUNARODNA SURADNJA UREDA.....	52
9.1. Međunarodna suradnja Ureda: međunarodna razmjena podataka u 2013. g.	53
9.2. Regionalna suradnja.....	53
9.3. Međunarodna suradnja Ureda: Međunarodna razmjena podataka po kontinentima	54
9.4. Bilateralna suradnja: potpisani sporazumi o razumjevanju.....	57
9.5. Odbor Vijeća Europe: MONEYVAL	57
X. KLJUČNI POKAZATELJI O RADU UREDA U 2013. GODINI	59
10.1. Pokazatelji o radu Ureda.....	60
10.2. Slučajevi dostavljeni od strane Ureda nadležnim tijelima.....	60
10.3. Analitičko-obavještajni rad Ureda: primjena specifičnih mjera	61
10.4. Slučajevi koruptivnog karaktera povezani s pranjem novca u 2013. g.	62
10.5. Administrativni (neizravni) nadzor obveznika od strane Ureda.....	63
10.6. Druge aktivnosti Ureda	64
10.7. Aktivnosti Ureda u provedbi Akcijskog plana uz Strategiju suzbijanja korupcije	65
10.8. Aktivnosti Ureda u suzbijanju financiranja terorizma u 2013. g.	66
10.9. Pregled i vođenje jedinstvene statistike sustava u suzbijanju pn/ft u 2013. g.	67
XI. OCJENA RADA UREDA OD STRANE MEĐUNARODNIH INSTITUCIJA	69
11.1. Četvrti krug evaluacije RH u odnosu na provedbu mjera protiv pn/ft od strane Odbora Vijeća Europe MONEYVAL.....	70
11.1.1. Ocjena Odbora Vijeća Europe MONEYVAL-a o radu Ureda	70
11.2. Izvješće neovisnog stručnjaka Europske komisije (Peer Based Mission) o ulozi Ureda kao hrvatske financijsko obavještajne jedinice u borbi protiv korupcije (Poglavlje 23).....	71
XII. PRIKAZ SLUČAJEVA SA SUMNJOM NA PRANJE NOVCA PREDANIH OD STRANE UREDA NADLEŽNIM TIJELIMA	72
12.1. Slučaj br. 1: Sumnjive transakcije po računima nerezdenata	73
12.2. Slučaj br. 2: Sumnjive transakcije povezane s doznakama iz off shore destinacija.....	74
12.3. Slučaj br. 3: Sumnjive transakcije povezane s podizanjem sredstava u gotovini.....	75
12.4. Slučaj br. 4: Sumnjive transakcije povezane s kupovinom nekretnina u RH.....	77
12.5. Slučaj br. 5: Sumnjive transakcije povezane s internetskim bankarstvom.....	78
12.6. Slučaj br. 6: Sumnjive transakcije povezane s nezakonitim radnjama u inozemstvu.....	79
XIII. TIPOLOGIJE/TRENDOVI PRANJA NOVCA I PROCJENE TEKUĆIH I BUDUĆIH OPASNOSTI OD PRANJA NOVCA U RH	81
13.1. Tipologije pranja novca	82
13.2. Trendovi pranja novca	83
13.3. Procjena tekućih i budućih opasnosti od pranja novca u RH.....	84
XIV. PRIJEDLOZI ZA UNAPREĐENJE SUSTAVA U SUZBIJANJU PRANJA NOVCA I FINANCIRANJA TERORIZMA U RH	85
ZAKLJUČAK.....	87
PRILOZI (1 - 3)	

administrativni nadzor	nadzor zakonitosti rada obveznika koji se provodi na temelju zaprimljenih podataka
AFCOS	eng. Anti-Fraud Co-Ordinating Structures, strukture za koordinaciju sprječavanja prijevara
analitička obrada Ureda	postupak prikupljanja, procjene, analiziranja, povezivanja i tumačenja podataka i informacija s izradom konačnog analitičkog proizvoda
analitički slučaj Ureda	predmet Ureda u kojem se provodi analitička obrada
Dow Jones Watchlist	komercijalna baza podataka o osobama za koje postoje podaci o povezanosti s kriminalnim aktivnostima ili se nalaze na međunarodnim listama restriktivnih mjera
Dun & Bradstreet	komercijalna baza podataka o administrativnim i bonitetnim podacima stranih tvrtki
Egmont grupa	međunarodno udruženje financijsko obavještajnih jedinica
EK	Europska komisija
ESW	eng. Egmont Secure Web, zaštićeni web sustav za sigurnu elektroničku razmjenu podataka između financijsko obavještajnih jedinica
EU	Europska unija
EUROPOL	Europski policijski ured
FATF	Grupa za financijsku akciju protiv pranja novca
financijsko obavještajna jedinica	središnja nacionalna jedinica za zaprimanje, analizu i prosljeđivanje obavijesti o sumnjivim transakcijama (u RH: Ured)
FIU	eng. financial intelligence unit, vidi financijsko obavještajna jedinica
FOJ	vidi financijsko obavještajna jedinica
ILECUs	eng. International Law Enforcement Co ordination Units, međunarodne jedinice za koordinaciju redarstvenih tijela
indikator pn/ft	podatak ili skup podataka (specifičnosti, okolnosti) koji samostalno ili kumulativno upućuju na sumnju u pn/ft i olakšavaju prepoznavanje sumnjivih transakcija i osoba
MIRS	Međuinstitucionalna radna skupina za sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma
MONEYVAL	Odbor stručnjaka (Vijeća Europe) za procjenu mjera protiv pranja novca i financiranja terorizma
obveznik	fizičke i pravne osobe iz čl. 4. Zakona o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma; obveznici primjene mjera protiv pranja novca i financiranja terorizma
OGT	obavijest o gotovinskim transakcijama
OST	obavijest o sumnjivim transakcijama
OT	obavijest o transakcijama
PN/FT	pranje novca/financiranje terorizma
sumnjiva transakcija	svaka transakcija za koju obveznik ili nadležno tijelo procijeni da u vezi s njom ili s osobom koja obavlja transakciju postoje razlozi za sumnju na pranje novca ili financiranje terorizma, odnosno da transakcija uključuje sredstva proizašla iz nezakonitih aktivnosti
STR	sumnjiva transakcija
Ured	Ured za sprječavanje pranja novca
VE	Vijeće Europe
World Check	komercijalna baza podataka o osobama za koje postoje podaci o povezanosti s kriminalnim aktivnostima ili se nalaze na međunarodnim listama restriktivnih mjera
Zakon	Zakon o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma

UVOD

UVOD

Zakon o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma (NN 87/08, 25/12; dalje u tekstu: Zakon) propisuje da Ministarstvo financija podnosi Vladi RH izvješće o radu Ureda za sprječavanje pranja novca (dalje u tekstu: Ured) najmanje jednom godišnje.

Ured kao hrvatska financijsko – obavještajna jedinica sastavlja cjelovito godišnje Izvješće o svom radu u kojem prikazuje ključne pokazatelje: broj obavijesti o sumnjivim i gotovinskim transakcijama zaprimljenih od banaka i drugih obveznika, broj inicijativa sa sumnjom na pranje novca i financiranje terorizma zaprimljenih od državnih tijela i stranih financijsko-obavještajnih jedinica, broj otvorenih predmeta sa sumnjom na pranje novca i financiranje terorizma, statističke podatke o međuinstitucionalnoj i međunarodnoj suradnji, broj slučajeva sa sumnjom na pranje novca i financiranje terorizma dostavljenih od strane Ureda nadležnim tijelima na daljnje postupanje i procesuiranje u cilju utvrđivanja nezakonitog karaktera sredstava analiziranih u sumnjivim transakcijama.

Zakon i međunarodni standardi određuju da sustav sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma nije u nadležnosti samo jedne institucije nego je to sustav u kojem su zakonski definirane uloga Ureda kao financijsko-obavještajne jedinice, odnosno uloge drugih sudionika iz sustava sprečavanja pranja novca i financiranja terorizma i njihova međusobna interakcija i suradnja.

Dakle, Ured je hrvatska financijsko-obavještajna jedinica, odnosno Ured je središnji nacionalni centar za prikupljanje, analizu i dostavljanje nadležnim tijelima informacija koje ukazuju na sumnju na pranje novca i/ili financiranje terorizma, a sve u cilju sprječavanja korištenja financijskog sustava RH za pranje novca i financiranja terorizma.

U ovome izvješću su navedeni statistički podaci kao ključni pokazatelji o radu Ureda, zatim su prikazane tipologije/trendovi pranja novca, kao i informacije vezane za druge aktivnosti Ureda, uključujući i međunarodnu suradnju Ureda s inozemnim financijsko – obavještajnim jedinicama kao i ocjene o radu Ureda od strane međunarodnih eksperata (MONEYVAL-a i dr.).

Temeljem članka 56. stavak 4. Zakona o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma, Ministarstvo financija podnosi Vladi RH Izvješće o radu Ureda za razdoblje od 01.01.2013. do 31.12.2013.godine¹

¹ Izvješće o radu Ureda za 2012. godinu Vlada RH prihvatila je dana 22. kolovoza 2013. godine Zaključkom pod brojem klasa 022-03/13-07/209, urbroj 50301-05/16-13-2

I. SUSTAV SPRJEČAVANJA PRANJA NOVCA I FINANCIRANJA TERORIZMA U RH

I. SUSTAV SPRJEČAVANJA PRANJA NOVCA I FINANCIRANJA TERORIZMA U RH

Zakon i međunarodni standardi određuju da sustav sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma nije u nadležnosti samo jedne institucije nego je to sustav u kojem su zakonski definirane uloge svakog sudionika i njihova međusobna interakcija i suradnja.

Ured je samo jedna karika u lancu u sustavu suzbijanja pranja novca i financiranja terorizma koja tek u interaktivnoj suradnji s drugim nadležnim tijelima (DORH, USKOK, MUP, SOA, HNB, HANFA i nadzornim službama Ministarstva financija) i stranim financijsko-obavještajnim jedinicama može u potpunosti dati svoj puni doprinos u cilju sprječavanja korištenja financijskog sustava RH za pranje novca i financiranje terorizma.

1.1. Tijela prevencije:

Obveznici: banke, štedne banke, kreditne unije, ovlašteni mjenjači, osiguravajuća društva, priređivači igara na sreću, brokeri, odvjetnici, javni bilježnici, porezni savjetnici i drugi.

Ključni element preventivnog sustava je obveza banaka i drugih Zakonom određenih obveznika obavješćivati Ured o:

- sumnjivim (gotovinskim i negotovinskim) transakcijama kada banke i drugi obveznici utvrde sumnju na pranje novca i financiranje terorizma bez obzira na visinu transakcije (**režim sumnjivih transakcija**) (čl. 42. Zakona),
- banke i drugi obveznici su o sumnjivoj transakciji dužni Ured obavijestiti prije izvršenja sumnjive transakcije i obvezni su navesti razloge za sumnju na pranje novca i financiranje terorizma.

1.2. Tijela nadzora:

Nadzorna tijela: obavljaju nadzor nad obveznicima u pogledu primjene mjera za sprječavanje pranja novca i financiranje terorizma temeljem Zakona:

- a) Hrvatska narodna banka,
- b) Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga,
- c) Financijski inspektorat Republike Hrvatske,
- d) Porezna uprava,
- e) Carinska uprava.

Hrvatska narodna banka: nadzire provedbu Zakona kod banaka i drugih kreditnih institucija.

Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga: nadzire provedbu Zakona kod sudionika tržišta kapitala, fondova i osiguranja.

Financijski inspektorat: nadzire provedbu Zakona, kao primarni nadzornik, u sektoru tzv. nebankovnih financijskih institucija (mjenjača, pružatelja usluga transfera novca i dr.), te u sektoru profesionalnih djelatnosti (odvjetnici, javni bilježnici, računovođe, revizori, porezni savjetnici).

Porezna uprava: nadzire provedbu Zakona kod priređivača igara na sreću. Porezna uprava također provjerava poštuju li domaće pravne i fizičke osobe propisano ograničenje naplate u gotovini u iznosu preko 105.000,00 kn., odnosno u poslovima s nerezidentima u vrijednosti preko 15.000,00 EUR-a.

Carinska uprava: nadzire prijenos gotovine preko državne granice.

1.3. Ured za sprječavanje pranja novca:

Ured: kao središnje nacionalno tijelo za prikupljanje, analizu i dostavljanje nadležnim tijelima slučajeva sa sumnjom na pn/ft je dio preventivnog sustava, odnosno posredničko tijelo, s jedne strane, između financijskog i nefinancijskog sektora (banaka i dr.), koji Uredu prijavljuju sumnjive transakcije i tijela progona (policije i odvjetništva), te sudova, s druge strane.

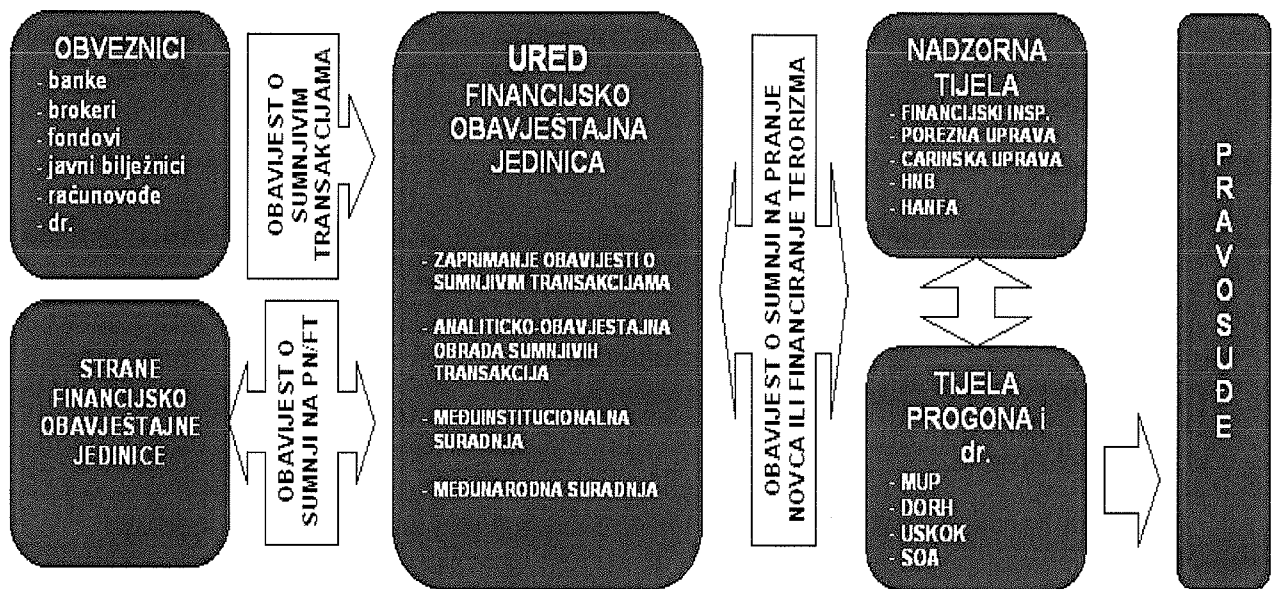
1.4. Tijela kaznenog progona:

Policija: provodi policijske izvide i financijske istrage kaznenog djela pranja novca postupajući po predmetima iniciranim od strane Ureda, od strane drugih tijela nadzora, i pokrenutih na vlastitu inicijativu.

Državno odvjetništvo: usmjerava rad policije u obradama pranja novca po predmetima Ureda, te po predmetima drugih tijela iz sustava sprječavanja pn/ft, te koordinira rad drugih nadzornih tijela.

1.5. Pravosuđe:

Sudovi: pred sudom se provodi kazneni postupak za kazneno djelo pranja novca i oduzimanje imovinske koristi, koji su inicirani od strane svih nadležnih tijela iz sustava sprječavanja pn/ft.

Sukladno navedenom Ured, prije svega, predstavlja dio sustava prevencije, kojem je primarna zadaća spriječiti korištenje financijskog sustava za pranje novca i financiranje terorizma. Dakle, Ured nije istražno tijelo nadležno za provođenje financijskih izvida i istraga, niti nadzorno inspekcijsko tijelo koje obavlja izravan nadzor kod obveznika provedbe Zakona jer sukladno Zakonu i međunarodnim standardima za provođenje tih radnji nadležna su druga tijela odnosno tijela progona i tijela nadzora iz sustava sprječavanja pn/ft.

II. ZAKON O SPRJEČAVANJU PRANJA NOVCA I FINANCIRANJA TERORIZMA

II. ZAKON O SPRJEČAVANJU PRANJA NOVCA I FINANCIRANJA TERORIZMA

01.01.2009. godine stupio je na snagu novi Zakon o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma (NN 87/08) koji je u potpunosti usklađen s relevantnim europskim dokumentima:

- Direktiva Europskog parlamenta i Vijeća 2005/60/EZ o sprječavanju korištenja financijskog sustava u svrhu pranja novca i financiranja terorizma (tzv. Treća direktiva protiv pranja novca),
- Uredba 1889/2005 Europskog parlamenta i Vijeća o kontroli ulaska i izlaska gotovine iz Zajednice,
- Uredba 1781/2006 Europskog parlamenta i Vijeća o podacima o uplatitelju koji prate transfer novčanih sredstava,
- Uredba 642/2000 Vijeća o suradnji i razmjeni podataka između financijsko obavještajnih jedinica država članica.

Komentar Europske komisije na novi Zakon

"Novi Zakon je u pogledu svoje kvalitete, točnosti i sveobuhvatnosti očito rezultat značajnih napora hrvatskih vlasti, koje Komisija pozdravlja. Da ovaj Zakon uzima u obzir i dodatne standarde i relevantnu dobru praksu i da uvodi više značajnih inovacija. To sve predstavlja presudno unapređenje hrvatskog sustava za sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma u odnosu na zakonodavstvo EU. Treba se usredotočiti na osiguranje prikladne provedbe ovog novog, sofisticiranog Zakona" (**komentar Europske komisije od 20. lipnja 2008.**). (vidjeti **Prilog br. 1**)

2.1. Preventivni karakter i opseg Zakona

Ovaj Zakon ima preventivni karakter, jer se njime propisuju mjere i radnje u bankarskom, novčarskom i drugom poslovanju koje se poduzimaju radi sprječavanja korištenja financijskog (posebice bankarskog i nebankarskog sektora), odnosno nefinancijskog sektora u svrhu pranja novca stečenog nezakonitim aktivnostima.

Zakonom su određeni obveznici (pravne osobe i odgovorne osobe u njima te fizičke osobe) koji su obvezni poduzimati mjere i radnje radi otkrivanja i sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma, a to su banke, FINA, mjenjačnice, odvjetnici, računovođe, porezni savjetnici, burze, brokeri, casina i dr.

Zakon o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma regulira rad cjelovitog preventivnog sustava i propisuje:

1. mjere i radnje u bankarskom i nebankarskom financijskom poslovanju te u novčarskom i drugom poslovanju koje se poduzimaju radi sprječavanja i otkrivanja pranja novca i financiranja terorizma:
 - a. dubinska analiza stranke
 - b. obavješćivanje Ureda o transakcijama i osobama
2. obveznici provedbe mjera i radnji koji su dužni postupati prema Zakonu:
 - a. financijske institucije
 - b. nefinancijske institucije i profesionalne djelatnosti
 - c. državna tijela
3. nadzor nad obveznicima u provedbi mjera i radnji u bankarskom i nebankarskom financijskom poslovanju te u novčarskom i drugom poslovanju koje se poduzimaju radi sprječavanja i otkrivanja pranja novca i financiranja terorizma,

4. zadaće i nadležnosti Ureda za sprječavanje pranja novca kao financijsko-obavještajne jedinice,
5. međunarodna suradnja Ureda,
6. nadležnosti i postupci drugih državnih tijela i pravnih osoba s javnim ovlastima u otkrivanju pranja novca i financiranja terorizma,
7. druga pitanja značajna za razvoj preventivnog sustava u sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma.

Ministarstvo financija donijelo je sljedeće pravilnike o provedbi Zakona:

- Pravilnik o obavješćivanju Ureda za sprječavanje pranja novca o sumnjivim transakcijama i osobama
- Pravilnik o obavješćivanju Ureda za sprječavanje pranja novca o gotovinskoj transakciji u vrijednosti od 200.000,00 kuna i većoj te o uvjetima pod kojima obveznici za odrenene stranke nisu dužni obavješćivati Ured o gotovinskoj transakciji
- Pravilnik o kontroli unošenja i iznošenja gotovine u domaćoj ili stranoj valuti preko državne granice
- Pravilnik o određivanju uvjeta pod kojima obveznici svrstavaju stranke u stranke koje predstavljaju neznatan rizik za pranje novca ili financiranje terorizma
- Pravilnik o uvjetima pod kojima obveznici Zakona o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma mogu mjere dubinske analize stranke prepustiti trećim osobama
- Pravilnik o načinu i rokovima dostavljanja podataka Uredu za sprječavanje pranja novca o kaznenom djelu pranja novca i financiranja terorizma
- Pravilnik o načinu i rokovima dostavljanja podataka Uredu za sprječavanje pranja novca o prekršajnim postupcima
- Pravilnik o načinu i rokovima obavješćivanja Ureda za sprječavanje pranja novca o sumnjivim transakcijama i osobama te vođenju evidencija od strane odvjetnika, odvjetničkih društava, javnih bilježnika, revizorskih društava i samostalnih revizora te pravnih i fizičkih osoba koje obavljaju računovodstvene poslove i poslove poreznog savjetovanja
- Pravilnik o sadržaju i vrsti podataka o uplatitelju koji prate elektronički prijenos novčanih sredstava, o obvezama pružatelja usluga plaćanja i o iznimkama od obveze prikupljanja podataka pri prijenosu novčanih sredstava

2.2. Obveznici provedbe mjera

Obveznici provedbe mjera sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma jesu:

1. banke, podružnice banaka država članica, podružnice banaka trećih država i banke država ovlaštene neposredno obavljati poslove u Republici Hrvatskoj,
2. štedne banke,
3. stambene štedionice,
4. kreditne unije,
5. društva koja obavljaju određene usluge platnog prometa, uključujući i prijenos novca,
6. Hrvatska pošta,
7. društva za upravljanje investicijskim fondovima, poslovne jedinice društava za upravljanje trećih država, društva za upravljanje država članica koje u Republici Hrvatskoj imaju poslovnu jedinicu, odnosno koja su ovlaštene za neposredno obavljanje poslova upravljanja fondovima na području Republike Hrvatske i treće osobe kojima je dopušteno, u skladu sa

zakonom koji uređuje rad fondova, povjeriti obavljanje pojedinih poslova od strane društava za upravljanje,

8. mirovinska društva,
9. društva ovlaštena za poslove s financijskim instrumentima i podružnice inozemnih društava za poslove s financijskim instrumentima u Republici Hrvatskoj,
10. društva za osiguranje koja imaju odobrenje za obavljanje poslova životnih osiguranja, podružnice društava za osiguranje iz trećih država koje imaju odobrenje za obavljanje poslova životnih osiguranja i društva za osiguranje iz država članica koja u Republici Hrvatskoj obavljaju poslove životnih osiguranja neposredno ili preko podružnice,
11. društva za izdavanje elektroničkog novca, podružnice društava za izdavanje elektroničkog novca iz država članica, podružnice društava za izdavanje elektroničkog novca iz trećih država i društva za izdavanje elektroničkog novca iz država članica koja su ovlaštena neposredno obavljati usluge izdavanja elektroničkog novca u Republici Hrvatskoj,
12. ovlašteni mjenjači,
13. priređivači igara na sreću za: a) lutrijske igre, b) igre u kasinima, c) kladioničke igre, d) igre na sreću na automatima, e) igre na sreću na internetu i drugim telekomunikacijskim sredstvima, odnosno elektroničkim komunikacijama,
14. zalagaonice,
15. pravne i fizičke osobe koje obavljaju poslove u vezi s djelatnošću: a) davanja kredita odnosno zajmova koji uključuju također: potrošačke kredite, hipotekarne kredite, factoring i financiranje komercijalnih poslova, uključujući forfaiting, b) leasinga, c) izdavanja i upravljanja instrumentima plaćanja (npr. kreditnih kartica i putničkih čekova), d) izdavanja garancija i jamstava, e) upravljanja ulaganjima za treće osobe i savjetovanja u vezi s tim, f) iznajmljivanja sefova, g) posredovanja u sklapanju kreditnih poslova, h) zastupanja u osiguranju pri sklapanju ugovora o životnom osiguranju, i) posredovanja u osiguranju pri sklapanju ugovora o životnom osiguranju, j) poduzetničkih ili fiducijarnih usluga, k) prometa plemenitih metala i dragog kamenja te proizvodima od njih, l) trgovine umjetničkim predmetima i antikvitetima, m) organiziranja ili provođenja dražbi, n) posredovanja u prometu nekretninama,
16. pravne i fizičke osobe koje obavljaju poslove u okviru sljedećih profesionalnih djelatnosti: a) odvjetnik, odvjetničko društvo i javni bilježnik, b) revizorsko društvo i samostalni revizor, c) fizičke i pravne osobe koje obavljaju računovodstvene usluge i usluge poreznog savjetovanja,
17. podružnice stranih kreditnih i financijskih institucija i drugih obveznika koje su osnovane u Republici Hrvatskoj.

2.3. Obavješćivanje Ureda o transakcijama

U odnosu na rad Ureda, temeljne odredbe preventivnog sustava su obveza banaka i drugih Zakonom određenih obveznika obavješćivati Ured o transakcijama:

Obveza i rokovi obavješćivanja o gotovinskim transakcijama (članak 40. Zakona):

O svakoj transakciji koja se provodi u gotovini u vrijednosti od 200.000,00 kuna i većoj obveznik mora obavijestiti Ured odmah, a najkasnije u roku od tri dana od dana obavljanja transakcije.

Obveza i rokovi obavješćivanja o sumnjivim transakcijama i osobama (članak 42. Zakona):

Obveznik je dužan suzdržati se od provođenja transakcije za koju zna ili sumnja da je povezana s pranjem novca ili s financiranjem terorizma. O takvoj transakciji obveznik je dužan bez odgode, prije izvršenja transakcije, obavijestiti Ured i u obavijesti navesti razloge za sumnju na pranje novca odnosno financiranje terorizma te također navesti rok u kojem se transakcija treba izvršiti.

Sumnjivom transakcijom smatra se svaka pokušana ili izvršena gotovinska i negotovinska transakcija, bez obzira na njezinu vrijednost i način obavljanja, ako obveznik zna ili ima razloge za sumnju:

1. da transakcija uključuje sredstva proizašla iz nezakonitih aktivnosti ili povezana s financiranjem terorizma s obzirom na vlasništvo, prirodu, izvor, lokaciju ili kontrolu takvih sredstava,
2. da transakcija po svojim značajkama povezanima sa statusom stranke ili drugim značajkama stranke ili sredstava ili drugim osobitostima očito odstupa od uobičajenih transakcija iste stranke, te da odgovara potrebnom broju i vrsti indikatora koji upućuju na to da postoje razlozi za sumnju na pranje novca ili financiranje terorizma,
3. da je transakcija usmjerena na izbjegavanje propisa koji reguliraju mjere sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma,
4. uvijek kada obveznik procijeni da u vezi s transakcijom ili strankom postoje razlozi za sumnju na pranje novca i financiranje terorizma.

Obavijesti o prijenosu gotovine preko državne granice (članak 74. Zakona)

Tijela Carinske uprave Republike Hrvatske obvezna su o svakoj prijavi unošenja ili iznošenja gotovine u domaćoj ili stranoj valuti preko državne granice u kunske protuvrijednosti iznosa od 10.000,00 EUR ili više obavijestiti Ured odmah, a najkasnije u roku od tri dana od dana prijenosa gotovine preko državne granice.

Tijela Carinske uprave Republike Hrvatske obvezna su o svakom unošenju ili iznošenju gotovine preko državne granice koje nije bilo prijavljeno carinskom tijelu obavijestiti Ured odmah, a najkasnije u roku od tri dana od dana prijenosa gotovine preko državne granice.

Tijela Carinske uprave Republike Hrvatske obvezna su obavijestiti Ured najkasnije u roku od tri dana od dana prijenosa gotovine preko državne granice i u slučaju unošenja ili iznošenja, odnosno pokušaja unošenja ili iznošenja gotovine u domaćoj ili stranoj valuti preko državne granice u iznosu manjem od kunske protuvrijednosti iznosa od 10.000,00 EUR ako su vezi s osobom koja gotovinu prenosi, načinom prijenosa ili drugim okolnostima prijenosa postoje razlozi za sumnju na pranje novca ili financiranja terorizma.

III. ULOGA UREDA KAO FINANCIJSKO-OBAVJEŠTAJNE JEDINICE

III. ULOGA UREDA KAO FINANCIJSKO-OBAVJEŠTAJNE JEDINICE

Ured je hrvatska financijsko-obavještajna jedinica, odnosno Ured je središnji nacionalni centar za prikupljanje, analizu i dostavljanje nadležnim tijelima informacija koje ukazuju na sumnju na pranje novca i/ili financiranje terorizma.

Ured obavlja zadaće određene Zakonom i djeluje sukladno međunarodnim standardima u cilju sprječavanja korištenja financijskog sustava Republike Hrvatske za pranje novca i financiranje terorizma.

Ured je dio sustava prevencije kojem je primarna zadaća da zajedno s drugim tijelima prevencije (bankama i drugim obveznicima), nadzornim službama Ministarstva financija (Financijski inspektorat, Porezna uprava i Carinska uprava), te Hrvatskom narodnom bankom i Hrvatskom agencijom za nadzor financijskih usluga spriječi korištenje financijskog sustava za pranje novca i financiranja terorizma.

Ured je sukladno Zakonu i međunarodnim standardima operativno neovisna i autonomna središnja nacionalna jedinica koja obavlja sljedeće aktivnosti:

- zaprima od banaka i drugih obveznika podatke o transakcijama koje su povezane s pranjem novca i financiranjem terorizma,
- pohranjuje podatke o transakcijama u baze Ureda,
- analitičko obavještajno obrađuje, analizira i procjenjuje dostavljene podatke i informacije o sumnjivim transakcijama,
- obavještava nadležna tijela o slučajevima sumnje na pranje novca ili financiranja terorizma, radi poduzimanja radnji i mjera iz njihove nadležnosti, te radi iniciranja od strane nadležnih tijela postupaka za kazneno djelo pranja novca ili financiranja terorizma, a u cilju utvrđivanja pravog izvora novca ili imovine za koje postoji sumnja da su nezakonito pribavljeni u zemlji ili inozemstvu.

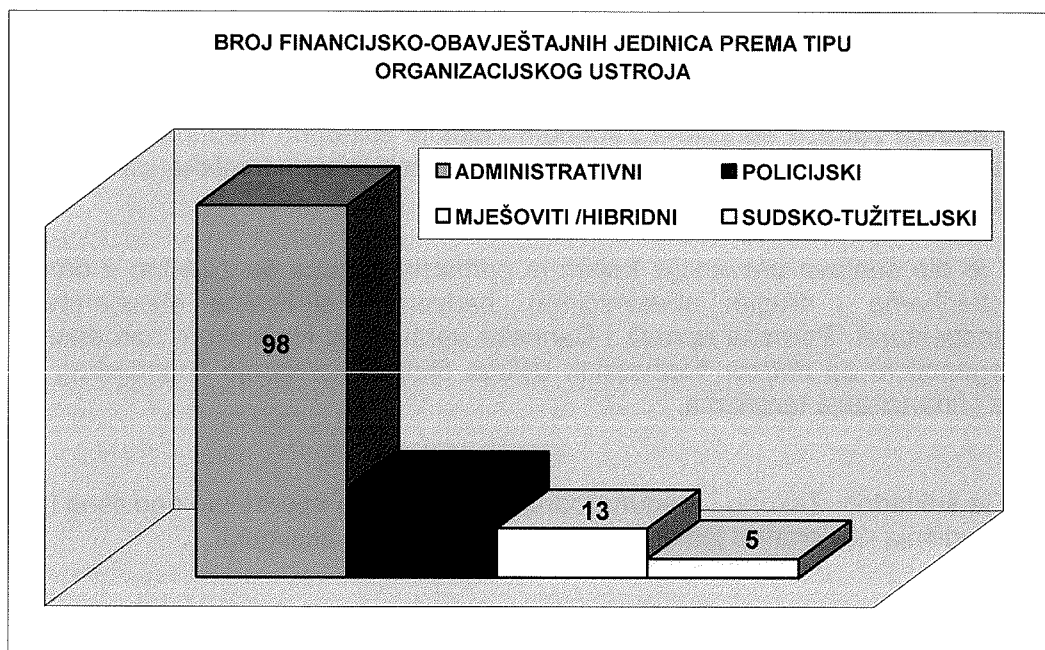
3.1. Model (tip) ustrojstva Ureda kao financijsko-obavještajne jedinice

Ured, kao hrvatska financijsko-obavještajna jedinica (Financial Intelligence Unit – FIU) administrativnog tipa, je ustrojstvena jedinica u sastavu Ministarstva financija koja obavlja zadaće u cilju sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma, te druge zadaće određene Zakonom.

3.1.1. Financijsko obavještajne jedinice prema modelu (tipu) ustrojstvene lokacije

Republika Hrvatska je prihvatila administrativni tip (model) osnivanja Ureda u sastavu Ministarstva financija. Uredi za sprječavanje pranja novca administrativnog tipa kao financijsko-obavještajne jedinice su uvijek dio strukture nekog ministarstva ili uprave koja ne pripada policijskim ili sudskim tijelima. **Naime, po statistici EGMONT GROUP-e (svjetsko udruženje 139 financijsko-obavještajnih jedinica), od 139 država u svijetu, članica EGMONT GROUP-e, u 98 država uredi za sprječavanje pranja novca kao financijsko obavještajne jedinice su administrativnog tipa i ustrojeni su izvan policijskih i sudskih struktura.** Najčešća lokacija financijsko-obavještajnih jedinica administrativnog tipa, kao što je i hrvatski Ured, je u sastavu ministarstva financija i središnjih nacionalnih banaka ili su financijsko-obavještajne jedinice ustrojene kao posebne agencije, nezavisne od bilo kojeg ministarstva (vidjeti Grafikon 1.)

Grafikon 1. Broj finansijsko-obavještajnih jedinica prema tipu organizacijskog ustroja u 2013. godini

3.1.2. Međunarodni monetarni fond (MMF): procjena zakonskog, institucionalnog i nadzorničkog aspekta sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma u RH

Međunarodni monetarni fond (MMF) je u svom Izvješću o procjeni sustava suzbijanja pranja novca u RH u finansijskom sektoru, potvrdio da RH ima dobar model ustroja Ureda u sastavu Ministarstva financija, te je ocijenio da je i dalje potrebno očuvati autonomiju i administrativnu prirodu Ureda u sastavu Ministarstva financija, kao posrednika, s jedne strane, između finansijskog i nefinansijskog sektora (banaka, brokera i dr.), koji Uredu prijavljuju sumnjive transakcije, i tijela progona (policije i DORH-a) te sudova, s druge strane.

IV. ZADAČE I NADLEŽNOSTI UREDA

IV. ZADAĆE I NADLEŽNOSTI UREDA

4.1. Uloga Ureda kao financijsko – obavještajne jedinice

Sukladno međunarodnim standardima hrvatski Ured je analitička služba i središnje tijelo prevencije koje kao financijsko-obavještajna jedinica primarno ima zadaću:

- analitičko-obavještajno obrađivati sumnjive transakcije, koje je Ured zaprimio od banaka i drugih obveznika te nakon što ocijeni da u vezi s transakcijom ili određenom osobom postoje razlozi za sumnju na pranje novca ili financiranje terorizma u zemlji ili inozemstvu, Ured slučajeve, u pisanom obliku, dostavlja na daljnje postupanje i procesuiranje nadležnim državnim tijelima: poglavito Državnom odvjetništvu Republike Hrvatske i/ili MUP-u te nadzornim službama Ministarstva financija i inozemnim uredima (čl. 59. i čl. 65. Zakona);
- međuinstitucionalno surađivati u sprječavanju i otkrivanju pranja novca i financiranja terorizma sa svim nadležnim državnim tijelima u RH (DORH, USKOK, MUP, SOA, HNB, HANFA, Porezna uprava, Carinska uprava, Financijski inspektorat, i dr.) (čl. 58. Zakona);
- razmjenjivati podatke, informacije i dokumentaciju sa stranim financijsko-obavještajnim jedinicama i drugim stranim tijelima i međunarodnim organizacijama nadležnim za sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma (čl. 67. Zakona);
- preventivno djelovati u području sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma uključujući neizravni, (administrativni) nadzor i izobrazbu obveznika (banaka, brokera, investicijskih fondova, casina, javnih bilježnika, odvjetnika i drugih), te izobrazbu državnih tijela (čl. 57. Zakona).

4.2. Analitičko-obavještajni rad Ureda

Ured je ovlašten započeti analitičku obradu transakcija samo u slučajevima i nakon što mu:

- banke ili drugi obveznici u pogledu određene transakcije ili osobe dostave obrazložene razloge za sumnju na pranje novca ili financiranje terorizma,
- strane financijsko - obavještajne jedinice (strani uredi) dostave pisanu zamolbu ili obavijest o sumnjivim transakcijama ili sumnju na pranje novca ili financiranje terorizma,
- iznimno, državna tijela, sudovi, pravne osobe s javnim ovlastima i drugi subjekti, dostave pisani prijedlog u kojem su navedene aktivnosti koje jesu ili bi mogle biti povezane s pranjem novca ili financiranjem terorizma, a koje aktivnosti su utvrđene prilikom obavljanja poslova iz djelokruga rada tih tijela.

4.3. Zaštita informacija: međunarodni standardi o zaštiti i čuvanju podataka

- Ured kao financijsko obavještajna jedinica u svom postupanju pribavlja bankovne, osobne i obavještajne podatke iz zemlje i inozemstva. Ti podaci se označavaju kao klasificirani podaci za koje je utvrđen i odgovarajući stupanj tajnosti. S obzirom na karakter tajnosti tih podataka, postupci koje provodi Ured temeljem Zakona tajni su. (čl. 75. Zakona),
- Ured nije ovlašten u iznositi u javnost informacije, podatke i dokumentaciju u svezi s konkretnim slučajevima na kojima radi ili koje dostavlja na daljnje postupanje drugim nadležnim tijelima u RH ili stranim financijsko obavještajnim jedinicama,

- Ured je sukladno Zakonu i međunarodnim standardima obavezan osigurati zaštitu osobnih i drugih financijsko - obavještajnih podataka koji su predmet analitičko obavještajnog rada Ureda.

Stoga Ured ne smije o prikupljenim podacima, niti o postupanju na temelju Zakona obavijestiti osobe na koje se ti podaci odnose, ili treće osobe (čl. 75. Zakona i čl. 28. Treće Direktive 2005/60/EZ).

4.4. Unutarnji integritet Ureda

U cilju zaštite službenih podataka i procesa postupanja Ureda te jačanja etičke odgovornosti službenika i zaštite institucionalnog integriteta Ureda, a od strane Ureda za sprječavanja pranja novca, putem Ureda vijeća za nacionalnu sigurnost, iniciran je i proveden postupak sigurnosne provjere za pristup klasificiranim podacima i certificiranja rukovodnih službenika Ureda s najvišom sigurnosnom razinom.

4.5. Organizacija rada i postupanja Ureda

Ured obavlja temeljne poslove financijsko-obavještajne jedinice kroz Odjel za sumnjive transakcije unutar Službe za financijsko obavještajnu analitiku koji se bave analizama sumnjivih transakcija zaprimljenih od banaka i drugih obveznika i prosljeđivanjem pozitivnih rezultata obrada drugim nadležnim tijelima.

Strategijsku razinu promatranja zaprimljenih i analiziranih transakcija provodi Odjel za stratejske analize i informacijski sustav analizirajući pojavne oblike i tipologije pranja novca i financiranja terorizma.

Odjel za financijske i nefinancijske institucije u okviru Službe za prevenciju i nadzor obveznika "filter" je zaprimljenih transakcija kroz koje provodi najveći dio svog administrativnog nadzora obveznika. Kontakt s obveznicima tom Odjelu je dnevni posao radi pojašnjavanja i usmjeravanja pravilnog postupanja različitih obveznika.

Na međunarodnoj razini, analitičkom podrškom stranim financijsko-obavještajnim jedinicama bavi se Odjel za međuinstitucionalnu i međunarodnu suradnju, a koji Odjel također odrađuje i poslove međuinstitucionalne suradnje na strateškoj razini, kroz međuinstitucionalne radne skupine, projekte i slično.

Za analitičko-obavještajni rad Ured koristi sljedeće baze podataka:

a) Interne baze podataka:

1. baze podataka Ureda

- a. baza sumnjivih transakcija
- b. baza gotovinskih transakcija
- c. baza prijenosa gotovine preko državne granice
- d. baza predmeta analitičkih obrada transakcija

Sukladno međunarodnim standardima i Zakonu (čl. 58. st. 3.) kao financijsko - obavještajna služba Ured mora imati pravodoban pristup različitim izvorima informacija i bazama podataka:

b) Eksterne baze podataka:

1. pristup svim administrativnim i financijskim podacima obveznika
2. pristup podacima i bazama podataka državnih tijela

- a. informacijski sustav MUP-a
- b. kriminalističko - obavještajni podaci policije
- c. informacijski sustav Porezne uprave
- d. informacijski sustav Carinske uprave

3. javno dostupni izvori

- a. sudski registar
- b. Jedinstveni registar računa - FINA
- c. obrtni registar
- d. registar udruga

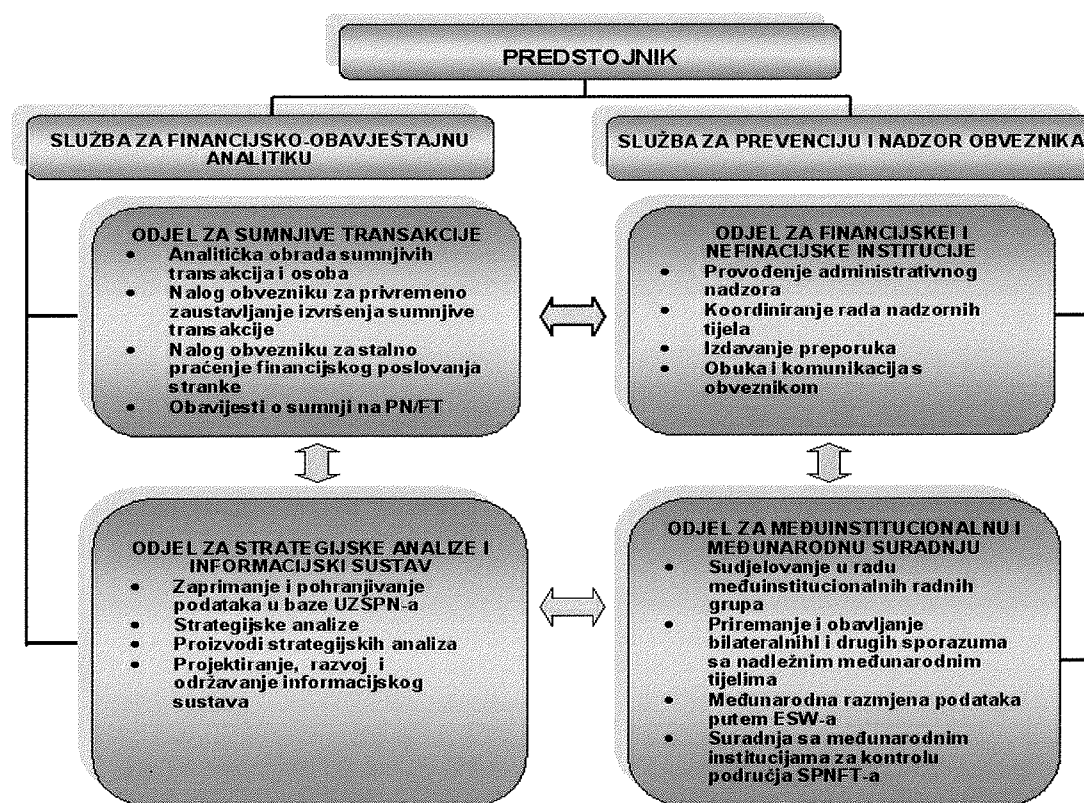
4. komercijalne baze podataka

- a. Poslovna Hrvatska
- b. Dun & Bradstreet
- c. Dow Jones Watchlist
- d. World Check

Podaci o transakcijama prikupljaju se, analiziraju i pohranjuju u informacijskom sustavu Ureda, tzv. "NAOS" ("novi analitičko-obavještajni sustav") koji se temelji na programskoj opremi poput Oracle - Database, Decision Suport System; i2 - Analysts Notebook; Computhink - ViewWise.

Zbog korištenja u svom radu podataka bankovnog, osobnog i obavještajnog karaktera, a koji podaci su klasificirani podaci, jedna od glavnih odrednica u postupanju Ureda je zaštita tajnosti podataka i postupaka. Osim zaštite klasificiranih podataka, u svom korištenju te u prosljeđivanju klasificiranih podataka drugim nadležnim tijelima naglašava se zakonski ograničena uporaba tih podataka - "isključivo u svrhu sprječavanja i otkrivanja pranja novca i financiranja terorizma"(čl. 75. i čl. 77. Zakona).

4.6. Organizacijska shema Ureda

V. RAD UREDA NA PODRUČJU SUMNJIVIH I GOTOVINSKIH TRANSAKCIJA

V. ZAPRIMANJE OBAVIJESTI O SUMNJIVIM I GOTOVINSKIM TRANSAKCIJAMA

5.1. Obveza i rokovi obavješćivanja Ureda o sumnjivim transakcijama i osobama

Banke i drugi obveznici iz čl. 4. Zakona su dužni o transakciji za koju znaju ili sumnjaju da je povezana s pranjem novca ili s financiranjem terorizma bez odgode, po mogućnosti prije izvršenja transakcije, obavijestiti Ured i u obavijesti navesti razloge za sumnju na pranje novca odnosno financiranje terorizma (čl. 42. Zakona). Nadležna državna tijela, te strani uredi (financijsko-obavještajne jedinice drugih država), također mogu obavijestiti Ured o sumnji na pranje novca i financiranje terorizma (čl. 64. i čl. 67. Zakona), kako je prikazano u Tablici 1.

Tablica 1. Broj zaprimljenih obavijesti o sumnjivim transakcijama u 2013. godini

ZAPRIMLJENE OBAVIJESTI O SUMNJIVIM TRANSAKCIJAMA 01.01. – 31.12.2013.		
1. KREDITNE INSTITUCIJE	Pranje novca	Financiranje terorizma
BANKE	494	2
STAMBENE ŠTEDIONICE	1	
KREDITNE INSTITUCIJE: UKUPNO	495	2
2. TRŽIŠTE KAPITALA	PN	FT
DRUŠTVA ZA POSLOVANJE FINANCIJSKIM INSTRUMENTIMA	1	
DRUŠTVA ZA UPRAVLJANJE INVESTICIJSKIM FONDOVIMA	1	
TRŽIŠTE KAPITALA: UKUPNO	2	
3. DRUGI PRUŽATELJI FINANCIJSKIH USLUGA	PN	FT
HRVATSKA POŠTA	61	
LEASING DRUŠTVA	2	
MJENJAČI	2	
OSIGURAVAJUĆA DRUŠTVA	2	
DRUGI PRUŽATELJI FINANCIJSKIH USLUGA: UKUPNO	67	
4. NEFINANCIJSKI SEKTOR: PROFESIONALNE DJELATNOSTI	PN	FT
JAVNI BILJEŽNICI	6	
FIZIČKE I PRAVNE OSOBE KOJE OBAVLJAJU RAČUNOVOD.USLUGE I USLUGE POREZNOG	5	
NEFINANCIJSKI SEKTOR: UKUPNO	11	
OBVEZNICI: UKUPNO	575	2
5. DRŽAVNA TIJELA	PN	FT
MUP	67	
USKOK	17	
NADLEŽNA DRŽAVNA ODVJETNIŠTVA	7	
SIGURNOSNO OBAVJEŠTAJNA AGENCIJA	6	
CARINSKA UPRAVA	6	
MINISTARSTVO FINANCIJA	2	
FINANCIJSKI INSPEKTORAT	2	
MINISTARSTVO ZNANOSTI OBRAZOVANJA I ŠPORTA	1	
DRŽAVNA TIJELA: UKUPNO	108	
6. STRANI UREDI (INOZEMNE FINANCIJSKO OBAVJEŠTAJNE JEDINICE)		
STRANI UREDI: UKUPNO	78	1
UKUPNO (1+2+3+4+5)	761	3
SVEUKUPNO	764	

Iz Tablice 1 razvidno je da je tijekom 2013 g. Ured ukupno zaprimio 764 obavijesti o sumnjivim transakcijama (761 sa sumnjom na pranje novca i 3 sa sumnjom na financiranje terorizma), a od toga: obveznici (banke i dr.) iz čl. 4. Zakona su Uredu prijavili ukupno 577 transakcija sa sumnjom na pranje novca i financiranje terorizma. Sukladno međuinstitucionalnoj suradnji Ured je od drugih nadležnih tijela zaprimio ukupno 108 prijedloga za analitičku obradu sumnjivih transakcija. Od stranih financijsko-obavještajnih jedinica Ured je zaprimio 79 obavijesti sa sumnjom na pranje novca i financiranje terorizma.

5.2. Obveza i rokovi obavješćivanja o gotovinskim transakcijama

Obveznik iz čl. 4. st.1. Zakona je dužan o svakoj transakciji koja se provodi u gotovini u vrijednosti od 200.000,00 kuna i većoj obavijestiti Ured. (čl. 40. Zakona)

Tablica 2. Broj zaprimljenih obavijesti o gotovinskim transakcijama u 2013. godini

OBAVIJESTI GOTOVINSKIM TRANSAKCIJAMA 01.01. – 31.12.2013.	
1. KREDITNE INSTITUCIJE	OGT
BANKE	53226
KREDITNE UNIJE I ŠKZ	232
KREDITNE INSTITUCIJE: UKUPNO	53461
2. DRUGI PRUŽATELJI FINANCIJSKIH USLUGA	
OVLAŠTENI MJENJAČI	371
FINA	392
HRVATSKA POŠTA	43
DAVANJE KREDITA	113
OSIGURAVAJUĆA DRUŠTVA	1
DRUGI PRUŽATELJI FINANCIJSKIH USLUGA: UKUPNO	920
3. OSTALI NEFINANCIJSKI SEKTOR	
PRIREĐIVAČI IGARA NA SREĆU	36
NEFINANCIJSKI SEKTOR: UKUPNO	36
OBVEZNICI: UKUPNO	54414

U tijeku 2013. godine Ured je ukupno od obveznika iz čl. 4. Zakona zaprimio 54414 obavijesti o gotovinskim transakcijama, od toga: 53461 obavijest od kreditnih institucija, 920 obavijesti od drugih pružitelja financijskih usluga i 36 obavijesti od obveznika iz nefinancijskog sektora, kako je prikazano u Tablici 2.

5.3. Zaprimanje obavijesti o prijenosu gotovine preko državne granice

Tijela Carinske uprave Republike Hrvatske obavještavaju Ured o svakoj prijavi unošenja ili iznošenja gotovine u domaćoj ili stranoj valuti preko državne granice u kunsjoj protuvrijednosti iznosa od 10.000,00 EUR ili više, neprijavljenom pokušaju prenošenjem gotovine, kao i o svakom prijenosu gdje postoji sumnja u pranje novca ili financiranje terorizma. (čl. 74. Zakona).

Tablica 3. Broj zaprimljenih obavijesti o prijenosu gotovine preko državne granice u 2013. godini

TRANSAKCIJE PRIJENOSA GOTOVINE OD STRANE FIZIČKIH OSOBA PREKO DRŽAVNE GRANICE			
ULAZ U RH	161	PRIJAVLJENO	174
IZLAZ IZ RH	26	NEPRIJAVLJENO	13
UKUPNO	187	UKUPNO	187

TRANSAKCIJE PRIJENOSA GOTOVINE PREKO DRŽAVNE GRANICE SA SUMNJOM NA PRANJE NOVCA			
	PRIJAVLJENO	NEPRIJAVLJENO	UKUPNO
ULAZ U RH	1	0	2
IZLAZ IZ RH	0	1	

TRANSAKCIJE PRIJENOSA GOTOVINE PREKO DRŽAVNE GRANICE SA SUMNJOM NA PRANJE NOVCA S OBZIROM NA VLASNIKA GOTOVINE KOJA SE PRENOSI	
VLASNIK GOTOVINE JE FIZIČKA OSOBA	2
UKUPNO	2

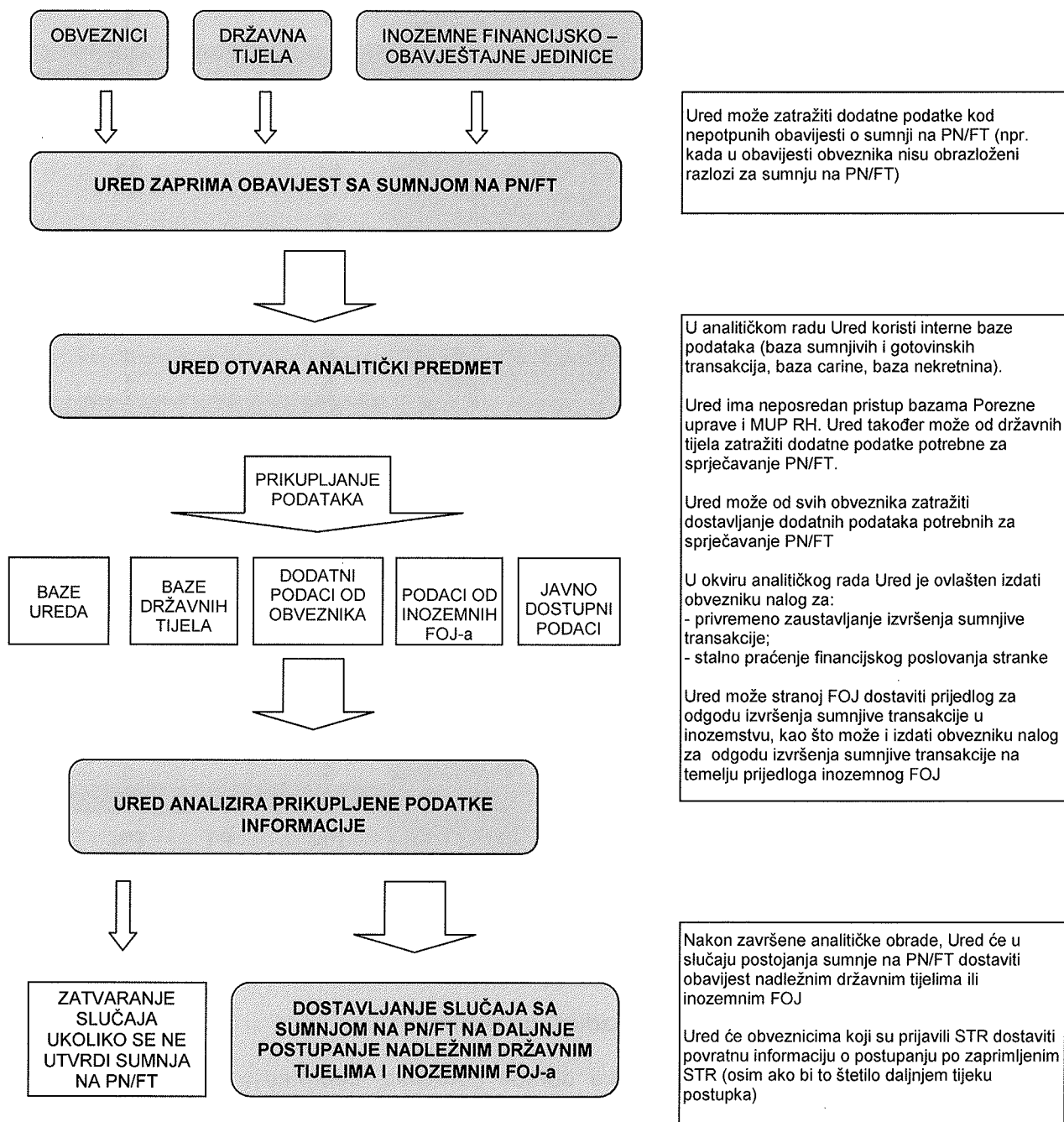
VI. ANALITIČKO-OBAVJEŠTAJNI RAD UREDA

VI. ANALITIČKO OBAVJEŠTAJNI RAD UREDA

6.1. Analitičke obrade transakcija

Ured može započeti analitičku obradu transakcija i otvoriti predmet nakon što od obveznika zaprimi obavijest o gotovinskoj ili sumnjivoj transakciji, pisanu zamolbu ili obavijest o sumnji na pranje novca ili financiranje terorizma od strane financijsko-obavještajne jedinice, te iznimno kad od državnih tijela zaprimi pisanu obavijest o sumnji na pranje novca i financiranje terorizma ili obrazloženi pisani prijedlog za analitičku obradu (čl. 59. i 64. Zakona). (kako je prikazano u Tablici 4.) Analitička obrada podrazumijeva analizu zaprimljenih podataka i pribavljanje i analizu podataka od obveznika, državnih tijela i stranih financijsko-obavještajnih jedinica sukladno propisanim procedurama kako je prikazano u Dijagramu.

6.1.1. Dijagram analitičko – obavještajnog rada Ureda

Tablica 4. Broj zaprimljenih obavijesti i broj analitičkih obrada u 2013. godini

ZAPRIMLJENE OBAVIJESTI I NJIHOVA ANALITIČKA OBRADA U 2013. GODINI				
	OBAVIJESTI O SUMNJIVIM TRANSAKCIJAMA		ANALITIČKE OBRADJE	
	PN	FT	PN	FT
1.KREDITNE INSTITUCIJE				
BANKE	494	2	189	2
STAMBENE ŠTEDIONICE	1			
KREDITNE UNIJE I ŠKZ				
KREDITNE INSTITUCIJE: UKUPNO	495	2	189	2
2.TRŽIŠTE KAPITALA	PN	FT	PN	FT
DRUŠTVA ZA POSLOVE S FINANCIJSKIM INSTRUMENTIMA	1			
DRUŠTVA ZA UPRAVLJANJE INVESTICIJSKIM FONDOVIMA	1		1	
TRŽIŠTE KAPITALA: UKUPNO	2		1	
3.DRUGI PRUŽATELJI FINANCIJSKIH USLUGA	PN	FT	PN	FT
OVLAŠTENI MJENJAČI	2		1	
FINA	61		30	
HRVATSKA POŠTA				
DAVANJE KREDITA				
LEASING DRUŠTVA	2			
OSIGURAVAJUĆA DRUŠTVA	2		1	
DRUGI PRUŽATELJI FINANCIJSKIH USLUGA: UKUPNO	67		32	
4.NEFINANCIJSKI SEKTOR: PROFESIONALNE DJELATNOSTI	PN	FT	PN	FT
JAVNI BILJEŽNICI	6		1	
RACUNOVOĐE	5		1	
PROFESIONALNE DJELATNOSTI: UKUPNO	11		2	
5.OSTALI NEFINANCIJSKI SEKTOR	PN	FT	PN	FT
PRIREĐIVAČI IGARA NA SREĆU				
OSTALI NEFINANCIJSKI SEKTOR UKUPNO				
OBVEZNICI: UKUPNO	575	2	224	2
6.DRŽAVNA TIJELA	PN	FT	PN	FT
MUP	67		67	
USKOK	17		17	
NADLEŽNA DRŽAVNA ODVJETNIŠTVA POREZNA	7		7	
SIGURNOSNO OBAVJEŠTAJNA AGENCIJA	6		6	
CARINSKA UPRAVA***	6		4	
MINISTARSTVO FINANCIJA	2		2	
FINANCIJSKI INSPEKTORAT	2		2	
MINISTARSTVO ZNANOSTI OBRAZOVANJA I ŠPORTA	1		1	
DRŽAVNA TIJELA: UKUPNO	108		106	
7.STRANI UREDI - FINANCIJSKO OBAVJEŠTAJNE JEDINICE DRUGIH DRŽAVA (FIU)	PN	FT	PN	FT
STRANI UREDI	78	1	78	1
STRANI UREDI: UKUPNO	78	1	78	1
UKUPNO(1-7)	761	3	408	3
SVEUKUPNO	764		411	

6.2. Proslijeđeni analitički izvještaji nadležnim tijelima

Kada Ured na temelju analitičke obrade podataka, informacija i dokumentacije koje prikupi u skladu sa Zakonom ocijeni da u vezi s transakcijom ili određenom osobom postoje razlozi za sumnju na pranje novca ili financiranje terorizma u zemlji ili inozemstvu, o tome u

pisanom obliku, sa svom potrebnom dokumentacijom, obavještava nadležna državna tijela ili strane financijsko-obavještajne jedinice sukladno odredbama članka 65. Zakona.

Tablica 5. Primatelji analitičkih izvješća u 2013. godini

OSNOVNI PRIMATELJI PROSLIJEĐENIH ANALITIČKIH IZVJEŠĆA U 2013. GODINI		
PRIMATELJ*	PRANJE NOVCA	FIN. TERORIZMA
POLICIJA	120	
USKOK	36	
NADLEŽNA DRŽAVNA ODVJETNIŠTVA	63	
POREZNA UPRAVA	12	
FINANCIJSKI INSPEKTORAT	5	
SIGURNOSNO OBAVJEŠTAJNA AGENCIJA	1	3
DRŽAVNA TIJELA UKUPNO	237	
UREDI DRUGIH DRŽAVA (FOJ)		
ČLANICE EU	4	
OSTALI FOJ		
UREDI DRUGIH DRŽAVA (FOJ) UKUPNO	4	
UKUPNO	241	3
UKUPNO	244	

*OSNOVNI PRIMATELJI - slučajevi se proslijeđuju nadležnom tijelu na daljnji postupak, uz kopiju DORH-u, a po potrebi i na znanje i drugim tijelima.

U okviru 159 slučajeva dostavljenih nadležnim tijelima na daljnje postupanje (vidjeti Tablicu 25. str. 61.), Ured je nadležnim tijelima dostavio ukupno 244 izvješća o analitičko-obavještajnoj obradi sumnjivih transakcija i osoba, od kojih se 241 izvješća odnosi na sumnju na pranje novca, a 3 izvješća na sumnju na financiranje terorizma, kako je prikazano u Tablici 5.

VII. STRATEGIJSKE ANALIZE

VII. STRATEGIJSKE ANALIZE

Međunarodni standardi preporučuju provođenje strategijskih analiza, a koji standardi su ugrađeni i u domaći zakonodavni okvir.

Sukladno Metodologiji za procjenu usklađenosti s Preporukama FATF-a i učinkovitosti sustava sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma, preporuka broj 29. B. 3. propisuje: Financijsko-obavještajne jedinice trebale bi provoditi strategijsku analizu:

- Strategijska analiza koristi dostupne informacije, kao i one koje se mogu dobiti, uključujući i podatke koje mogu dati ostala nadležna tijela, za identificiranje trendova i modela pranja novca i financiranja terorizma. Te informacije tada također koriste i financijsko-obavještajne jedinice ili druga državna tijela za određivanje prijetnji i ranjivosti povezanih s pranjem novca i financiranjem terorizma. Strategijska analiza može također pomoći uspostavljanju politika i ciljeva za financijsko-obavještajnu jedinicu, ili šire za ostale subjekte u okviru režima sprječavanja pranja novca i borbe protiv financiranja terorizma.

Strategijske analize primarno uključuju analize zaprimljenih obavijesti o sumnjivim i gotovinskim transakcijama, obavijesti o transakcijama prijenosa gotovine preko državne granice, te slučajeve sa sumnjom na pranje novca i financiranje terorizma koje Ured prosljeđuje nadležnim državnim tijelima. Temeljem takvih analiza izrađuju se pisana izvješća (proizvodi) koja daju pregled podataka i informacija s ciljem prepoznavanja i praćenja pojavnih oblika pranja novca i financiranja terorizma, tzv. tipologija i trendova pranja novca i financiranja terorizma. Korisnici izvješća (proizvoda) strategijskih analiza definirani su kao unutarnji i vanjski. Unutarnji korisnik je Ured za sprječavanje pranja novca, a vanjski korisnici su obveznici provedbe Zakona (banke i dr.), nadzorna tijela i tijela kaznenog progona kao ključni korisnici.

Osnovna zadaća strategijskih analiza je izrada što kvalitetnijih izvješća (proizvoda) kako bi ključni dionici u sustavu za sprječavanje i otkrivanje pranja novca i financiranja terorizma (zakonski obveznici – Ured – nadzorna tijela – tijela progona) dobili bolji uvid u pojavne oblike pranja novca i financiranja terorizma (tipologije i trendovi pranja novca i financiranja terorizma, trendovi u prijavljivanju sumnjivih transakcija), u svrhu stvaranja što učinkovitijeg sustava sprječavanja i otkrivanja pranja novca i financiranja terorizma.

7.1. Izvješća (proizvodi) strategijskih analiza u 2013. godini

7.1.1. Ključni tipovi izvješća (proizvoda)

U 2013. godini sastavljena su tri ključna tipa izvješća (proizvoda) strategijskih analiza kako je prikazano u Tablici 6.

Tablica 6. Pregled ključnih izvješća strategijskih analiza u 2013. godini

KLJUČNA IZVJEŠĆA	PLANIRANI ROKOVI IZRADE (tromjesječja)				CILJANI KORISNICI	NAČIN DOSTAVE
	I.	II.	III.	IV.		
GODIŠNJE IZVJEŠĆE O SUMNJIVIM TRANSAKCIJAMA					Ured Zakonski obveznici, nadzorna tijela, tijela progona	Pisano izvješće Prilagođena verzija izvješća putem edukacija u prezentacijskom obliku
GODIŠNJE IZVJEŠĆE O GOTOVINSKIM TRANSAKCIJAMA					Ured Zakonski obveznici, nadzorna tijela, tijela progona	Pisano izvješće Prilagođena verzija izvješća putem edukacija u prezentacijskom obliku

Periodično izvješće o gotovinskim transakcijama temeljem kriterija učestalosti				Ured – Odjel za sumnjive transakcije	Pisano izvješće
Tjedna/Mjesečna izvješća o gotovinskim transakcijama				Ured – Odjel za sumnjive transakcije	Pisano izvješće
POVRATNA INFORMACIJA O ZAPRIMLJENIM I ANALIZIRANIM OBAVIJESTIMA O SUMNJIVIM TRANSAKCIJAMA				Svi zakonski obveznici koji su Ured obavijestili o sumnjivoj transakciji tijekom prethodne godine	Pisano izvješće

U 2013. ggodini izrađena su i distribuirana, u određenim slučajevima i evaluirana od strane korisnika, **slijedeća izvješća (proizvodi) strategijskih analiza**, koja izvješća su grupirana prema naprijed opisanim ključnim proizvodima kako je prikazano u Tablici 7.

Tablica 7. Pregled izvješća strategijskih analiza po ključnim proizvodima u 2013. godini

KLJUČNA IZVJEŠĆA	NAZIV IZVJEŠĆA (PROIZVODA)	NAPOMENA
GODIŠNJE IZVJEŠĆE O SUMNJIVIM TRANSAKCIJAMA	IZVJEŠĆE O ZAPRIMLJENIM SUMNJIVIM TRANSAKCIJAMA U 2012. GODINI	Izvješće je proslijeđeno predstojniku Ureda, te voditeljima službi i odjela. Izvješće je u prilagođenoj verziji predloženo zakonskim obveznicima putem održanih edukacija tijekom 2013. godine. Svrha takvog izvještavanja je upoznavanje s trendovima obavješćivanju Ureda o sumnjivim transakcijama od strane obveznika.
POVRATNA INFORMACIJA O ZAPRIMLJENIM I ANALIZIRANIM OBAVIJESTIMA O SUMNJIVIM TRANSAKCIJAMA	POVRATNA INFORMACIJA O ZAPRIMLJENIM I ANALIZIRANIM OBAVIJESTIMA O SUMNJIVIM TRANSAKCIJAMA IZ 2012.	Povratna informacija odnosi se na sumnjive transakcije zaprimljene u Uredu tijekom 2012. godine. Sačinjene su pojedinačne povratne informacije koje su proslijeđene svakom obvezniku koji je tijekom 2012.g. Uredu obavijestio o sumnjivoj transakciji.
	IZVJEŠĆE O PROVEDENOJ EVALUACIJI POVRATNE INFORMACIJE ZAPRIMLJENIM I ANALIZIRANIM OBAVIJESTIMA O SUMNJIVIM TRANSAKCIJAMA IZ 2012.G.	Izvješće je sačinjeno temeljem evaluacijskih obrazaca koji su u povratnu informaciju o zaprimljenim i analiziranim obavijestima sumnjivim transakcijama iz 2012.g. bili proslijeđeni na adrese 3 korisnika (banaka i drugih obveznika) povratne informacije o sumnjive transakcije iz 2012.g. Ured je povratno od istih korisnika zaprimio 83,78% potpunih i dostavljeni evaluacijskih obrazaca. Svrha ovog izvješća je utvrditi svrsishodnost i korisnost povratne informacije za njihove korisnike, te razmotriti mogućnost daljnje unaprjeđenja takvog budućeg izvješća.
GODIŠNJE IZVJEŠĆE O GOTOVINSKIM TRANSAKCIJAMA	IZVJEŠĆE O ZAPRIMLJENIM GOTOVINSKIM TRANSAKCIJAMA U 2012.G.	Izvješće je proslijeđeno predstojniku Ureda, te voditeljima službi i odjela. Izvješće je u prilagođenoj verziji predloženo zakonskim obveznicima putem održane edukacije tijekom 2013. godine. Svrha takvog izvještavanja je upoznavanje s trendovima obavješćivanju Ureda o gotovinskim transakcijama od strane obveznika.

7.2. Ključni podaci strategijskih analiza

U nastavku slijedi pregled ključnih podataka proizašlih iz analize sumnjivih i gotovinskih transakcija zaprimljenih u Uredu od strane zakonskih obveznika iz članka 4. stavka 2. Zakona, kao i transakcija prijenosa gotovine preko državne granice zaprimljenih u Uredu od strane Carinske uprave Republike Hrvatske sukladno odredbama članka 74. Zakona.

7.2.1. Ključni podaci o zaprimljenim sumnjivim transakcijama u 2013. godini

U 2013. godini strategijska analiza zaprimljenih sumnjivih transakcija koje su zakonski obveznici (banke i drugi) sukladno odredbama čl. 42. Zakona dostavili Uredu putem obrazaca o obavješćivanju Ureda o sumnjivim transakcijama i osobama izvršena je po slijedećim ključnim obilježjima :

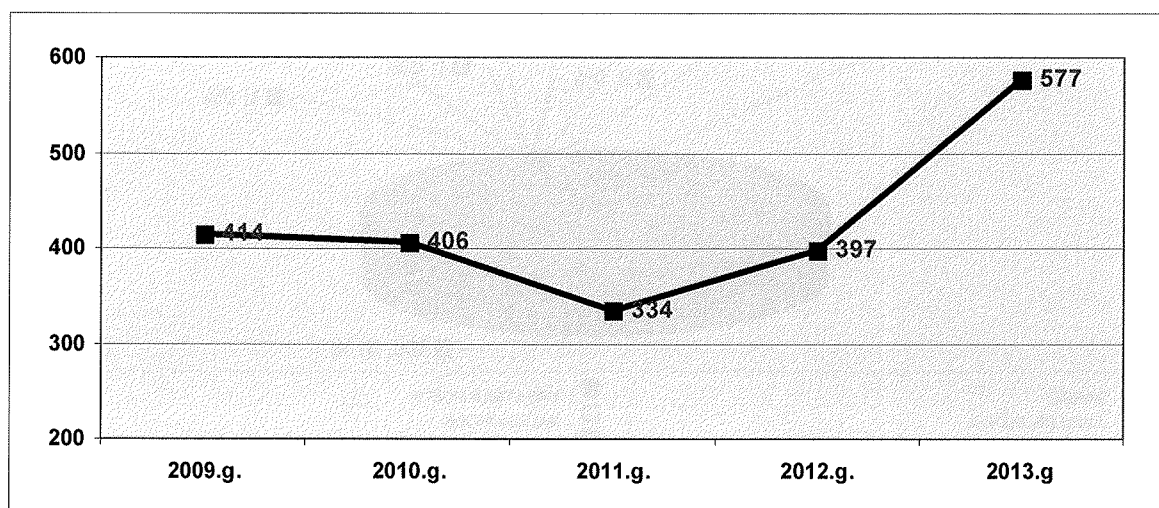
- broj zaprimljenih sumnjivih transakcija od svih obveznika i po pojedinim vrstama obveznika,
- broj zaprimljenih sumnjivih transakcija u odnosu na obilježje «način provođenja»,
- broj zaprimljenih sumnjivih transakcija u odnosu na obilježje «svrha transakcije»,
- indikatori za prepoznavanje sumnjivih transakcija,
- zakonski opis sumnjive transakcije od strane obveznika,

U nastavku se navode naprijed navedni osnovi (ključni) podaci o sumnjivim transakcijama koje su u 2013. godini zaprimljene od banaka i drugih obveznika iz čl. 4. Zakona i usporedba dijela ukupnih podataka s prethodnom kalendarskom godinom te usporedba dijela ukupnih podataka za razdoblje 2009-2013. godine.

7.2.1.1. Podaci o ukupnom broju zaprimljenih sumnjivih transakcija

U 2013. godini broj zaprimljenih sumnjivih transakcija iznosio je 577 što je za 45,34 % više u odnosu na 2012. godinu kada je zaprimljeno ukupno 397 sumnjivih transakcija. Obzirom da je u 2012. godini zaustavljen negativan trend u broju prijave sumnjivih transakcija (u 2011. godini zaprimljene su 334 sumnjive transakcije, u 2010. godini 406, a u 2009. godini 414), a što je vidljivo iz Grafikona 2; podatak o povećanju broja ukupno zaprimljenih sumnjivih transakcija za 45,34 % u 2013. godini u odnosu na 2012. godinu ukazuje da će se nastaviti trend povećanja broja prijave sumnjivih transakcija.

Grafikon 2. Broj ukupno zaprimljenih sumnjivih transakcija u razdoblju 2009.-2013. godine

7.2.1.1.1. Podaci o ukupnom broju zaprimljenih sumnjivih transakcija po vrstama obveznika

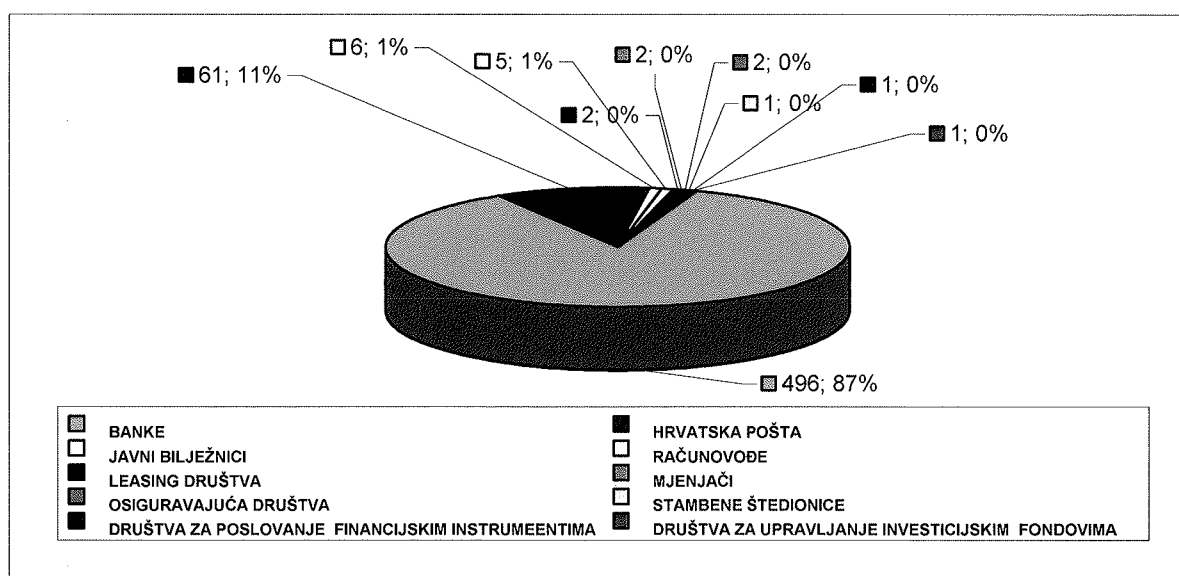
U 2013. godini od ukupno prijavljenih 577 sumnjivih transakcija banke su prijavile 496 sumnjivih transakcija. U Tablici 8. dan je pregled podataka o broju zaprimljenih sumnjivih

transakcija po pojedinim vrstama obveznika u 2013. godini i usporedba s podacima za 2012. godinu, a u Grafikonu 3. prikaz ukupno zaprimljenih sumnjivih transakcija po pojedinim vrstama obveznika u 2013. godini.

Tablica 8. Broj zaprimljenih sumnjivih transakcija po pojedinim vrstama obveznika u 2012. i 2013. godini

OBVEZNICI	2012.		2013.	
	BROJ TRANSAKCIJA	%	BROJ TRANSAKCIJA	%
BANKE	307	77,33%	496	85,97%
HRVATSKA POŠTA DD	48	12,09%	61	10,57%
STAMBENE ŠTEDIONICE	0	0,00%	1	0,17%
DRUŠTVA ZA UPRAVLJANJE INVESTICIJSKIM FONDovima	1	0,25%	1	0,17%
DRUŠTVA ZA UPRAVLJANJE OBVEZNIM MIROVINSKIM FONDOM	2	0,50%	0	0,00%
DRUŠTVA ZA UPRAVLJANJE FINACIJSKIM INSTRUMENTIMA	1	0,25%	1	0,17%
DRUŠTVA ZA OSIGURANJE	0	0,00%	2	0,35%
OVLAŠTENI MJENJAČI	2	0,50%	2	0,35%
IGRE NA SREĆU	0	0,00%	0	0,00%
KARTICE	0	0,00%	0	0,00%
LEASING DRUŠTVA	10	2,52%	2	0,35%
FIINA	1	0,25%	0	0,00%
RAČUNOVOĐE	1	0,25%	5	0,87%
ODVJETNICI	2	0,50%	0	0,00%
JAVNI BILJEŽNICI	22	5,54%	6	1,03%
UKUPNO PREMA VRSTAMA OBVEZNIKA:	397	100,00%	577	100,00%

Grafikon 3. Zaprimljene sumnjive transakcije po pojedinim vrstama obveznika u 2013. godini

Podaci iz Tablice 8. kao i iz Grafikona 3. pokazuju da je najveći broj sumnjivih transakcija u 2013. godini prijavljen od banaka te se nastavio dosadašnji trend udjela tog sektora u broju prijava sumnjivih transakcija. Udio bankarskog sektora u ukupno zaprimljenim sumnjivim

transakcijama u 2013. godini iznosio je 86,11%, dok je u 2012. godini bio 77,33%. U strukturi ostalih obveznika koji su prijavili sumnjive transakcije također su se nastavili dosadašnji trendovi pa je tako Hrvatska pošta odmah poslije banaka druga po broju prijava sumnjivih transakcija. Na povećanje broja zaprimljenih obavijesti o sumnjivim transakcijama u odnosu na 2012. godinu velikim je djelom utjecalo održavanje radnih sastanaka u 2013. godini sa ovlaštenim osobama koje obavljaju poslove sprječavanja pranja novca i financiranje terorizma u bankama. Na sastancima je svakoj od banaka ukazano na što bi iste trebale obratiti pozornost pri prijavi sumnjivih transakcija (provođenje dubinske analize stranke, korištenje indikatora, praćenje neobičnih i složenih transakcija i dr.) a sve u cilju što kvalitetnijih prijava Uredu sumnjivih transakcija uz kvalitetno obrazloženje sumnje na pranje novca ili financiranja terorizma.

Iako bankarski sektor najviše prijavljuje sumnjive transakcije, analiza podataka o broju banaka koje su u 2013. godini prijavile Uredu sumnjive transakcije u odnosu na ukupan broj banaka koje su u 2013. godini poslovale u Republici Hrvatskoj pokazuje da 8 banaka u 2013. godini nisu obavijestile Ured niti o jednoj sumnjivoj transakciji.

7.2.1.2. Podaci o ukupnom broju zaprimljenih sumnjivih transakcija prema načinu provođenja

Kada je riječ o strukturi sumnjivih transakcija prema načinu provođenja u 2013. godini četvrtina prijavljenih sumnjivih transakcija odnosila se na doznake iz inozemstva koje su i u 2012. godini činile 21,51 % u ukupnom broju prijavljenih sumnjivih transakcija, a što je vidljivo iz Tablice 9.

Tablica 9. Struktura zaprimljenih sumnjivih transakcija prema načinu provođenja u 2012. i 2013. godini

NAČIN PROVOĐENJA	2012.		2013.	
	BROJ TRANSAKCIJA	%	BROJ TRANSAKCIJA	%
DOZNAKA IZ INOZEMSTVA	80	21,51%	144	25,44%
ISPLATA	77	20,70%	125	22,08%
PRIJENOS NOVCA	68	18,28%	84	14,84%
UPLATA	56	15,05%	82	14,49%
DOZNAKA U INOZEMSTVO	49	13,17%	67	11,84%
DRUGO (NAVESTI)	28	7,53%	38	6,71%
TUZEMNA DOZNAKA	9	2,42%	23	4,07%
MJENJAČKI POSLOVI	5	1,34%	3	0,53%
UKUPNO:	372	100,00%	566	100,00%

7.2.1.3. Podaci o ukupnom broju zaprimljenih sumnjivih transakcija prema svrsi (namjeni)

Iz Tablice 10. koja se daje u nastavku, a u kojoj su dani podaci o strukturi sumnjivih transakcija u 2013. godini prema svrsi (namjeni), razvidno je da su banke i dr. obveznici iz čl. 4. Zakona kod prijava sumnjivih transakcija kao i u 2012. godini najčešće kao svrhu navodili drugo. Naime, prilikom popunjavanja obrazaca putem kojeg banke i dr. obveznici sukladno odredbama čl. 42. Zakona prijavljuju sumnjive transakcije u rubrici „Svrha (namjena) transakcije“ obveznici odabiru jednu od ponuđenih mogućnosti (ukupno 19) a kada odaberu „drugo“ navode o kojoj se drugoj svrsi transakcije radi te je u obrazloženju kratko opisuju slijedom saznanja s kojima raspolažu (npr. materijalni troškovi, poslovni udjeli, prijenos sredstava i dr.)

Tablica 10. Struktura zaprimljenih sumnjivih transakcija prema svrsi (namjeni) u 2012. i 2013. godini

SVRHA	2012.		2013.	
	BROJ TRANSAKCIJA	%	BROJ TRANSAKCIJA	%
DRUGO (NAVESTI)	227	61,02%	373	65,90%
POZAJMICA	24	6,45%	51	9,01%
ŠTEDNJA	52	13,98%	41	7,24%
ROBA	7	1,88%	19	3,36%
KREDIT	8	2,15%	18	3,18%
NEKRETNINE	11	2,96%	14	2,47%
UDJELI	4	1,08%	12	2,12%
USLUGA	7	1,88%	8	1,41%
PRODAJA STRANE GOTOVINE	6	1,61%	6	1,06%
ČEK	0	0,00%	5	0,88%
DOBIT	8	2,15%	5	0,88%
AUTOMOBIL	3	0,81%	3	0,53%
VRIJEDNOSNI PAPIRI	3	0,81%	3	0,53%
IGRE NA SREĆU	1	0,27%	2	0,35%
ŽIVOTNO OSIGURANJE	0	0,00%	2	0,36%
AVANS	1	0,27%	1	0,18%
KUPNJA STRANE GOTOVINE	2	0,54%	1	0,18%
PLOVILO	8	2,15%	1	0,18%
UMJETNINE	0	0,00%	1	0,18%
UKUPNO:	372	100,00%	566	100,00%

7.2.1.4. Lista indikatora za prepoznavanje sumnjivih transakcija u vezi s kojima postoje razlozi za sumnju na pranje novca ili financiranje terorizma.

Sukladno odredbama članka 41. Zakona obveznici su dužni sastaviti listu indikatora za prepoznavanje sumnjivih transakcija u vezi s kojima postoje razlozi za sumnju na pranje novca ili financiranje terorizma. Prilikom sastavljanja liste indikatora obveznici su dužni uzeti u obzir specifičnosti svog poslovanja i karakteristike sumnjivih transakcija iz čl. 42. st. 7 Zakona. Pri sastavljanju lista indikatora obveznici surađuju sa državnim tijelima i strukovnim udruženjima.

U Tablici 11. nalazi se brojčani pregled ukupne učestalosti pojavljivanja pojedinačnih indikatora od strane banaka i drugih obveznika (bilo samostalno bilo u kombinaciji) za prepoznavanje sumnjivih transakcija, a koje indikatore su banke i drugi obveznici iz čl. 4. Zakona koristili prilikom obavješćivanja Ureda o sumnjivim transakcijama u 2013. godini.

Tablica 11. Pregled indikatora koja su banke i drugi obveznici iz čl. 4. Zakona koristili pri prepoznavanju sumnjivih transakcija u 2013. godini

OZNAKA INDIKATORA	OPIS INDIKATORA	UČESTALOST KORIŠTENJA	%
1308	3.8. ZNAČAJNO I NAGLO POVEĆANJE PROMETA RAČUNA BEZ PRIHVATLJIVOG RAZLOGA.	141	13,01
1306	3.6. PRILJEV SREDSTAVA U ZNATNOM IZNOSU KOJI SE ODMAH TRANSFERIRA NA VIŠE RAZLIČITIH RAČUNA ILI PODIŽE U GOTOVINI.	137	12,61
1206	2.6. ISPLATA VELIKIH IZNOSA GOTOVINE S RAČUNA, ODMAH PO PRILJEVU SREDSTAVA NA RAČUN.	133	12,21
1302	3.2. ODLJEV/PRILJEV SREDSTAVA U/IZ INOZEMSTVA KOJI NIJE U SKLADU S UOBIČAJENIM POSLOVIMA KLIJENTA I/ILI ODSUPAJU OD UOBIČAJENOG PROMETA PO RAČUNU KLIJENTA.	98	9,03

1303	3.3. PRILJEV SREDSTAVA IZ INOZEMSTVA U KORIST DOMAĆE/STRANE OSOBE KOJI DOLAZI IZ ZEMALJA VISOKOG RIZIKA .	65	5,99%
1211	2.11.UZASTOPNA ISPLATA/POLAGANJE GOTOVINE S/NA RAČUN TIJEKOM JEDNOG DANA ILI NEKO LIKO UZASTOPNIH DANA, A ČIJA JE UKUPNA VRIJEDNOST ZNATNA.	56	5,16%
1202	2.2. UČESTALE UPLATE GOTOVINE.	47	4,33%
1305	3.5. PRILJEV SREDSTAVA IZ INOZEMSTVA KOJI SE ODMAH TRANSFERIRA DALJE U INOZEMSTVO U KORIST ISTE STRANKE ILI U KORIST DRUGE STRANKE.	43	3,96%
1201	2.1. UPLATA GOTOVINE KOJA IZRAZITO ODSTUPA OD UOBIČAJENOG POSLOVANJA KLIJENTA.	41	3,78%
1208	2.8. NALOZI ZA DOZNAKE U INOZEMSTVO BEZ PRIHVATLJIVOG RAZLOGA ZA PLAĆANJE.	38	3,50%
1216	2.16.UCESTALO OBAVLJANJE GOTOVINSKIH TRANSAKCIJA JEDVA ISPOD PRAGA OD HRK 200.000 ILI ODGOVARAJUĆEG IZNOSA U DRUGOJ VALUTI.	23	2,12%
1304	3.4. ODLJEV SREDSTAVA U INOZEMSTVO U KORIST OFFSHORE DRUŠTAVA ILI DRUGIH KOMPANIJA IZ ZEMALJA VISOKOG RIZIKA ILI U KORIST FIZIČKIH OSOBA IZ ZEMALJA VISOKOG RIZIKA.	22	2,03%
1108	1.8. KLIJENT SE POJAVLJUJE U DRUŠTVU OSOBE ZA KOJU SE ČINI DA MU NIJE BLISKA I KOJA OSTAVLJA DOJAM DA NADZIRE KLIJENTA I/ILI TRANSAKCIJU	20	1,84%
1301	3.1. UČESTALI ODLJEVI SREDSTVA U MANJIM IZNOSIMA KOJI ODSTUPAJU OD UOBIČAJENOG POSLOVANJA KLIJENTA.	17	1,57%
1110	1.10. PUNOMOĆ ZA RASPOLAGANJE SREDSTVIMA NA RAČUNU DANA JE OSOBAMA KOJE NISU POSLOVNO ILI RODBINSKI U VEZI S KLIJENTOM.	16	1,47%
1104	1.4. KLIJENT USTRAJNO TRAŽI DA SE TRANSAKCIJA OBAVI BRZO I BEZ BIROKRACIJE VREMENSKI PRITISAK.	15	1,38%
1307	3.7. AKTIVIRANJE NEAKTIVNIH RAČUNA, OSOBITO AKO NJIHOVO AKTIVIRANJE CINE TRANSAKCIJE U ZNAČAJNIM IZNOSIMA.	14	1,29%
1608	6.8. PLAĆANJE PREMA SPORAZUMU/DOGOVORU OD.	13	1,20%
1607	6.7. PLAĆANJE ZAJMA, KREDITA ILI DUGA.	11	1,01%
1101	1.1. KLIJENT SE POKUŠAVA IDENTIFICIRATI KRIVOTVORENIM, TUĐIM ILI LAŽNIM DOKUMENTIMA.	10	0,92%
1109	1.9. KLIJENT JE NEREZIDENT KOJI ŽELI OTVORITI RAČUN IZ NEPRIHVATLJIVIH RAZLOGA (PRIMJER: OBAVLJANJE DJELATNOSTI NA PODRUČJU RH BEZ REGISTRACIJE PODUZEĆA ILI OSNIVANJA PODRUŽNICE).	10	0,92%
1203	2.3. VELIKI IZNOSI KOJI SE POLAŽU U NOVČANICAMA MALIH APOENA.	10	0,92%
1402	4.2. PRILJEVI NASLOVLJENI KAO: KREDITNA LINIJA, ZAJAM ILI PREDUJAM POSEBICE AKO PRILJEVI STIŽU IZ INOZEMSTVA PRI ČEMU JE NAVEDENI ZAJMODAVAC FIKTIVNO/OFFSHORE DRUŠTVO (ZEMLJA VISOKOG RIZIKA) ILI POJEDINAC ILI DRUŠTVO...	10	0,92%
1105	1.5. KLIJENT IZBJEGAVA OSOBNI KONTAKT S BANKOM. NAJAVLJUJE KOMUNIKACIJU SAMO PUTEM TELEFAKSA I/ILI MAILA. NAVODI TREĆE OSOBE ZA KONTAKT I OVLAŠĆUJE IH ZA RASPOLAGANJE KAKO BI IZBJEGAO OSOBNI KONTAKT. NE ŽELI DA MU SE ŠALJU IZVACI O RAČUNU...	8	0,74%
1112	1.12. KLIJENT IMA NEOBIČNO PODROBNA SAZNANJA O ZAKONU O SPRJEČAVANJU PRANJA NOVCA.	8	0,74%
1214	2.14.VELIKI BROJ POJEDINACA KOJI VRŠE UPLATE NA ISTI RAČUN BEZ VALJANOG RAZLOGA.	8	0,74%
1209	2.9. NEAKTIVAN RAČUN ODJEDNOM SE AKTIVIRA BEZ PRIHVATLJIVOG RAZLOGA.	6	0,55%
1506	5.6. ULAGANJA U NEKRETNINE FINANCIRANA SREDSTVIMA PRIMLJENIM IZ STRANIH IZVORA ILI GOTOVINSKIM UPLATAMA.	6	0,55%
1103	1.3. KLIJENT POKUŠAVA NAGOVORITI ZAPOSLENIKA BANKE DA NE ISPUNI POTREBNE OBRASCE ILI ODSTUPI OD UOBIČAJENE PROCEDURE. PRI TOME SE PONAŠA NEPRIMJERENO, VIČE I PRIJETI, ILI OBRNUTO PRETJERANO LJUBAZNO I MOLBAMA POKUŠAVA PRIDOBITI ZAPOSLENIKA...	5	0,46%
1210	2.10. INZISTIRANJE KLIJENTA NA OBAVLJANJU GOTOVINSKE TRANSAKCIJE KOJA SE UOBIČAJENO I LOGIČNO OBAVLJA KAO BEZGOTOVINSKA TRANSAKCIJA.	5	0,46%

1113	1.13. KLIJENT NE ŽELI IZVRŠITI TRANSAKCIJU ILI MIJENJA INFORMACIJE I/ILI IZNOS NAKON ŠTO JE ČUO DA ĆE TRANSAKCIJA BITI EVIDENTIRANA I PRIJAVLJENA.	4	0,37
1204	2.4. UČESTALE MJENJAČKE TRANSAKCIJE.	4	0,37
1207	2.7. CESTO UNOVČAVANJE ČEKOVA ILI PUTNIČKIH ČEKOVA VELIKIH IZNOSA.	4	0,37
1213	2.13. CESTE DISLOCIRANE UPLATE KOJE VRŠI TREĆA STRANA U POSLOVNICAMA KOJE NISU POSLOVNICA VLASNIKA RAČUNA.	4	0,37
1218	2.18. UPLATA GOTOVINE U KOJU SU UKLJUČENI SVEŽNJEVI NOVČANICA KOJI SU OMOTANI NA NEUOBIČAJEN NAČIN.	4	0,37
1601	6.1. PLAĆANJE TROŠKOVA.	4	0,37
1904	9.4. KLIJENT PODNOSI NACRTE UGOVORA ILI SPORAZUMA U OBLIKU FOTOKOPIJA ILI DOKUMENATA POSLANIH TELEFAKSEM, KOJI SU CESTO NELOGIČNI, KONTRADIKTORNI, NERAZUMLJIVI I NISU U SKLADU SA BANKARSKOM PRAKSEM I/ILI PRAVNIM STANDARDIMA.	4	0,37
1603	6.3. PLAĆANJE NAKNADE, KOMISIONE NAKNADE, NAKNADE ZA SAVJETOVANJE I SL.	3	0,28
1605	6.5. KONZULTACIJSKE USLUGE.	3	0,28
1106	1.6. KLIJENT OTVARA VIŠE TRANSAKCIJSKIH RAČUNA ISTE VRSTE BEZ NAVOĐENJA PRIHVATLJIVOG RAZLOGA, ODNOSNO, ZATVARA RAČUNE KAKO BI OTVORIO NOVE RAČUNE.	2	0,18
1111	1.11. KLIJENT OTVARA RAČUNE ZA VIŠE PRAVNIH OSOBA REGISTRIRANIH NA ISTOJ ADRESI I ZASTUPANIH OD ISTIH OSOBA BEZ OČITIH PRAVNIH ILI EKONOMSKIH RAZLOGA.	2	0,18
1114	1.14. KLIJENT POKUŠAVA USPOSTAVITI BLISKE ODNOSI S OSOBLJEM, TE NUDI NOVAC, POKLONE ILI DRUGE NEUOBIČAJENE POGODNOSTI KAO PROTUUSLUGU ZA IZVOĐENJE VIDLJIVO NEUOBIČAJENOG ILI SUMNJIVOG POSLA.	2	0,18
1215	2.15. NEOČEKIVANE PRIJEVREMENE OTPLATE KREDITA.	2	0,18
1107	1.7. KLIJENT SE RASPITUJE O KAKO IZBJEĆI DA SE TRANSAKCIJA PRIJAVI I BESPOTREBNO JE POJAŠNJAVA.	1	0,09
1212	2.12. KUPOVINA VRIJEDNOSNIH PAPIRA ZA VELIKE IZNOSE GOTOVINE.	1	0,09
1219	2.19. KLIJENT UPLAĆUJE GOTOVINU I PRI TOME NE ZNA O KOJEM IZNOSU GOTOVINE SE RADI.	1	0,09
1502	5.2. NA NAPLATU I/ILI ZA ISPLATU NA RAČUN PREZENTIRAJU SE VRIJEDNOSNI PAPIRI IZDAVATELJA ILI TRASATA IZ ZEMALJA VISOKOG RIZIKA.	1	0,09
1508	5.8. UPLATA NOVČANIH SREDSTAVA DOLAZI S RAČUNA KLIJENTA KOJI JE RAZLIČIT OD RAČUNA KOJI JE KLIJENT NAVEO PRILIKOM SKLAPANJA UGOVORA I OBRATNO KLIJENT ZAHTJEVA ISPLATU NA RAČUN KOJI NIJE NAVEO PRILIKOM SKLAPANJA UGOVORA...	1	0,09
1609	6.9. PLAĆANJE PREMA UPUTAMA....	1	0,09
1803	8.3. ZAPOSLENIK RADI NAMJERNE GREŠKE U PROCEDURI	1	0,09
50		1085	100,00%

Iz Tablice 12 koja se daje u nastavku razvidno je da su banke i drugi obveznici u 2012. i 2013. godini najučestalije koristili iste indikatore za prepoznavanje sumnjivih transakcija.

Tablica 12. Pregled indikatora koje su banke i dr. obveznici najučestalije koristili za prepoznavanje sumnjivih transakcija u 2012. i 2013. godini

OZNAKA INDIKATORA	OPIS INDIKATORA	2012		2013	
		učestalost korištenja	%	učestalost korištenja	%
1308	3.8. ZNAČAJNO I NAGLO POVEĆANJE PROMETA RAČUNA BEZ PRIHVATLJIVOG RAZLOGA.	58	9,15	141	13,00%
1306	3.6. PRILJEV SREDSTAVA U ZNATNOM IZNOSU KOJI SE ODMAH TRANSFERIRA NA VIŠE RAZLIČITIH RAČUNA ILI PODIŽE U GOTOVINI.	56	8,83	137	12,63%

1206	2.6. ISPLATA VELIKIH IZNOSA GOTOVINE S RAČUNA, ODMAH PO PRILJEVU SREDSTAVA NA RAČUN.	75	11,83	133	12,26%
1302	3.2. ODLJEV/PRILJEV SREDSTAVA U/IZ INOZEMSTVA KOJI NIJE U SKLADU S UOBIČAJENIM POSLOVIMA KLIJENTA I/ILI ODSUPAJU OD UOBIČAJENOG PROMETA PO RAČUNU KLIJENTA.	66	10,41	98	9,03%
1303	3.3. PRILJEV SREDSTAVA IZ INOZEMSTVA U KORIST DOMAĆE/STRANE OSOBE KOJI DOLAZI IZ ZEMALJA VISOKOG RIZIKA.	53	8,36	65	5,99%
1211	2.11. UZASTOPNA ISPLATA/POLAGANJE GOTOVINE S/NA RAČUN TIJEKOM JEDNOG DANA ILI NEKOLIKO UZASTOPNIH DANA, A ČIJA JE UKUPNA VRIJEDNOST ZNATNA.	51	8,04	56	5,16%
1202	2.2. UČESTALE UPLATE GOTOVINE.	56	8,83	47	4,33%
1201	2.1. UPLATA GOTOVINE KOJA IZRAZITO ODSUPA OD UOBIČAJENOG POSLOVANJA KLIJENTA.	33	5,21	41	3,78%

7.2.1.5. Zakonski opis sumnjive transakcije od strane obveznika

U Tablici 13. nalazi se pregled učestalosti korištenja pojedinih obilježja sumnjive transakcije (bilo samostalno bilo u kombinaciji) iz članka 42. stavka 7. Zakona, a koja obilježja predstavljaju zakonski opis sumnjive transakcije, te koja obilježja su banke i drugi obveznici obvezni koristiti prilikom obavješćivanja Ureda o sumnjivim transakcijama navodeći u obrascu obrazloženje razloga za sumnju na pranje novca i financiranje terorizma.

Tablica 13. Pregled razloga iz čl. 42. st. 7. točaka 1., 2., 3. i 4. Zakona koja su obveznici najučestalije navodili pri prijavi sumnjivih transakcija

BROJ OBILJEŽJA	OPIS	UČESTALOST KORIŠTENJA	%
1	TRANSAKCIJA UKLJUČUJE SREDSTVA PROIZAŠLA IZ NEZAKONITIH AKTIVNOSTI ILI POVEZANA S FINANCIRANJEM TERORIZMA S OBZIROM NA VLASNIŠTVO, PRIRODU, IZVOR, LOKACIJU ILI KONTROLU TAKVIH SREDSTAVA	92	12,38%
2	TRANSAKCIJA PO SVOJIM ZNAČAJKAMA POVEZANIM SA STATUSOM STRANKE ILI DRUGIM ZNAČAJKAMA STRANKE ILI SREDSTAVA ILI DRUGIM OSOBITOSTIMA OČITO ODSUPA OD UOBIČAJENIH TRANSAKCIJA ISTE STRANKE, TE DA ODGOVARA POTREBNOB BROJU I VRSTI INDIKATORA KOJI UPUĆUJU NA TO DA POSTOJE RAZLOZI ZA SUMNJU NA PRANJE NOVCA ILI FINANCIRANJE TERORIZMA	226	30,42%
3	TRANSAKCIJA JE USMJERENA NA IZBJEGAVANJE PROPISA KOJI REGULIRAJU MJERE SPRJEČAVANJA PRANJA NOVCA I FINANCIRANJA TERORIZMA	65	8,75%
4	UVIJEK KADA OBVEZNIK PROCIJENI DA U VEZI S TRANSAKCIJOM ILI STRANKOM POSTOJE RAZLOZI ZA SUMNJU NA PRANJE NOVCA I FINANCIRANJE TERORIZMA	360	48,45%
UKUPNO		743	100,00%

Slijedom podataka navedenih u Tablici 13. vidljivo je da je u definiranju sumnjive transakcije od strane obveznika (banka i drugih obveznika) najčešće korišteno obilježje pod brojem 4 (toč. 4.), kako je opisano u Tablici 13. Ovo obilježje je korišteno u 360 navrata prilikom prijave sumnjivih transakcija.

7.2.2. Ključna obilježja povratne informacije obveznicima o zaprimljenim i analiziranim obavijestima o sumnjivim transakcijama zaprimljenih u 2013. godini

Sukladno odredbama članka 66. Zakona, o zaprimljenim i analiziranim podacima za transakciju ili neku osobu u vezi s kojima su utvrđeni razlozi za sumnju na pranje novca ili financiranje terorizma, Ured će obavijestiti obveznike iz članka 4. stavka 2. Zakona koji su prijavili transakciju, osim ako ocijeni da bi to moglo štetiti daljnjem tijeku i ishodu postupka, i to, između ostalog, i na način da najmanje jednom godišnje dostavi ili objavi statističke podatke o zaprimljenim obavijestima o transakcijama i rezultatima postupanja.

Slijedom navedenog, u Tablici 14. prikazano je postupanje Ureda po sumnjivim transakcijama zaprimljenim u 2013. godini, i to temeljem slijedećih podataka:

- ukupni broj zaprimljenih sumnjivih transakcija u 2013. godini razvrstanih prema kategorijama obveznika,
- broj zaprimljenih sumnjivih transakcija u 2013. godini koje su inicirale do zaključno s 31.12.2013. godine novu analitičko obavještajnu obradu sumnjivih transakcija sa sumnjom na pranje novca i financiranje terorizma sukladno odredbama članka 59. Zakona,
- broj zaprimljenih sumnjivih transakcija u 2013. godini koje su do zaključno s 31.12.2013. godine analitički obavještajno analizirane u okviru već ranije otvorenih analitičkih obrada,
- broj zaprimljenih sumnjivih transakcija u 2013. godini koje su do zaključno s 31.12.2013. godine u predanalitičkoj obradi.

Tablica 14. Pregled podataka o postupanju Ureda po zaprimljenim sumnjivim transakcijama od banaka i dr. obveznika iz čl. 4. st. 2. Zakona u 2013. godini

OBVEZNIK	BROJ UKUPNO ZAPRIMLJENIH SUMNJIVIH TRANSAKCIJA U 2013.		SUMNJIVE TRANSAKCIJE KOJE SU INICIRALE NOVU ANALITIČKU OBRADU U 2013.		SUMNJIVE TRANSAKCIJE KOJE SU PROCESIRANE U OKVIRU POSTOJEĆIH ANALITIČKIH OBRADA		SUMNJIVE TRANSAKCIJE KOJE SU U PREDANALITIČKOJ OBRADI U 2013.	
	BROJ	%	BROJ	%	BROJ	%	BROJ	%
BANKE	496	85,96	166	95,40	245	89,42	85	65,89
HRVATSKA POŠTA D.D.	61	10,57	3	1,72	23	8,40	35	27,13
STAMBENE ŠTEDIONICE	1	0,17	0	0,00	0	0,00	1	0,78
DRUŠTVA ZA UPRAVLJANJE INVESTICIJSKIM FONDovima	1	0,17	1	0,57	0	0,00	0	0,00
OSIGURAVAJUĆA DRUŠTVA	2	0,35	1	0,57	1	0,36	0	0,00
DRUŠTVA ZA UPRAVLJANJE FINACIJSKIM INSTRUMENTIMA	1	0,17	0	0,00	0	0,00	1	0,78
OVLAŠTENI MJENJAČI	2	0,35	1	0,57	0	0,00	1	0,77
LEASING DRUŠTVA	2	0,35	0	0,00	1	0,36	1	0,78
JAVNI BILJEŽNICI	6	1,04	1	0,57	3	1,10	2	1,55
ODVJETNICI	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
RAČUNOVOĐE	5	0,87	1	0,57	1	0,36	3	2,32
SVEUKUPNO	577		174		274		129	

Slijedom podataka iz Tablice 14. proizlazi da od ukupnog broja (577) svih zaprimljenih sumnjivih transakcija u 2013. godini, do zaključno s 31.12.2013. godine njih 30,16% (174) iniciralo je novu analitičku obradu, 47,49% (274) sumnjivih transakcija analitički obavještajno je obrađeno u okviru već ranije otvorenih analitičkih obrada, a 22,36% (129) sumnjivih transakcija je zaključno s 31.12.2013. godine u predanalitičkoj obradi.

Dakle, do zaključno s 31.12.2013. godine Ured je analitički obavještajno obradio ukupno 77,64% (448) svih sumnjivih transakcija zaprimljenih u 2013. godini, dok se 22,36% (129) sumnjivih transakcija do zaključno s 31.12.2013. godine nalazi u

predanalitičkoj obradi koje se provode radi prikupljanja dodatnih podataka u cilju ispunjavanja uvjeta iz članka 42. stavak 7. točka 1., 2. i 3. Zakona.

Važno je napomenuti da svakom obvezniku koji je tijekom 2013. godine dostavio obavijest o sumnjivoj transakciji Ured dostavlja pojedinačnu povratnu informaciju o zaprimljenim i analiziranim obavijestima o sumnjivim transakcijama, a koja povratna informacija sadrži osvrt na postupanje po sumnjivim transakcijama konkretnog obveznika i na rezultate takvog postupanja, osvrt na obilježja sumnjivih transakcija konkretnog obveznika i osvrt na sudjelovanje konkretnog obveznika u cjelokupnom postupku obavješćivanja Ureda o sumnjivim transakcijama. Ured također u privitku svake pojedinačne povratne informacije svakom obvezniku dostavlja i tzv. evaluacijski obrazac (engl. Feedback form), a slijedom čega se utvrđuje svrsishodnost i korisnost povratne informacije za svakog korisnika, te se razmatra mogućnost daljnjeg unaprjeđenja iste.

7.2.3. Ključni podaci o zaprimljenim gotovinskim transakcijama u 2013. godini

Analize zaprimljenih gotovinskih transakcija u 2013. godini temelje se na analizama određenih obilježja gotovinskih transakcija, a koja obilježja proizlaze iz podataka koje zakonski obveznici (banke i drugi) dostavljaju Uredu sukladno odredbama članka 40. Zakona putem obrasca o obavješćivanju Ureda o gotovinskoj transakciji u vrijednosti od 200.000,00 kn i većoj koji obrazac je sastavni dio Pravilnika o obavješćivanju Ureda za sprječavanje pranja novca o gotovinskoj transakciji u vrijednosti od 200.000,00 kn i većoj te o uvjetima pod kojima obveznici za određene stranke nisu dužni obavješćivati Ured o gotovinskoj transakciji.

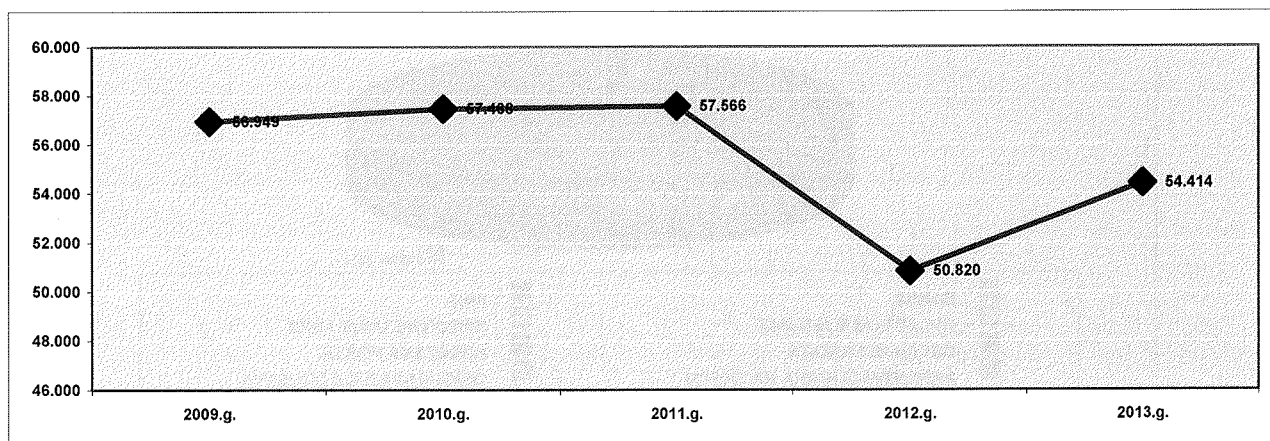
Podaci koji proizlaze iz ove analize nisu sveobuhvatni i ne daju potpunu informaciju o gotovinskom poslovanju u Republici Hrvatskoj već samo pruža informacije koje proizlaze iz dostavljenih obrazaca o gotovinskim transakcijama u vrijednosti od 200.000,00 kn i većoj koja su sukladno odredbama čl 40. Zakona banke i drugi obveznici iz čl. 4. st. 2 Zakona dostavili Uredu.

U nastavku se navode osnovni (ključni) podaci o gotovinskim transakcijama koje su u 2013. godini zaprimljene od banaka i drugih obveznika iz čl. 4. Zakona i usporedba dijela ukupnih podataka s prethodnom kalendarskom godinom, te usporedba dijela ukupnih podataka za razdoblje 2009.-2013. godine.

7.2.3.1. Podaci o ukupnom broju zaprimljenih gotovinskih transakcija

U 2013. godini zaprimljeno je ukupno 54414 gotovinskih transakcija što je za 7,07 % više u odnosu na 2012. godinu kada je zabilježen najmanji broj ukupno zaprimljenih gotovinskih transakcija (ukupno 50820) u promatranom razdoblju (2009-2013), a što je vidljivo iz Grafikona 4.

Grafikon 4. Broj ukupno zaprimljenih gotovinskih transakcija u razdoblju 2009.-2013. godine

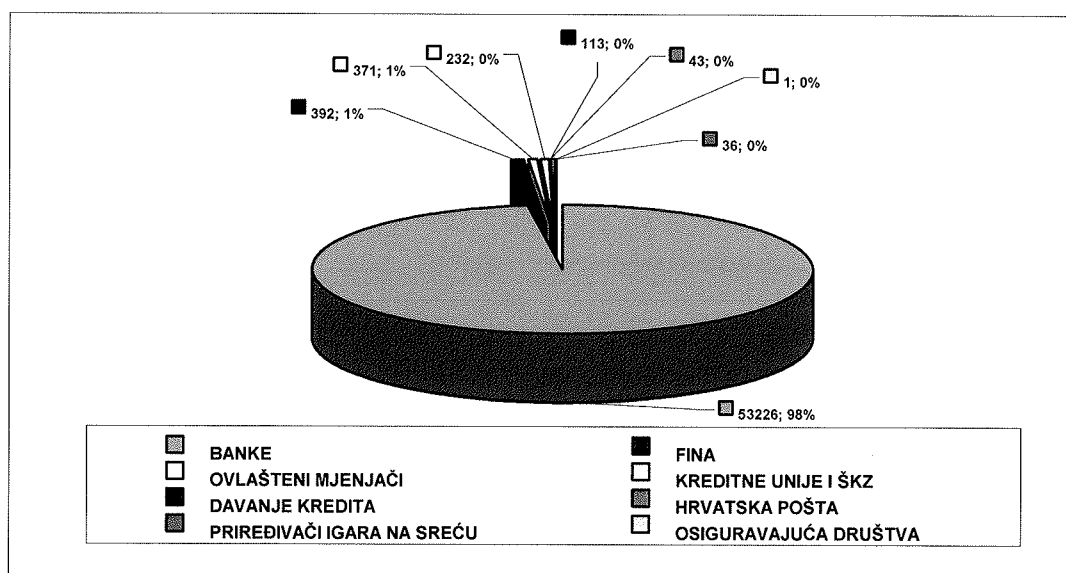
7.2.3.2. Podaci o ukupnom broju zaprimljenih gotovinskih transakcija po vrstama obveznika

U 2013. godini od ukupno prijavljenih 54414 gotovinskih transakcija banke su prijavile 53226 gotovinskih transakcija. U Tablici 15. koja slijedi dan je pregled podataka o broju zaprimljenih gotovinskih transakcija po pojedinim vrstama obveznika u 2013. godini i usporedba sa podacima za 2012. godinu, a u Grafikonu 5. prikaz ukupno zaprimljenih gotovinskih transakcija po pojedinim vrstama obveznika u 2013. godini.

Tablica 15. Broj zaprimljenih gotovinskih transakcija po pojedinim vrstama obveznika u 2012. i 2013. godini

OBVEZNICI	2012.g.		2013.g.	
	broj transakcija	%	broj transakcija	%
BANKE	49.354	97,12%	53.226	97,82%
FINA	709	1,40%	392	0,72%
HP	32	0,06%	43	0,08%
MJENAČI	435	0,86%	371	0,68%
KREDITNE UNIJE	155	0,30%	231	0,42%
DAVANJE KREDITA	101	0,20%	113	0,21%
IGRE NA SREĆU	33	0,06%	36	0,07%
OSIGURAVAJUĆA DRUŠTVA	0	0,00%	1	0,00%
PLEMENITI METALI I DRAGO KAMENJE	1	0,00%	0	0,00%
ŠTEDNE BANKE	0	0,00%	0	0,00%
DRUŠTVA ZA UPRAVLJANJE INVESTICIJSKIM FONDovima	0	0,00%	0	0,00%
DRUŠTVA ZA POSLOVANJE VRIJEDNOSNIM PAPIRIMA	0	0,00%	0	0,00%
ŠTEDNO KREDITNE ZADRUGE	0	0,00%	1	0,00%
NEKRETNINE	0	0,00%	0	0,00%
UKUPNO:	50.820	100,00%	54.414	100,00%

Grafikon 5. Zaprimljene gotovinske transakcije po pojedinim vrstama obveznika u 2013.godini

Broj prijavljenih gotovinskih transakcija u 2013. godini povećao se za 7.07 % u odnosu na 2012. godinu. U 2013. godini ukupno je prijavljeno 54414 gotovinskih transakcija. Ukupna vrijednost gotovinskih transakcija u 2013. godini povećala se za 6,92 % u odnosu na 2012. godinu. U 2013. godini ukupna vrijednost gotovinskih transakcija iznosila je 21.626.209.995,65 kn. Najveći broj gotovinskih transakcija prijavljen je od banaka te se nastavio dosadašnji trend udjela tog sektora u broju prijava gotovinskih transakcija. Tako su banke u 2013. godini prijavile 53226 gotovinskih transakcija što čini 97,82 % od ukupno prijavljenih gotovinskih transakcija. U strukturi ostalih obveznika koji su prijavili gotovinske transakcije kod pojedinih obveznika uočljiv je trend smanjivanja broja prijava, a kod pojedinih obveznika trend povećanja broja prijava gotovinskih transakcija. Pojedinačno najveće smanjenje je evidentirano kod mjenjača, a najveće povećanje kod kreditnih unija. U 2013. godini broj prijavljenih gotovinskih transakcija od mjenjača smanjio za 14,71% u odnosu na 2012. godinu. U 2013. godini broj prijavljenih gotovinskih transakcija od kreditnih unija povećao se za 49,03 % u odnosu na 2012. godinu.

7.2.3.3. Podaci o ukupnom broju zaprimljenih gotovinskih transakcija prema načinu provođenja

U strukturi broja zaprimljenih gotovinskih transakcija prema načinu provođenja udjel isplata u gotovini povećan je sa 51,85 % u 2012. godini na 55,07% koliko iznosi u 2013. godini a što je vidljivo iz Tablice 16.

Tablica 16. Struktura zaprimljenih gotovinskih transakcija prema načinu provođenja u 2012. i 2013. godini

NAČIN PROVOĐENJA	2012.				2013.			
	broj transakcija	%	iznos (hrk)	%	broj transakcija	%	iznos (hrk)	%
ISPLATA	26.349	51,85%	10.537.758.133,56	52,10%	29.964	55,07%	11.873.615.942,01	54,90%
UPLATA	23.158	45,57%	9.174.229.897,46	45,36%	23.310	42,84%	9.328.517.290,32	43,14%
MJENJAČKI POSLOVI	1.240	2,44%	488.228.167,88	2,41%	1.040	1,91%	385.039.391,08	1,78%
DRUGO	73	0,14%	26.848.198,39	0,13%	100	0,18%	39.037.372,24	0,18%
UKUPNO	50.820	100,00%	20.227.064.397,29	100,00%	54.414	100,00%	21.626.209.995,65	100,00%

7.2.3.4. Podaci o ukupnom broju zaprimljenih gotovinskih transakcija prema načinu provođenja

Iz Tablice 17. koja slijedi, a u kojoj su dani podaci o strukturi gotovinskih transakcija prema svrsi (namjeni) razvidno je da se u 2013. godini 50,74 % gotovinskih transakcija odnosilo na transakcije koje su obavljene u gotovini u svrhu štednje. U 2013. godini ukupna vrijednost transakcija koje su obavljene u gotovini u svrhu štednje iznosila je 10.81.713.870,01 kn što čini 50,03 % ukupne vrijednosti svih gotovinskih transakcija. Uspoređujući s podacima iz 2012.godine razvidno je da se nastavio dosadašnji trend da je skoro polovica prijavljenih gotovinskih transakcija u 2013. godini obavljena u svrhu štednje.

Tablica 17. Struktura zaprimljenih gotovinskih transakcija prema svrsi provođenja u 2012. i 2013. godini

SVRHA	2012.				2013.			
	broj transakcija	%	iznos (hrk)	%	broj transakcija	%	iznos (hrk)	%
ŠTEDNJA	24.425	48,06%	9.395.683.108,85	46,45%	27.608	50,74%	10.819.713.870,01	50,03%
DRUGO (NAVESTI)	15.666	30,83%	6.511.830.792,90	32,19%	16.923	31,10%	6.798.952.698,61	31,44%
NEKRETNINE	4.242	8,35%	1.761.592.192,58	8,71%	4.505	8,28%	1.868.652.614,17	8,64%
POZAJMICA	1.618	3,18%	650.980.772,47	3,22%	1.415	2,60%	535.155.436,74	2,47%
KREDIT	1.118	2,20%	399.209.068,01	1,97%	862	1,58%	302.701.132,02	1,40%
PRODAJA STRANE GOTOVINE	1.193	2,35%	469.160.679,37	2,32%	817	1,50%	298.846.305,76	1,38%
KUPNJA STRANE GOTOVINE	549	1,08%	209.499.935,57	1,04%	503	0,92%	199.461.101,99	0,92%
ROBA	391	0,77%	146.869.000,16	0,73%	467	0,86%	269.782.183,37	1,25%
UDJELI	216	0,43%	91.408.264,62	0,45%	271	0,50%	122.836.513,59	0,57%
DOBIT	466	0,92%	223.587.486,78	1,11%	268	0,49%	112.815.350,15	0,52%
USLUGA	188	0,37%	64.783.259,03	0,32%	195	0,36%	66.689.885,96	0,31%
AUTOMOBIL	147	0,29%	38.824.467,35	0,19%	159	0,29%	43.226.268,71	0,20%
IGRE NA SREĆU	291	0,57%	137.764.206,55	0,68%	142	0,26%	54.483.437,32	0,25%
VRIJEDNOSNI PAPIRI	94	0,18%	41.171.001,09	0,20%	87	0,16%	51.341.800,20	0,24%
ČEK	134	0,26%	57.120.000,40	0,28%	81	0,15%	38.829.013,58	0,18%
PLOVILO	28	0,06%	9.314.937,13	0,05%	41	0,08%	14.879.349,22	0,07%
ŽIVOTNO OSIGURANJE	29	0,06%	8.659.937,19	0,04%	34	0,06%	12.200.068,33	0,06%
AVANS	14	0,03%	4.114.485,55	0,02%	26	0,05%	11.229.874,99	0,05%
UMJETNINE	11	0,02%	5.490.801,69	0,03%	10	0,02%	4.413.090,93	0,02%
UKUPNO:	50.820	100,00%	20.227.064.397,29	100,00%	54.414	100,00%	21.626.209.995,65	100,00%

7.2.4. Ključni podaci iz obrazaca o obavješćivanju Ureda o prijenosu gotovine preko državne granice.

U 2013. godini Carinska uprava Republike Hrvatske je sukladno odredbama članka 74. Zakona i Pravilniku o kontroli unošenja i iznošenja gotovine u domaćoj ili stranoj valuti preko državne granice, tijekom 2013. godine obavijestila Ured o ukupno 187 prijenosa gotovine preko državne granice, kako je prikazano u Tablici 18:

- 174 odnosno 93% svih prijenosa odnosi se na prijavljene prijenose gotovine preko državne granice, dok se 13 odnosno 7% svih prijenosa odnosi se na neprijavljene prijenose preko državne granice,
- 161 odnosno 86% svih prijenosa odnosi se na unos gotovine u Republiku Hrvatsku, dok se 26 odnosno 14% svih prijenosa odnosi se na iznošenje gotovine iz Republike Hrvatske;

- 2 odnosno 1% svih prijenosa odnosi se na prijenos gotovine preko državne granice sa sumnjom na pranje novca.
 - Od 2 prijenosa kod kojih je utvrđena sumnja na pranje novca jedan prijenos je evidentiran kao **prijavljeni unos gotovine u Republiku Hrvatsku**, a jedan je evidentiran kao **neprijavljeni unos gotovine u Republiku Hrvatsku**.

Tablica 18. Obavijest Carinske uprave o prijenosima gotovine preko državne granice i obavijesti o sumnji na pranje novca u 2013.

OBAVIJEST CARINSKE UPRAVE O PRIJENOSIMA GOTOVINE PREKO DRŽAVNE GRANICE I OBAVIJESTI O SUMNJI NA PRANJE NOVCA U 2013.					
		PRANJE NOVCA			PRANJE NOVCA
ULAZ U RH	161	1	PRIJAVLJENO	174	1
IZLAZ IZ RH	26	1	NEPRIJAVLJENO	13	1
UKUPNO	187	2	UKUPNO	187	2

VIII. MEĐUINSTITUCIONALNA SURADNJA UREDA

VIII. MEĐUINSTITUCIONALNA SURADNJA UREDA I NADZORNIH TIJELA TE TIJELA PROGONA U 2013. GODINI

8.1. Međuinstitucionalna operativna suradnja

Na operativnoj razini međuinstitucionalna suradnja Ureda i drugih nadležnih tijela (prije svega policija, državno odvjetništvo, USKOK, SOA, Financijski inspektorat) svakodnevna je. Očituje se kroz "ad hoc" radne sastanke, stalne telefonske koordinacijske kontakte te dnevnu korespondenciju na dvije operativne razine: pribavljanje i razmjena potrebnih ili raspoloživih podataka s jedne strane te iniciranje ili dostavljanje rezultata analitičke obrade nadležnim tijelima, s druge strane.

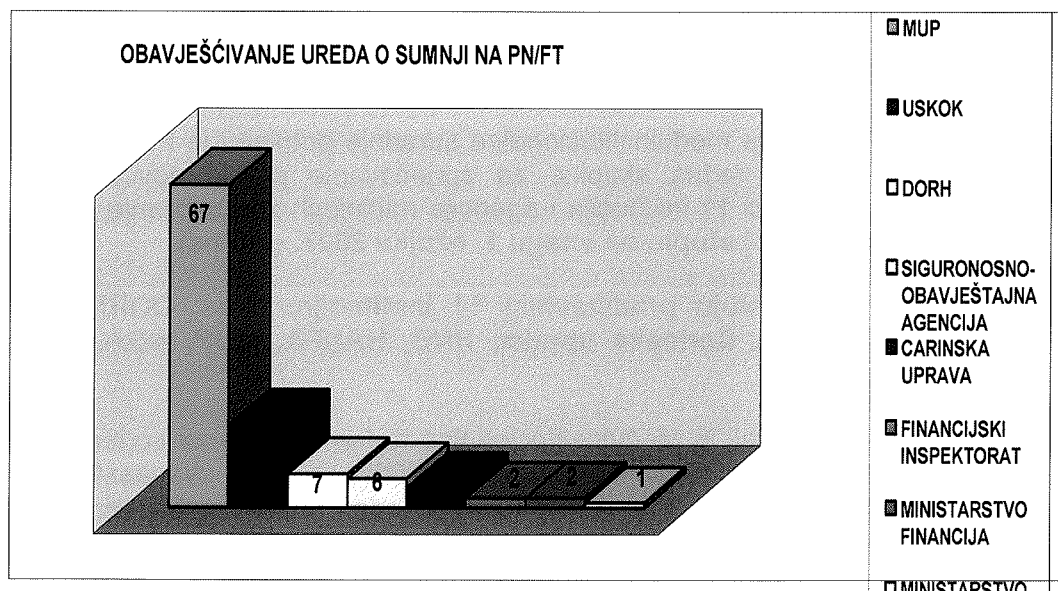
Kada prilikom obavljanja poslova iz svoga djelokruga rada nadležna tijela (DORH, USKOK, MUP, SOA i sudovi), nadzorna tijela (HNB, HANFA, Financijski inspektorat, Porezna uprava i Carinska uprava), kao i druga državna tijela utvrde sumnju na aktivnosti koje jesu ili bi mogle biti povezane s pranjem novca ili financiranjem terorizma, dužni su o tome bez odgode u pisanom obliku obavijestiti Ured sukladno čl. 58. i 64. Zakona.

Sukladno tomu, Ured i na inicijativu drugih tijela započinje analitičku obradu sumnjivih transakcija i aktivnosti vezanih za istraživanje financijskog aspekta najtežih kaznenih djela, a kao rezultat suradnje, u 2013. god. Ured je otvorio, (kako je prikazano u Tablici 19. i Grafikonu 6.), ukupno 106 predmeta u suradnji sa:

Tablica 19. Obavješćivanje ureda o sumnji na PN/FT od strane nadležnih tijela

OBAVJEŠĆIVANJE UREDA O SUMNJI NA PN/FT	2013
MUP	67
USKOK	17
DORH	7
SIGURONOSNO-OBAVJEŠTAJNA AGENCIJA	6
CARINSKA UPRAVA	4
FINANCIJSKI INSPEKTORAT	2
MINISTARSTVO FINACIJA	2
MINISTARSTVO ZNANOSTI I OBRAZOVANJA	1
UKUPNO	106

Grafikon 6. Obavješćivanje Ureda o sumnji na PN/FT od strane nadležnih tijela

U okviru međuinstitucionalne suradnje Ured je analitički obrađivao sumnjive transakcije vezane za: slučajeve sumnjivih transakcija po računima stranih državljana koji preko svojih nerezidentnih računa prikrivaju sredstva za koja postoji sumnja da su nezakonito stečena u inozemstvu, slučajeve u kojima su evidentirane gotovinske isplate u visokim iznosima sa računa novoosnovanih domaćih tvrtki registriranih za otkup metala i zlata, slučajeve u kojima se putem računalnih prijevара pokušava steći nezakonita imovinska korist na štetu domaćih pravnih osoba, kao i slučajeve pranja novca povezanih s koruptivnim kaznenim djelima.

Dakle, u navedenom razdoblju, Ured je od ukupno 411 predmeta, otvorio 106 predmeta na inicijativu drugih nadležnih tijela (nadzornih tijela, tijela progona i dr.), a što potvrđuje veoma dobru interaktivnu međuinstitucionalnu suradnju Ureda i drugih nadležnih tijela iz sustava suzbijanja pranja novca i financiranja terorizma, a posredno to znači i dobru suradnju u borbi protiv korupcije.

8.2. Nadzorna tijela i njihovo postupanje po Zakonu: dostavljanje podataka Uredu o obavljenim nadzorima

Nadzorna tijela su u obvezi dostaviti podatke Uredu o obavljenim nadzorima i utvrđenim nepravilnostima i poduzetim mjerama u obavljanju nadzora ili ako su na drugi način utvrdili postojanje osnove sumnje da je počinjen prekršaj propisan Zakonom. U tim slučajevima nadzorno tijelo dužno je putem ovlaštene osobe Financijskom inspektoratu podnijeti optužni prijedlog i poduzeti ostale mjere i radnje na koje je Zakonom ovlašteno (**čl. 83. i 86. Zakona**).

Osim naprijed navedenog, nadzorna tijela obvezna su bez odgode pismeno obavijestiti Ured o informacijama koje upućuju na povezanost neke osobe ili transakcije s pranjem novca ili financiranjem terorizma, bez obzira na to jesu li do njih došli tijekom obavljanja nadzora Zakona o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma ili tijekom obavljanja poslova iz svog djelokruga rada (**čl. 87. Zakona**).

HNB je obavila 1 neizravni nadzor nad obveznicima primjene Zakona kod kreditnih institucija.

HANFA je obavila 21 izravni nadzor nad obveznicima primjene Zakona kod financijskih institucija.

FINANCIJSKI INSPEKTORAT je izvršio ukupno 381 nadzor kod obveznika iz sektora nebankovnih financijskih institucija i samostalnih djelatnosti.

POREZNA UPRAVA je obavila 76 nadzora kod priređivača igara na sreću u kasinima, automat klubovima i kladionicama.

8.3. Međuinstitucionalna radna skupina za sprječavanje pranja novca i financiranje terorizma (MIRS)

U cilju jačanja daljnje međuinstitucionalne suradnje potpisan je Protokol o suradnji i uspostavi međuinstitucionalne radne skupine za sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma, koju čine predstavnici 11 institucija i agencija nadležnih za suzbijanje pranja novca i financiranja terorizma. (**Protokol stupio na snagu 1. ožujka 2007. godine**)

U radu skupine sudjeluju predstavnici 11 institucija: Ured, DORH, Financijski inspektorat, Porezna uprava, Carinska uprava, HNB, HANFA, MUP, SOA, Ministarstvo pravosuđa i MVPEI.

Predstavnik Ureda voditelj je Međuinstitucionalne radne skupine za sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma (MIRS) koja je održala od 2007. do 2012. dvanaest redovnih i pet izvanrednih sastanka, a tijekom 2013. godine održan je jedan redoviti sastanak (23.1.2013.) i dva izvanredna sastanka (7.5.2013. i 7.11.2013.).

Na sastanku MIRS održanom 12. svibnja 2011. osnovana je Podskupina MIRS za nadzor s ciljem jačanja koordinacije i razmjene iskustava i najboljih praksi postupanja tijela zaduženih za nadzor provedbe mjera i radnji sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma. Podskupina MIRS je 31.5.2013. održala redoviti sastanak.

Na sastanku MIRS-a održanom 8. rujna 2011. osnovana je Operativna podskupina MIRS koja se sastaje s ciljem davanja uzajamne povratne informacije u konkretnim predmetima povezanim sa pranjem novca ili financiranjem terorizma te rada na konkretnim predmetima i koordinacije postupanja. U okviru rada Operativne podskupine članovi MIRS-a su u 2013. godini održavali više radnih sastanaka na kojima su sudjelovali predstavnici: Ureda USKOK-a, DORH-a, MUP-a, Porezne uprave, Carinske uprave i Financijskog inspektorata, a vezano za suradnju na konkretnim predmetima pranja novca i s njima povezanim predikatnim kazanim djelima.

8.4. Akcijski plan za borbu protiv pranja novca i financiranja terorizma

Vlada Republike Hrvatske je 31.01.2008. donijela Akcijski plan za borbu protiv pn/ft i zadužila Ministarstvo financija da dva puta godišnje podnosi izvješće o napretku u provedbi Akcijskog plana u zadanim rokovima.

Ured, u ime Ministarstva financija, nositelj je izvješćivanja Vlade RH o izvršavanju aktivnosti predviđenih Akcijskim planom Vlade RH za borbu protiv pranja novca i financiranja terorizma.

Akcijski plan predviđa provedbu oko 150 mjera: zakonodavnih, institucionalnih i operativnih u cilju daljnjeg jačanja sustava sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma u RH, putem interaktivne međuinstitucionalne suradnje 11 državnih institucija i agencija.

Jedanaesto izvješće o provedbi aktivnosti iz Akcijskog plana je usvojeno Zaključkom Vlade Republike Hrvatske dana 07.11.2013. godine.

Deseto izvješće o provedbi aktivnosti iz Akcijskog plana je usvojeno Zaključkom Vlade Republike Hrvatske dana 02.05.2013. godine.

Deveto izvješće o provedbi aktivnosti iz Akcijskog plana je usvojeno Zaključkom Vlade Republike Hrvatske dana 20.12.2012. godine.

Osmo izvješće o provedbi aktivnosti iz Akcijskog plana je usvojeno Zaključkom Vlade Republike Hrvatske dana 05.01.2012. godine.

Sedmo izvješće o provedbi aktivnosti iz Akcijskog plana je usvojeno Zaključkom Vlade Republike Hrvatske dana 15.11.2011. godine.

Šesto izvješće o provedbi aktivnosti iz Akcijskog plana je usvojeno Zaključkom Vlade Republike Hrvatske dana 21.04.2011. godine.

Peto izvješće o provedbi aktivnosti iz Akcijskog plana je usvojeno Zaključkom Vlade Republike Hrvatske dana 19.11.2010. godine.

Četvrto izvješće o provedbi aktivnosti iz Akcijskog plana je usvojeno Zaključkom Vlade Republike Hrvatske dana 09.04.2010. godine.

Treće izvješće o provedbi aktivnosti iz Akcijskog plana je usvojeno Zaključkom Vlade Republike Hrvatske dana 21.11.2009. godine.

Drugo izvješće o provedbi aktivnosti iz Akcijskog plana je usvojeno Zaključkom Vlade Republike Hrvatske dana 16.04.2009. godine.

Prvo izvješće o provedbi aktivnosti iz Akcijskog plana je usvojeno Zaključkom Vlade Republike Hrvatske dana 17.07.2008. godine.

8.5. Nacionalna procjena rizika od pranja novca i financiranja terorizma

Sukladno novim preporukama Skupine zemalja za financijsku akciju (FATF), svaka država je dužna identificirati, procijeniti i razumjeti rizik pranja novca i financiranja terorizma koji postoji u toj državi, te poduzeti odgovarajuće mjere kako bi procijenila taj rizik te prikladno usmjerila aktivnosti svojih nadležnih tijela kako bi učinkovito smanjila identificirane rizike. Na temelju nacionalne procjene rizika, države trebaju primijeniti pristup temeljen na procjeni rizika kako bi osigurale da su mjere sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma razmjerne identificiranom riziku u pojedinim sektorima. Ovakav pristup je temelj za jačanje cjelokupnog sustava sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma u Republici Hrvatskoj s naglaskom na:

- učinkovito korištenje raspoloživih resursa u sustavu sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma;
- sprječavanje zloupotrebe ponajprije financijskog, ali također i nefinancijskog sustava Republike Hrvatske za prikrivanje nezakonito stečenih sredstava;
- uspješno otkrivanje počinitelja kaznenog djela Pranja novca i s tim povezanih predikatnih kaznenih djela, te oduzimanje imovinske koristi stečene kaznenim djelom.

Posebno ukazujemo da je izrada nacionalne procjene rizika od pranja novca i financiranja terorizma prioritetni projekt za Republiku Hrvatsku kako zbog obveze usklađivanja s međunarodnim standardima (revidirane FATF preporuke i 4. Direktiva o sprječavanju korištenja financijskog sustava u svrhu pranja novca i financiranja terorizma, čije se usvajanje očekuje tijekom 2014. godine), tako i zbog davanja punog doprinosa Republike Hrvatske u borbi protiv međunarodnog organiziranog kriminaliteta uključujući i sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma, te sukladno tome i zaštiti financijskog sustava Republike Hrvatske koji sustav je dio međunarodnog financijskog sustava, a čemu će uvelike doprinijeti i projekt provedbe nacionalne procjene rizika.

U izradi nacionalne procjene rizika za Republiku Hrvatsku tehničku pomoć pružiti će Svjetska banka, na način da će se organizirati dvije radionice (inicijalna i završna) na kojima će sudjelovati predstavnici svih tijela hrvatskog sustava sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma, uz sudjelovanje eksperata iz Svjetske banke.

Tijekom 2013. započete su pripremne radnje (apliciranje za tehničku pomoć – TAIEX, intenzivna suradnja na pripremi projekta sa stručnjacima Svjetske banke) vezano za realizaciju projekta koji je započeo inicijalnom radionicom u ožujku 2014., a predviđeno trajanje projekta je najkasnije do lipnja 2015. godine.

8.6. Stalna koordinacijska skupina za praćenje provedbe međunarodnih mjera ograničavanja

Predstavnici Ureda članovi su te trajno sudjeluju u redovitom radu Stalne koordinacijske skupine za praćenje provedbe međunarodnih mjera ograničavanja

8.7. Radna skupina za proliferaciju

Predstavnici Ureda članovi su te trajno sudjeluju u redovitom radu Radne skupine Vlade RH za suzbijanje širenja oružja za masovno uništavanje.

8.8. AFCOS mreža

Predstavnici Ureda članovi su te trajno sudjeluju u redovitom radu AFCOS mreže, a kroz AFCOS i u radu na izradi Strategije za sprječavanje prijevvara na štetu EU fondova.

8.9. ILECUS

Predstavnici Ureda članovi su radne skupine za provedbu projekta Europske unije za uspostavu međunarodne jedinice za koordinaciju redarstvenih vlasti te sudjeluju u redovitom radu skupine.

8.10. Godišnja konferencija o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma

25. travnja 2013. održana je Godišnja konferencija o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma.

Na konferenciji su sudjelovali predstavnici banka i drugih obveznika (ovlaštene osobe) iz financijskog i nefinancijskog sektora, predstavnici nadzornih tijela (Financijski inspektorat, HNB, HANFA, Porezna uprava), predstavnici policije, državnog odvjetništva i Ureda.

Predstavnici Ureda su zajedno sa predstavnicima policije i državnog odvjetništva, opisujući svaki svoje postupanje, napravili po fazama nadležnosti prezentaciju konkretnog slučaja koji je završio pravomoćnom osuđujućom presudom za pranje novca.

Godišnja konferencija je prepoznata kao uspješan način edukacije svih sudionika sustava sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma u Republici Hrvatskoj, i sudionici su dali vrlo dobru ocjenu na sadržaj i kvalitetu same konferencije, te je planirano da se ista nastavi redovito održavati svake godine

IX. MEĐUNARODNA SURADNJA UREDA

IX. MEĐUNARODNA SURADNJA UREDA

9.1. Međunarodna suradnja Ureda: međunarodna razmjena podataka u 2013. godini

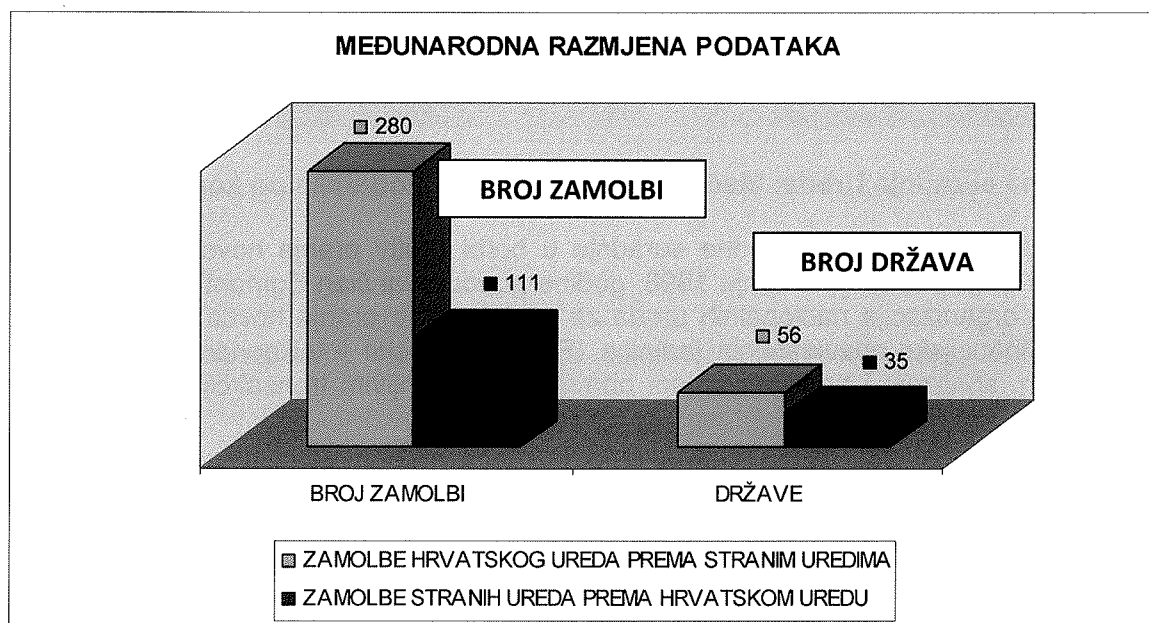
Međunarodna suradnja Ureda, odnosi se na suradnju između Ureda i stranih financijsko-obavještajnih jedinica vezano za razmjenu relevantnih podataka, informacija i dokumentacije na zamolbu Ureda stranoj financijsko-obavještajnoj jedinici, na zamolbu strane financijsko-obavještajne jedinice Uredu te na vlastitu inicijativu (spontano) stranoj financijsko-obavještajnoj jedinici, a u svrhu sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma (čl. 67 Zakona)

- Ured je tijekom 2013. godine poslao 280 upita u 56 država u svrhu pribavljanja podataka iz inozemstva potrebnih za otkrivanje pranja novca i financiranja terorizma, a zaprimio 111 upita iz 35 država, također u svrhu razmjene podataka vezanih za otkrivanje pranja novca i financiranje terorizma, kako je prikazano u Tablici 20. i Grafikonu 7.

Tablica 20. Međunarodan razmjena podataka u 2013. godini

01.01.2013. – 31.12.2013.	BROJ ZAMOLBI	DRŽAVE
ZAMOLBE HRVATSKOG UREDA PREMA STRANIM UREDIMA	280	56
ZAMOLBE STRANIH UREDA PREMA HRVATSKOM UREDU	111	35

Grafikon 7. Međunarodna razmjena podataka u 2013. godini

9.2. Regionalna suradnja

Glede regionalne suradnje ona je nužnost i potreba, zbog same zemljopisne blizine, te intenzivne gospodarske aktivnosti koju prate tijekovi novca i kapitala. Međutim, isto tako činjenica je da gospodarski tijekovi neminovno vežu i kriminalne tijekove. Ured u potpunosti surađuje i razmjenjuje informacije s financijsko-obavještajnim jedinicama u Sloveniji, Albaniji, Bosni i Hercegovini, Crnoj Gori, Makedoniji i Srbiji, te nema prepreka i zastoja u toj suradnji (a

što potvrđuju i podaci iz Tablice 21). Održavaju se radni sastanci, a prema potrebi i susreti vezano za pojedine slučajeve. Također je dogovoreno održavanje redovnih regionalnih sastanaka na kojima bi se raspravljalo o konkretnim predmetima i otvorenim pitanjima.

Dana 10. i 11. listopada 2013. u Republici Albaniji, (Durres) održana je Sedma regionalna konferencija šefova financijsko-obavještajnih jedinica na kojoj su sudjelovali predstavnici Republike Hrvatske, Bosne i Hercegovine, Crne Gore, Republike Makedonije, Republike Slovenije i Republike Srbije, a sudjelovali su i predstavnici OESS-a, Grčke i Kosova. Domaćin Sedme regionalne konferencije bio je Ured za sprječavanje pranja novca Republike Albanije.

9.2.1. Operativna regionalna suradnja

Tablica 21. Razmjena podataka s financijsko-obavještajnim jedinicama iz regije u 2013. godini

ŠIRA REGIJA				
	ZAMOLBE HRVATSKOG UREDA PREMA STRANIM FOJ - UREDIMA			
	ZAMOLBE ZA DOSTAVOM PODATAKA	UKUPNA KORESPONDENCIJA	ZAMOLBE ZA DOSTAVOM PODATAKA	UKUPNA KORESPONDENCIJA
FIU AUSTRIA	17	34	8	
FIU BOSNA I HERCEGOVINA	6	17	6	14
FIU BULGARIA	1	1	0	2
FIU CRNA GORA	3	16	8	12
FIU HUNGARY	2	11	7	12
FIU ITALY	37	88	2	47
FIU MACEDONIA	1	3	1	4
FIU ROMANIA	3	5	0	4
FIU SLOVENIA	14	58	21	67
FIU SRBIJA	12	33	21	48

9.3. Međunarodna suradnja Ureda: Međunarodna razmjena podataka po kontinentima

Radi što učinkovitije međunarodne suradnje u borbi protiv pranja novca i financiranja terorizma hrvatski Ured postao je u lipnju 1998. godine punopravni član Egmont grupe. Egmont grupa je globalna organizacija nacionalnih ureda za sprječavanje pranja novca koja obuhvaća 139 nacionalnih financijsko-obavještajnih jedinica (FIU – Financial Intelligence Unit), koje se bave zaprimanjem, analizom i prosljeđivanjem obavijesti o sumnjivim transakcijama nadležnim tijelima.

Ured razmjenjuje podatke, informacije i dokumentaciju sa stranim financijsko-obavještajnim jedinicama, na zamolbu Ureda stranoj financijsko-obavještajnoj jedinici, na zamolbu strane financijsko-obavještajne jedinice Uredu te na vlastitu inicijativu (spontano) stranoj financijsko-obavještajnoj jedinici, a u svrhu sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma. (čl.67.Zakona)

Međunarodna suradnja Ureda odvija se prije svega unutar međunarodne Egmont grupe financijsko obavještajnih jedinica (kako je prikazano u Tablici 22.)

Tablica 22. Prikaz po kontinentima međunarodne suradnje hrvatskog Ureda sa stranim financijsko-obavještajnim jedinicama (FOJ) u 2013. godini

FINANCIJSKO – OBAVJEŠTAJNE JEDINICE IZ EUROPE				
	ZAMOLBE HRVATSKOG UREDA PREMA STRANIM FOJ - UREDIMA			
	ZAMOLBE ZA DOSTAVOM PODATAKA	UKUPNA KORESPONDENCIJA	ZAMOLBE ZA DOSTAVOM PODATAKA	UKUPNA KORESPONDENCIJA
FIU AZERBAIJAN	1	2		2
FIU AUSTRIA	17	34	8	36
FIU BELARUS		1	1	1
FIU BELGIUM	2	4	2	3
FIU BOSNA I HERCEGOVINA	6	17	6	14
FIU BULGARIA	1	1		2
FIU CYPRUS	8	14	3	13
FIU CZECH REPUBLIC	4	6	1	8
FIU DENMARK	1	1		1
FIU ESTONIA	1	1		1
FIU FINLAND		2	1	1
FIU FRANCE	3	9	2	5
FIU GERMANY	8	14	1	12
FIU GIBRALTAR	1	2		2
FIU GUERNSEY			1	1
FIU HUNGARY	2	11	7	12
FIU IRELAND	2	3		3
FIU ISLE OF MAN	1	3		1
FIU ISRAEL	1	3		2
FIU ITALY	38	90	2	49
FIU JERSEY	2	2		2
FIU LATVIA	5	5	1	3
FIU LIECHTENSTEIN	5	10	1	8
FIU LITHUANIA		3	2	2
FIU LUXEMBOURG	3	5	1	4
FIU MACEDONIA	1	3	1	4
FIU MALTA	7	13	3	15
FIU MOLDOVA		1	1	1
FIU MONACO	3	4		5
FIU MONTENEGRO	3	16	8	12
FIU NETHERLANDS	3	7	1	6
FIU POLAND	2	2		1
FIU ROMANIA	3	5		4
FIU RUSSIA	20	27	3	22
FIU SAN MARINO	2	3		3
FIU SERBIA	12	33	21	48
FIU SLOVAKIA	4	8	1	10
FIU SLOVENIA	14	58	21	67
FIU SPAIN	4	8		7
FIU SWITZERLAND	26	36	1	27
FIU UKRAINE	6	12	2	7
FIU UNITED KINGDOM	10	13	1	9
FIU VATICAN	1	1		

AMERIKA				
	ZAMOLBE HRVATSKOG UREDA PREMA STRANIM FOJ - UREDIMA			
	ZAMOLBE ZA DOSTAVOM PODATAKA	UKUPNA KORESPONDENCIJA	ZAMOLBE ZA DOSTAVOM PODATAKA	UKUPNA KORESPONDENCIJA
FIU ARGENTINA		1	1	1
FIU BAHAMAS	1	1		2
FIU BELIZE	4	7		4
FIU BOLIVIA	1	1		
FIU BRITISH VIRGIN ISLANDS	7	7		9
FIU CANADA	2	2		4
FIU CAYMAN ISLANDS	1	3	1	3
FIU DOMINICA	1			
FIU PANAMA	4	6		1
FIU PARAGUAY		1		
FIU SINGAPORE	1	1		2
FIU ST. KITTS AND NEVIS	1	1		1
FIU UNITED STATES	11	21	1	28
FIU URUGUAY	1	1		1

AFRIKA				
	ZAMOLBE HRVATSKOG UREDA PREMA STRANIM FOJ - UREDIMA			
	ZAMOLBE ZA DOSTAVOM PODATAKA	UKUPNA KORESPONDENCIJA	ZAMOLBE ZA DOSTAVOM PODATAKA	UKUPNA KORESPONDENCIJA
FIU EGYPT	1	3	1	2
FIU NIGERIA		1		1
FIU SEYCHELLES	3	3		2
FIU TUNISIA	1	1		1

AZIJA				
	ZAMOLBE HRVATSKOG UREDA PREMA STRANIM FOJ - UREDIMA			
	ZAMOLBE ZA DOSTAVOM PODATAKA	UKUPNA KORESPONDENCIJA	ZAMOLBE ZA DOSTAVOM PODATAKA	UKUPNA KORESPONDENCIJA
FIU HONG KONG	4	4		1
FIU INDONESIA			1	1
FIU JORDAN				1
FIU LEBANON		2	1	5
FIU SYRIA		1	1	2
FIU UNITED ARAB EMIRATES	2	2		1

OCEANIJA				
	ZAMOLBE HRVATSKOG UREDA PREMA STRANIM FOJ - UREDIMA			
	ZAMOLBE ZA DOSTAVOM PODATAKA	UKUPNA KORESPONDENCIJA	ZAMOLBE ZA DOSTAVOM PODATAKA	UKUPNA KORESPONDENCIJA
FIU MARSHALL ISLANDS	1	2		

9.4. Bilateralna suradnja: potpisani sporazumi o razumjevanju

Ured može sa stranim financijsko-obavještajnim jedinicama potpisati sporazume (memorandume) o razumijevanju radi unaprjeđenja suradnje vezano za razmjenu podataka, informacija i dokumentacije u području sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma (kako je prikazano u Tablici 23.).

Tablica 23. Potpisani bilateralni sporazumi o razumjevanju od 1998 - 2013. godine

POTPISANI BILATERALNI SPORAZUMI O SURADNJI		
	GODINA	DRŽAVA
1.	1999.	BELGIJA
2.		SLOVENIJA
3.		ČEŠKA
4.	2000.	ITALIJA
5.	2001.	LITVA
6.		PANAMA
7.		BUGARSKA
8.	2002.	RUMUNJSKA
9.		IZRAEL
10.		MAKEDONIJA
11.	2003.	LIBANON
12.		AUSTRALIJA
13.		LIHTENŠTAJN
14.	2004.	ALBANIJA
15.	2005.	BOSNA I HERCEGOVINA
16.		CRNA GORA
17.		POLJSKA
18.	2006.	SRBIJA
19.		GRUZIJA
20.		UKRAJINA
21.	2007.	MOLDOVA
22.		NIZOZEMSKI ANTILI
23.		ARUBA
24.	2008.	SAD
25.		PARAGVAJ
26.		INDONEZIJA
27.	2009.	KANADA
28.		RUSKA FEDERACIJA
29.		UJEDINJENI ARAPSKI EMIRATI
30.	2010	TURSKA
31.		KOSOVO
32.		SAN MARINO
33.	2012	SINT MAARTIN
34.		BAHAMI
35.		ARMENIJA
36.		GUERNSEY

9.5. Odbor Vijeća Europe: MONEYVAL

Sukladno odluci Međuinstitucionalne radne skupine za sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma, RH je u Odboru Vijeća Europe MONEYVAL (Odbor stručnjaka za procjenu mjera protiv pranja novca i financiranja terorizma) zastupljena kroz stalnu tročlanu delegaciju koja se po potrebi proširuje dodatnim predstavnicima. Stalnu delegaciju čine predstavnici Ureda, MUP-a, i DORH-a. Predstavnik Ureda voditelj je hrvatske delegacije.

Tijekom 2013. godine održane su tri redovite sjednice Odbora MONEYVAL u Strasbourgu, Francuska. Predstavnici Ureda sudjelovali su na 41. plenarnoj sjednici Odbora MONEYVAL održanoj od 9. do 12. travnja 2013. u Strasbourgu, na 42. sjednici navedenog

Odbora održanoj od 16. do 20. rujna 2013. i na 43. plenarnoj sjednici navedenog Odbora održanoj od 9. do 13. prosinca 2013.

Predstavnik Ureda sudjelovao je i na Treningu za evaluatore, od 4. do 8. studenog 2013. u Strasbourgu.

Predstavnik Ureda je i voditelj hrvatske delegacije u MONEVYAL-u te procjenitelj za financijsko područje ("financial").

X. KLJUČNI POKAZATELJI O RADU UREDA U 2013. GODINI

X. KLJUČNI POKAZATELJI O RADU UREDA U 2013. GODINI

10.1. Pokazatelji o radu Ureda

Rezultati rada Ureda verificiraju se putem ključnih statističkih pokazatelja o radu Ureda: broj otvorenih predmeta, broj blokada sumnjivih transakcija i broj slučajeva predanih nadležnim tijelima na daljnje postupanje, (kako je prikazano u Tablici 24.), usporedbe tih ključnih pokazatelja sa istovrsnim ključnim pokazateljima o radu stranih financijsko-obavještajnih jedinica, te procjene rada Ureda od strane relevantnih međunarodnih institucija.

Tablica 24. Ključni pokazatelji o radu Ureda u 2013. godini

KLJUČNI POKAZATELJI O RADU UREDA		2013
BROJ OTVORENIH PREDMETA SA SUMNJOM NA PRANJE NOVCA I FINANCIRANJE TERORIZMA		411
BROJ SLUČAJEVA PROSLIJEĐENIH NADLEŽNIM TIJELIMA I INOZEMNIM UREDIMA NA DALJNJE POSTUPANJE I PROCESUIRANJE		159
Vrsta informacije u proslijeđenim slučajevima	BROJ SLUČAJEVA SA SUMNJOM NA PRANJE NOVCA	156
	BROJ SLUČAJEVA SA SUMNJOM NA FINANCIRANJE TERORIZMA	3
	BROJ DOPUNA U SLUČAJEVIMA PRANJA NOVCA I FINANCIRANJA TERORIZMA	85
	UKUPAN BROJ IZVJEŠTAJA O ANALITIČKIM OBRADAMA	244
BROJ ANALIZIRANIH I ANALITIČKI OBRADENIH TRANSAKCIJA U SLUČAJEVIMA DOSTAVLJENIM NADLEŽNIM TIJELIMA		3125
BROJ SUDIONIKA FIZIČKIH I PRAVNIH OSOBA U ANALIZIRANIM TRANSAKCIJAMA U SLUČAJEVIMA DOSTAVLJENIM NADLEŽNIM TIJELIMA		652
BROJ IZDANIH NALOGA BANKAMA ZA ODGODOM OBAVLJANJA SUMNJIVIH TRANSAKCIJA ZA 72 SATA		46
UKUPNA VRIJEDNOST SUMNJIVIH TRANSAKCIJA ČIJE JE OBAVLJANJE PRIVREMENO ODGOĐENO PO NALOGU UREDA		52.615.149,00 HRK
BROJ IZDANIH NALOGA BANKAMA ZA STALNO PRAĆENJE FINACIJSKOG POSLOVANJA STRANKE		5

10.2. Slučajevi dostavljeni od strane Ureda nadležnim tijelima

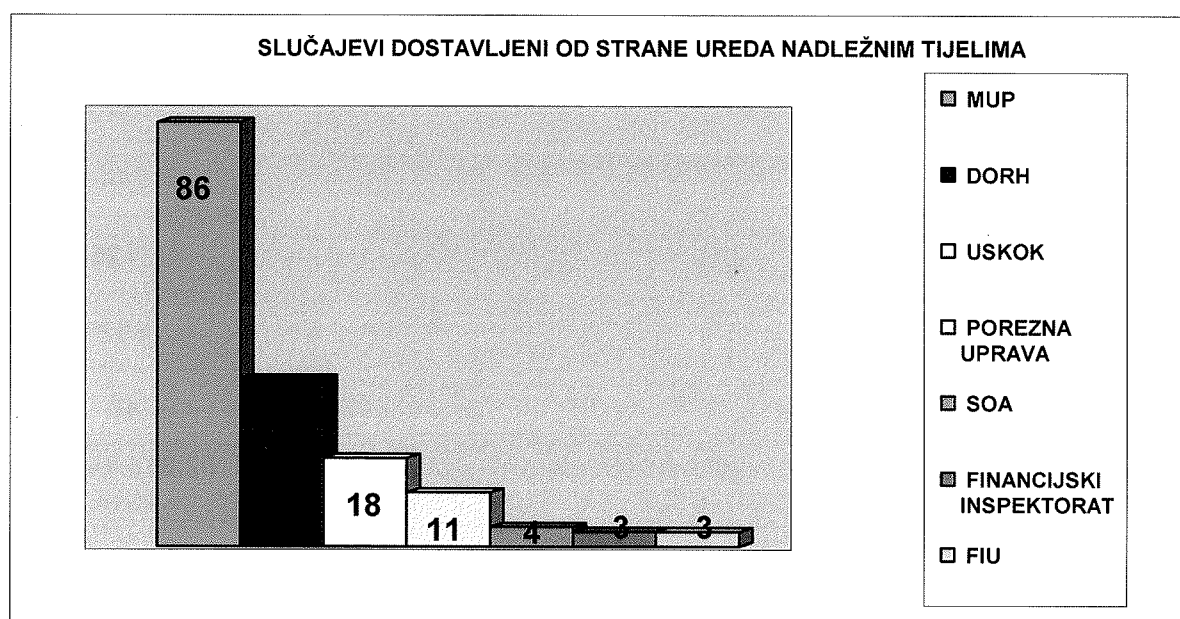
Nakon analitičke obrade sumnjivih transakcija Ured je 2013. godine u 159 slučajeva ocijenio da postoji određena sumnja na pranje novca ili financiranje terorizma te o istome obavijestio nadležna državna tijela u cilju utvrđivanja nezakonitog karaktera sredstava od strane tih tijela: 156 slučajeva sa sumnjom na pranje novca i 3 slučaja sa sumnjom na financiranje terorizma.

Naglašavamo da su slučajevi koje je Ured proslijedio nadležnim državnim tijelima i stranim uredima sa sumnjom na pranje novca i financiranje terorizma, kako je prikazano u Tablici 25. i Grafikonu 8., predmet daljnjih postupaka tijela nadzora i kaznenog progona (provođenje financijskih istraga, kriminalističkih obrada i kaznenog postupka) u cilju utvrđivanja nezakonitog karaktera sredstava analiziranih u sumnjivim transakcijama. Tek se donošenjem pravomoćne sudske presude za kazneno djelo pranja novca potvrđuje nezakonitost sredstava i ista trajno oduzimaju.

Tablica 25. Broj dostavljenih slučajeva u 2013. godini

NADLEŽNO TIJELO	BROJ DOSTAVLJENIH SLUČAJEVA U 2013. GODINI
MUP	86
DORH	34
USKOK	18
POREZNA UPRAVA	11
SOA	4
FINANCIJSKI INSPEKTORAT	3
FIU	3
UKUPNO	159

Grafikon 8. Broja slučajeva dostavljenih od strane Ureda nadležnim tijelima u 2013. godini

10.3. Analitičko-obavještajni rad Ureda: primjena specifičnih mjera

10.3.1. Nalog banci za privremeno zaustavljanje izvršenja sumnjive transakcije

Nakon što banka prijavi sumnjivu transakciju prije njenog izvršenja, i ako je potrebno poduzeti hitne radnje da bi se provjerili podaci o sumnjivoj transakciji ili osobi ili ako Ured ocijeni da postoje razlozi za sumnju da je transakcija ili osoba povezana s pranjem novca ili financiranjem terorizma, **Ured može pisanim nalogom naložiti obvezniku (banci i dr.) privremeno zaustavljanje izvršenja sumnjive transakcije najviše za 72 sata (kako je prikazano u Tablici 26.). Ured je dužan o tome odmah obavijestiti nadležno državno odvjetništvo RH (čl. 60 Zakona).**

Tablica 26. Nalozi za privremeno zaustavljanje izvršenja sumnjive transakcije u 2013. godini

NALOZI ZA PRIVREMENO ZAUSTAVLJANJE IZVRŠENJA SUMNJIVE TRANSAKCIJE	01.01. – 31.12.2013.
BROJ IZDANIH NALOGA BANKAMA	46
BROJ FIZIČKIH/PRAVNIH OSOBA U NALOZIMA	23
BROJ BANAKA U NALOZIMA	13
BROJ RAČUNA U NALOZIMA	28
VRIJEDNOST U HRK	52.615.149,00 HRK

10.3.2. Nalog banci za stalno praćenje financijskog poslovanja stranke

Tijekom analitičke obrade Ured može naložiti obvezniku (banci i dr.) (kako je prikazano u Tablici 27.) stalno praćenje financijskog poslovanja stranke u vezi s kojom postoje razlozi za sumnju na pranje novca ili financiranje terorizma ili druge osobe za koju je moguće osnovano zaključiti da je pomagala ili sudjelovala u transakcijama ili poslovima osobe u vezi s kojom sumnja postoji. Banka redovito obavještava Ured o transakcijama ili poslovima koje kod obveznika izvrše ili imaju namjeru izvršiti navedene osobe. Provođenje mjera može trajati najviše tri mjeseca, a u opravdanim slučajevima trajanje mjera može se produljiti svaki puta za još jedan mjesec, s time što provođenje mjera ukupno može trajati najdulje šest mjeseci (čl. 62 Zakona)

Tablica 27. Nalozi za praćenje financijskog poslovanja stranaka u 2013. godini

NALOZI ZA PRAĆENJE FINACIJSKOG POSLOVANJA STRANAKA	01.01. – 31.12.2013.
BROJ IZDANIH NALOGA	54
BROJ OSOBA U NALOZIMA	29
BROJ BANAKA U NALOZIMA	17

10.4. Slučajevi koruptivnog karaktera povezani s pranjem novca u 2013. godini

Polazeći od ključnih pokazatelja o radu Ureda kroz aktivnosti koje su primarno usmjerene na sprječavanje i otkrivanje pranja novca i financiranja terorizma, a posredno i na sprječavanje i otkrivanje korupcije, prikazuju se aktivnosti postupanja Ureda u provođenju analitičkih obrada sumnjivih transakcija uključujući i obrade koje uz sumnjive transakcije povezuju i sumnju u kaznena djela koruptivne naravi iz kataloga USKOK-a i linije rada gospodarskog kriminaliteta MUP-a.

Dakle, Ured kontinuirano međuinstitucionalno surađuje i sudjeluje, unutar svojih zakonskih ovlasti, u većem broju predmeta DORH-a, USKOK-a i policijskih izvida koruptivnih kriminalnih aktivnosti vezanih za zlouporabu javnih ovlasti radi ostvarivanja privatnih probitaka. Ured može potvrditi svoj rad na većini slučajeva organiziranog kriminaliteta i korupcije i drugih teških oblika kaznenih djela vezanih za pranje novca o kojima su ranije druga nadležna državna tijela izvijestila medije i javnost.

U izvještajnom razdoblju Ured je 16 slučajeva sa sumnjom na pranje novca povezanih sa koruptivnim kaznenim djelima dostavio nadležnim tijelima na daljnje postupanje. U okviru ovih slučajeva Ured je analitički obradio 121 transakciju vezanu za ukupno 167 osoba (149 fizičkih i 18 pravnih osoba). Ukupna vrijednost analiziranih transakcija sa sumnjom na koruptivne radnje povezane s pranjem novca iznosi preko 58,8 milijuna kuna.

10.5. Administrativni (neizravni) nadzor obveznika od strane Ureda

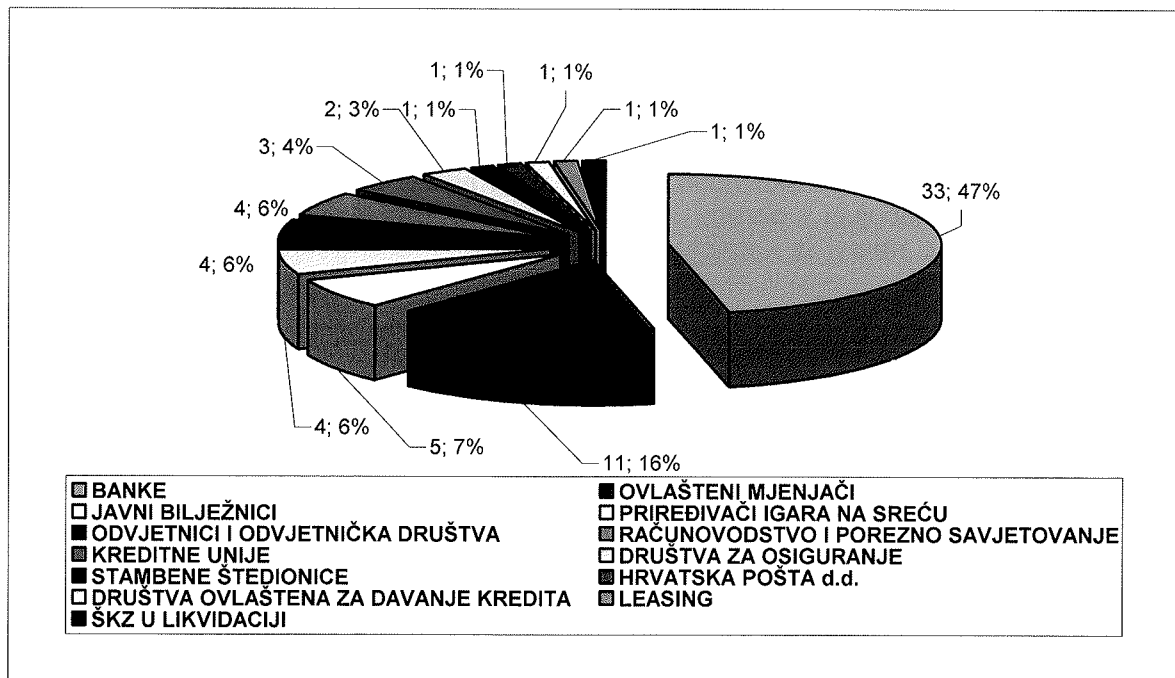
Ured obavlja neizravni nadzor primjene i provedbe Zakona kod obveznika iz čl. 4. st. 2. navednog Zakona prikupljanjem i provjerom podataka, informacija i dokumentacije dostavljenih sukladno članaku 84. Zakona. Broj obavljenih neizravnih nadzora od strane Ureda po vrsti obveznika prikazan je u Tablici 28. i Grafikonu 9.

10.5.1. Pregled nadzora po vrstama obveznika

Tablica 28. Broj neizravnih nadzora u 2013. godini

OBVEZNIK NADZORA	BROJ NEIZRAVNIH NADZORA
BANKE	33
OVLAŠTENI MJENJAČI	11
JAVNI BILJEŽNICI	5
PRIREĐIVAČI IGARA NA SREĆU	4
ODVJETNICI I ODVJETNIČKA DRUŠTVA	4
RAČUNOVODSTVO I POREZNO SAVJETOVANJE	4
KREDITNE UNIJE	3
DRUŠTVA ZA OSIGURANJE	2
STAMBENE ŠTEDIONICE	1
HRVATSKA POŠTA d.d.	1
DRUŠTVA OVLAŠTENNA ZA DAVANJE KREDITA	1
LEASING	1
ŠKZ U LIKVIDACIJI	1
UKUPNO	71

Grafikon 9. Broj provedenih neizravnih nadzora od strane Ureda

Najučestaliji razlozi obavljanja neizravnih nadzora od strane Ureda su:

- nepravilnosti u načinu popunjavanja obavijesti o sumnjivim i gotovinskim transakcijama koje su banke i drugi obveznici dostavili Uredu;
- utvrđivanje da li su banke uspostavile politike i procedure rada u smislu praćenja složenih i neobično velikih transakcija, kao i svaki neuobičajeni oblik transakcija koje nemaju očiglednu ekonomsku ili vidljivu pravnu svrhu.

Ured je u suradnji s drugim nadzornim tijelima (Hrvatska narodna banka, Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga, Financijski inspektorat) izdao obveznicima ukupno 30 mišljenja vezanih za primjenu odredbi Zakona, a sa svrhom omogućavanja jedinstvene primjene odredbi Zakona i na temelju njega donesenih propisa. Najučestaliji upiti obveznika odnosili su se na tumačenje odredbi Zakona kojima je regulirano provođenje mjera dubinske analize.

10.6. Druge aktivnosti Ureda

10.6.1. Edukacije, stručni sastanci i seminari

Predstavnici Ureda sudionici su raznih oblika edukacije kao što su seminari, savjetovanja, stručni radni sastanci koja u sebi sadrži i dio problematike sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma. Ured je nositelj edukacije kroz organizaciju pojedinih seminara i drugih aktivnosti ili upućuje predavače na seminare i druge aktivnosti koje organiziraju druga domaća i inozemna tijela.

Ured je tijekom 2013. godine je također održao nekoliko radnih sastanaka s obveznicima (bankama i dr.) kako je prikazano u Tablici 29., a vezano za praktičnu primjenu odredbi Zakona od strane banaka i drugih obveznika.

Tablica 29. Edukacije, stručni sastanci i seminari

Red. br.	2013. GODINA	DATUM/BR. DANA	BROJ SUDIONIKA
1.	Radni sastanci s kreditnim institucijama, Primjena odredbi čl. 42. i 43. ZSPNFT, Zagreb	07.– 26. 02. 2013.	62
2.	Seminar o smjernicama za implementaciju i evaluaciju međunarodnih mjera ograničavanja u okviru zajedničke vanjske i sigurnosne politike EU	26. – 29. 03.2013.	70
3.	Godišnja konferencija o sprječavanju pranja novca i financiranju terorizma, HGK Zagreb	25.04.2013.	120
4.	Sudjelovanje u projektu o cybercrime@IPA, Budva, Crna Gora	28.04. – 01.05.2013	40
5.	WEB 2010, edukacija za banke, HP, FINA, HBOR; Zagreb	15.05.2013.	34
6.	Seminar o sprječavanju pn/ft za računovođe, revizore i porezne savjetnike, ŽGK Rijeka	10.06.2013.	43
7.	Sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma u financijskom sektoru - Zagrebačka burza, Zagreb	18.6.2013	15
8.	Radni sastanci s kreditnim institucijama, Primjena odredbi čl. 42. i 43. ZSPNFT, Zagreb	25.09.– 10.10.2013.	60
9.	Specijalistički tečaj za rad na poslovima suzbijanja gospodarskog kriminaliteta i korupcije, MUP, Policijska akademija, Zagreb	06.11.2013.	25
10.	Sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma u financijskom sektoru - Zagrebačka burza, Zagreb	20.11.2013.	25

11.	Prezentacija Uloge Ureda u AFCOS mreži, Zagreb	27.11.2013.	10
12.	Seminar o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma za banke, stambene štedionice, kartične kuće i institucije za elektronički novac, HGK, Zagreb	29.11.2013.	80
13.	Provedba ZSPNFT, Zagreb	03.12.2013.	50
14.	Radni sastanak s Hrvatskom poštom d.d. u suradnji s Financijskim inspektoratom, Zagreb	09.12.2013.	2
15.	Radni sastanak s Hrvatskom lutrijom d.d. u suradnji s Financijskim inspektoratom, Zagreb	09.12.2013.	2
16.	Radni sastanak s Udrugom hrvatskih mjenjača u suradnji s Financijskim inspektoratom, Zagreb	10.12.2013.	1
17.	Radni sastanak HOK u suradnji s Financijskim inspektoratom, Zagreb	11.12.2013.	1
18.	Radni sastanak s HJB Komorom u suradnji s Financijskim inspektoratom, Zagreb	11.12.2013.	1
19.	Prezentacija Ureda o računalnim prijevarama RACVIAC, Zagreb	11.i 12.12.2013.	40
20.	Izobrazba službenika Porezne uprave, Carinske uprave i Financijskog inspektorata u skladu s novim Akcijskim planom uz Strategiju suzbijanja korupcije, Zagreb	16.12.2013.	70
21.	Izobrazba službenika USKOK-a, DORH-a i PNUSKOK-a u skladu s novim Akcijskim planom uz Strategiju suzbijanja korupcije, Zagreb	17.12.2013.	16

Edukacije djelatnika Ureda:

1. Seminar o međunarodnom praćenju izvora sredstava, Policijska akademija, 21.-25. siječnja 2013., Zagreb;
2. Sudjelovanje na međunarodnoj Radionici o financijskim istragama, 29. i 30. siječnja 2013., Sarajevo, BIH
3. Sudjelovanje u projektu «Daljnje jačanje funkcioniranja AFCOS sustava RH s ciljem učinkovite zaštite financijskih interesa EU, 14. – 20. srpnja 2013. Vinius, Litva;
4. AFCOS mreža predavanja o otkrivanju prijevara u EU fondovima, 30.08.2013. Zagreb;
5. AFCOS mreža predavanja o otkrivanju prijevara u EU fondovima, 13.09.2013. Zagreb;
6. Seminar o sprječavanju pranja novca, financijskim istragama i oduzimanju imovinske koristi stečene kaznenim djelom, 03.i 04. listopada 2013., Zagreb;

10.7. Aktivnosti Ureda u provedbi Akcijskog plana uz Strategiju suzbijanja korupcije

10.7.1. Mjera 78. Akcijskog plana uz Strategiju suzbijanja korupcije

U poglavlju III. Akcijskog plana uz Strategiju suzbijanja korupcije nalazi se mjera 78. **«Provođenje edukacije od strane Ureda za sprječavanje pranja novca, službenika Porezne uprave, Carinske uprave, Financijske policije, Financijskog inspektorata, USKOK-a i PNUSKOK-a vezano za sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma povezano s koruptivnim kaznenim djelima»**. Cilj provođenja navedene mjere je «Jačanje integriteta, odgovornosti i transparentnosti u radu tijela državne vlasti i s tim u vezi jačanje povjerenja građana u državne institucije».

Ured je ispunio navedenu mjeru na način da su provedene sljedeće aktivnosti:

- edukacija za službenike Porezne uprave, Carinske uprave i Financijskog inspektorata održana 16. prosinca 2013. na kojoj je sudjelovalo 70 sudionika;
- edukacija za službenike PNUSKOK-a i USKOK-a održana 17. prosinca 2013. na kojoj je sudjelovalo 16 sudionika.

Na navedenim edukacijama djelatnici Ureda su održali edukacije sa sljedećim temama:

- Sustav sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma u Republici Hrvatskoj – uloga Ureda;
- Uloga nadzornih tijela u nadzoru provedbe mjera i radnji iz zakona o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma;
- Međuinstucionalna suradnja;
- Analitičko obavještajni rad Ureda – specifični slučajevi Ureda s identificiranim pojavnim oblicima – tipologijama

10.7.2. Mjera 160. Akcijskog plana uz Strategiju suzbijanja korupcije

U poglavlju IV. Akcijskog plana uz Strategiju suzbijanja korupcije nalazi se mjera 78. **«Analitičko obavještajna obrada sumnjivih transakcija od strane ureda za sprječavanje pranja novca na temelju zaprimljenih obavijesti od banaka te drugih obveznika te na obrazloženi pisani prijedlog DORH-a i MUP-a».** Cilj provođenja navedene mjere je «Unapređivanje pravnog i institucionalnog okvira za učinkovito i sustavno suzbijanje korupcije».

Ured je ispunio navedenu mjeru.

10.8. Aktivnosti Ureda u suzbijanju financiranja terorizma u 2013. godini

Ured je stalni član međuresorske Radne skupine za terorizam koju vodi MVPEI.

Nastavno na terorističke događaje u SAD-u, 11. rujna 2001., Ured se aktivno uključio u međunarodnu suradnju, putem sudjelovanja na međunarodnim sastancima oko koordinacije borbe protiv financiranja terorističkih djelovanja, a na domaćem polju predstavnici Ureda djeluju u međuministarskom tijelu pri Ministarstvu vanjskih i europskih poslova, kao koordinatorske aktivnosti RH u provođenju Rezolucije UN u borbi protiv financiranja terorizma.

Sukladno svojoj nadležnosti, a u cilju suzbijanja financiranja terorizma, Ured poduzima slijedeće aktivnosti:

- aktivnosti provjere po transakcijama evidentiranih u bazama Ureda i financijskom sustavu RH,
- aktivnosti unaprjeđenja međunarodne suradnje.

U 2013. godini Ured je u 3 slučaja analitički-obavještajno obradio transakcije sa sumnjom na financiranje terorizma i o istome obavijestio nadležna državna tijela.

Vezano za postupanje banaka i drugih obveznika u odnosu na fizičke i pravne osobe koje se nalaze na listama osoba povezanih s terorizmom (liste terorista), a u svezi pravodobne i ujednačene primjene odredbi Zakona i obavješćivanja Ureda za sprječavanje pranja novca o sumnjivim transakcijama povezanim s terorizmom (što ne isključuje i moguću sumnju na pranje novca) sukladno Zakonu i pravilnicima, Ured je 11. studenog 2011. izdao Smjernicu u svezi postupanja na području borbe u suzbijanju financiranja terorizma te je dostavio bankama i drugim obveznicima. Naime, bankama je naložena obveza trajnog praćenja svih promjena na Konsolidiranoj listi, što uključuje provjeru svih klijenata banke, odnosno usporedbu imena fizičkih osoba i naziva entiteta sa liste, sa onima iz registra komitenata pojedine banke. Na taj način mogućnost da neka od fizičkih/pravnih osoba sa Konsolidirane liste nesmetano posluje u bankarskom sustavu Republike Hrvatske svodi se na minimum. Banke su o navedenim provjerama obavezne kvartalno izvještavati Ured. Tijekom 2013. godine nastavljeno je praćenje postupanja po navedenoj uputi odnosno Smjernici.

10.9. Pregled i vođenje jedinstvene statistike sustava suzbijanja pn/ft u 2013. godini

Sukladno međunarodnim standardima i Zakonu, a zbog procjene djelotvornosti cjelovitog sustava u suzbijanju pranja novca i financiranja terorizma u RH, nadležna državna tijela moraju voditi sveobuhvatnu statistiku i Uredu dostavljati podatke o postupcima za kaznena djela pranja novca i financiranja terorizma (čl. 33. Treće Direktive 2005/60/EZ i čl. 82. Zakona).

Prema, do sada, dostavljenim podacima Uredu od strane DORH-a i nadležnih sudova u RH za kazneno djelo pranja novca, od strane nadležnih sudova tijekom 2013. godine je podignuta 1 optužnica i doneseno 5 presuda za kazneno djela „Pranje novca“ kako je prikazano u Tablici 30.

Međutim, ovi podaci o pravosudnoj statistici nisu konačni, jer nadležni sudovi i državna odvjetništva u obvezi su dva puta godišnje Uredu dostaviti podatke o postupcima za kaznena djela pranja novca i financiranja terorizma.

Dakle, podaci prikazani u Tablici 30. prikazuju povezanu statistiku preventivnog sustava, od zaprimanja u Uredu inicijalnih obavijesti o sumnjivim transakcijama, do završetka pravosudnih postupaka okončanih pokretanjem istraga, podizanjem optužnica i donošenjem presuda za kazneno djelo pranja novca.

Tablica 30. Statistika Ureda i pravosuđa u 2013. godini

PODACI O IZVORU INICIJALNIH PREDMETA			STATISTIKA UREDA				STATISTIKA PRAVOSUĐA					
2013	OBAVIJESTI O SUMNJIVIM TRANSAKCIJAMA		ANALITIČKE OBRADE		PROSLIJEĐENI SLUČAJEVI		ISTRAGE		OPTUŽNICE		PRESUDE	
	PN	FT	PN	FT	PN	FT	PN	FT	PN	FT	PN	FT
OBVEZNICI	575	2	224	2								
DRŽAVNA TIJELA	108	0	106	0	156	3	0	0	1	0	5	0
STRANI UREDI	78	1	78	1								
UKUPNO	761	3	408	3								
UKUPNO	764		411		159		0		1		5	

U Tablici 30 prikazani su pojedinačno ključni pokazatelji:

- ukupan broj zaprimljenih obavijesti o sumnjivim transakcijama - 764,
- broj otvorenih analitičkih predmeta – 411,
- broj prosljeđenih slučajeva – 159 (napominjemo da su u okviru ovih slučajeva dostavljena ukupno 244 analitička izvještaja);

U Tablici 30 je također prikazana i statistika pravosuđa za 2013. godinu (broj pokrenutih istraga, podignutih optužnica i donesenih presuda za kaznena djela pranja novca).

U naprijed navedenim sudskim postupcima Ured je u većini slučajeva bio inicijator dostave nadležnim tijelima slučajeva sa sumnjom na pranje novca i financiranje terorizma, a na temelju podataka iz svojih baza koje je zaprimio od banaka i drugih obveznika, ili je putem interaktivne međuinstitucionalne suradnje sudjelovao kao potpora tijelima progona ili potpora nadzornim službama Ministarstva financija.

Ured je dio preventivnog sustava i predstavlja samo jednu kariku u sustavu, dok se djelotvornost cijelog sustava suzbijanja pranja novca uglavnom mjeri presudama za pranje novca i oduzimanjem nezakonitih sredstava.

Važno je napomenuti da Ured ne može utjecati na brzinu postupanja od strane drugih nadzornih tijela i tijela kaznenog progona, te sudova, odnosno ne može utjecati na broj okončanih izvida i financijskih istraga, pokrenutih sudskih istraga, podignutih optužnica ili donesenih presuda za kazneno djelo pranja novca jer su za te postupke nadležna druga tijela u sustavu suzbijanja pranja novca.

Rezultate rada Ureda potrebno je usporediti, odnosno prikazati zajedno s rezultatima rada drugih tijela u sustavu, prije svega policije, državnog odvjetništva i sudova, iz dva razloga. Prvo, Ured nije izolirani sustav sam za sebe, već samo njegov dio. Drugo, konačni rezultati sustava pokazuju djelotvornost cjelovitog sustava, a što predstavlja rezultat zajedničkog rada i međuinstitucionalne suradnje svih nadležnih tijela u sustavu.

Naime, transakcije koje su kao sumnjive Uredu prijavile banke i dr. obveznici i koje su predmet analitičkog rada Ureda, ne znači da su u te transakcije uključena nezakonita sredstva, već se radi o transakcijama sumnjivog kakraktera za koja tek treba dokazati da ta sredstva proizlaze iz nezakonitih aktivnosti.

Ove transakcije upućuju na sumnju o neobičnoj, nelogičnoj, te pravno i ekonomski neopravdanoj aktivnosti njenih sudionika, moguće u cilju prikrivanja pravog (nezakonitog) izvora novca. Analiza i utvrđivanje logičnosti, pravne i ekonomske opravdanosti tih transakcija i daljnje utvrđivanje njihovog zakonitog/nezakonitog izvora stavlja veliki izazov pred sva nadležna tijela u sustavu suzbijanja pranja novca i financiranja terorizma.

Također, važno je napomenuti da se u predmetima pranja novca i financiranja terorizma radi o složenim financijskim transakcijama koje se realiziraju za kratko vrijeme, a njihova analitička obrada ponekad traje mjesecima. Naime, „profesionalni perači“ novca vješto koriste mogućnosti prikrivanja pravog (nezakonitog) izvora novca koristeći određene proizvode i usluge kreditnih institucija, institucija tržišta kapitala i druge investicijske aktivnosti, uključujući i ulaganja u nekretnine, kako u zemlji tako i u inozemstvu.

Osim toga, većina slučajeva pranja novca povezana je s inozemstvom ili su povezani sa off shore destinacijama, a što otežava otkrivanje i dokazivanje slučajeva pranja novca od strane nadležnih tijela progona, te da se većina tih slučajeva mora rješavati uz pomoć stranih nadležnih tijela, putem međunarodne pravne pomoći, a što je samo po sebi dugotrajno i ishod tih postupaka većinom ovisi o kvaliteti podataka koji se dobiju iz inozemstva, a naročito je problem dobiti bankovne podatke iz nekih jurisdikcija kod kojih je „jaka“ bankovna tajna ili pak iz off shore destinacija.

XI. OCJENA RADA UREDA OD STRANE MEĐUNARODNIH INSTITUCIJA

XI. OCJENA RADA UREDA OD STRANE MEĐUNARODNIH INSTITUCIJA

Rad Ureda, kao i rad drugih tijela iz sustava suzbijanja pranja novca i financiranja terorizma u RH je pod kontinuiranim i periodičnim procjenama od strane licenciranih međunarodnih eksperata Vijeća Europe, Odbora stručnjaka za procjenu mjera protiv pranja novca i financiranja terorizma (MONEYVAL): u četiri navrata (1999., 2002., 2006. i 2012. godine), kao i stručnjaka Međunarodnog monetarnog fonda, Grupe za financijsku akciju (FATF), Svjetske banke, GRECO (Grupa država protiv korupcije), Europske komisije.

11.1. Četvrti krug evaluacije Republike Hrvatske u odnosu na provedbu mjera protiv pranja novca i financiranja terorizma od strane Odbora Vijeća Europe MONEYVAL, 19.-23. studenog 2012. godine.

11.1.1. Ocjena odbora Vijeća Europe MONEYVAL o radu Ureda

Da Ured uspješno obavlja svoje zadaće potvrđuju i međunarodni procjenitelji kao i ključni pokazatelji o radu Ureda. Odbor Vijeća Europe (MONEYVAL) u svojem konačnom izvješću Četvrtog kruga evaluacije mjera protiv pranja novca i financiranja terorizma u RH iz rujna 2013. godine zaključuje da je Ured za sprječavanje pranja novca, kako u zakonodavnom pogledu tako i u pogledu učinkovitosti, u potpunosti usklađen s međunarodnim standardima (preporuke FATF (Financial Action Task Force)). U izvješću o evaluaciji sustava sprječavanja pranja novca u RH, a vezano za rad Ureda kao hrvatske financijsko obavještajne jedinice evaluatori su konstatairali i sljedeće:

- ❖ Sva nacionalna tijela i institucije potvrđuju središnju ulogu Ureda za sprječavanje pranja novca u sustavu sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma u RH;
- ❖ Zaposlenici Ureda su profesionalni, dobro obučeni, motivirani i redovito educirani putem unutarnjih i vanjskih oblika edukacije. Ured ima izravan pristup različitim bazama tijela za provedbu zakona te drugim javno dostupnim bazama podataka. Ovo omogućava Uredu da brzo i učinkovito djeluje u provedbi svojih analitičkih funkcija. Ured je aktivan u izgradnji odnosa s obveznicima i u povećanju njihove razine svijesti kroz edukacije i publikacije. Učinkovitost Ureda je povećana u odnosu na situaciju prezentiranu tijekom trećeg kruga evaluacije;
- ❖ Visoki broj dostavljenih slučajeva sa sumnjom na pranje novca od strane Ureda nadležnim tijelima na daljnje postupanje, u usporedbi sa brojem otvorenih analitičkih predmeta Ureda, ukazuje na visoku kvalitetu analitičko-obavještajnog rada Ureda;
- ❖ Predstavnici DORH-a i MUP-a istaknuli se da su analitički izvještaji Ureda visoke kvalitete i pružaju osnovu za pokretanje istraga;
- ❖ Ured ima zadovoljavajuću administrativnu i operativnu neovisnost u svome radu koje su ključne za učinkovito ispunjavanje zadaća propisanih Zakonom i međunarodnim standardima;
- ❖ Ured je aktivni član Egmont grupe te se čini da općenito pruža pravodobnu i korisnu pomoć drugim inozemnim uredima i u stanju je razmjenjivati podatke sa svim vrstama financijsko-obavještajnih tijela.

Naprijed navedeni ključni nalazi potvrđuju, da Ured kao hrvatska financijsko obavještajna jedinica i dalje nastavlja uspješno obavljati svoje zadaće u odnosu na zaključke MONEYVAL iz 3. kruga evaluacije (2008. god.). (vidjeti Prilog br. 2)

11.2. Izvješće neovisnog stručnjaka Europske komisije (Peer Based Mission) o ulozi Ureda kao hrvatske financijsko obavještajne jedinice u borbi protiv korupcije (Poglavlje 23)

Vezano za misiju EK (Peer Based Mission od 22. do 25. siječnja 2013) u vezi poglavlja 23 (suzbijanje korupcije) neovisni stručnjak Europske komisije o ulozi Ureda za sprječavanje pranja novca u suzbijanju korupcije, kao hrvatske financijsko obavještajne jedinice, iznio je sljedeće mišljenje:

- ❖ Ured za sprječavanje pranja novca kao hrvatska financijsko-obavještajna jedinica nema dovoljno osoblja pa su tako od 36 radnih mjesta predviđenim sistematizacijom popunjena samo 22 dok je 14 radnih mjesta još uvijek nepopunjeno.
- ❖ Unatoč tome, Ured kvalitetno obavlja poslove, pokazuje se da su zaposlenici rade vrlo profesionalno, kako u tehničkom, tako i operativnom smislu, da su motivirani, redovito se odazivaju obuci i općenito su vrlo dobro osposobljeni, a rukovodeće osoblje je izvanredno kvalitetno. Neovisni stručnjak Europske komisije bezrezervno zaključuje da RH na ovom području bilježi izvanredan napredak iako je potrebno uložiti još malo napora u usklađivanju s preporukama FATF objavljenima početkom 2012.godine. **(vidjeti Prilog br.3)**

XII. PRIKAZ SLUČAJEVA SA SUMNJOM NA PRANJE NOVCA PREDANIH OD STRANE UREDA NADLEŽNIM TIJELIMA

XII PRIKAZ SLUČAJEVA PREDANIH OD STRANE UREDA NADLEŽNIM TIJELIMA

U nastavku prikazujemo sažetak samo nekih slučajeva sa sumnjom na pranje novca dostavljenih od strane Ureda nadležnim tijelima u RH i inozemnim financijsko-obavještajnim jedinicama na daljnje postupanje.

Sukladno Zakonu (čl. 75. i 77.) i međunarodnim standardima prikaz ovih slučajeva je pročišćen i anoniman jer su u nekima od njih i daljnje aktivnosti Ureda, kao i aktivnosti drugih tijela kaznenog progona u tijeku.

SLUČAJ BR.1: SUMNJIVE TRANSAKCIJE PO RAČUNIMA NEREZIDENATA

Inicijalizacija slučaja

Ured je započeo analitičku obradu transakcija temeljem obavijesti banke o sumnjivoj transakciji u iznosu od cca. 2 milijuna kuna koja se odnosila na priljev sredstava iz inozemstva i podizanje navedenih sredstava u gotovini.

Postupanje Ureda: analitičko obavještajni rad Ureda

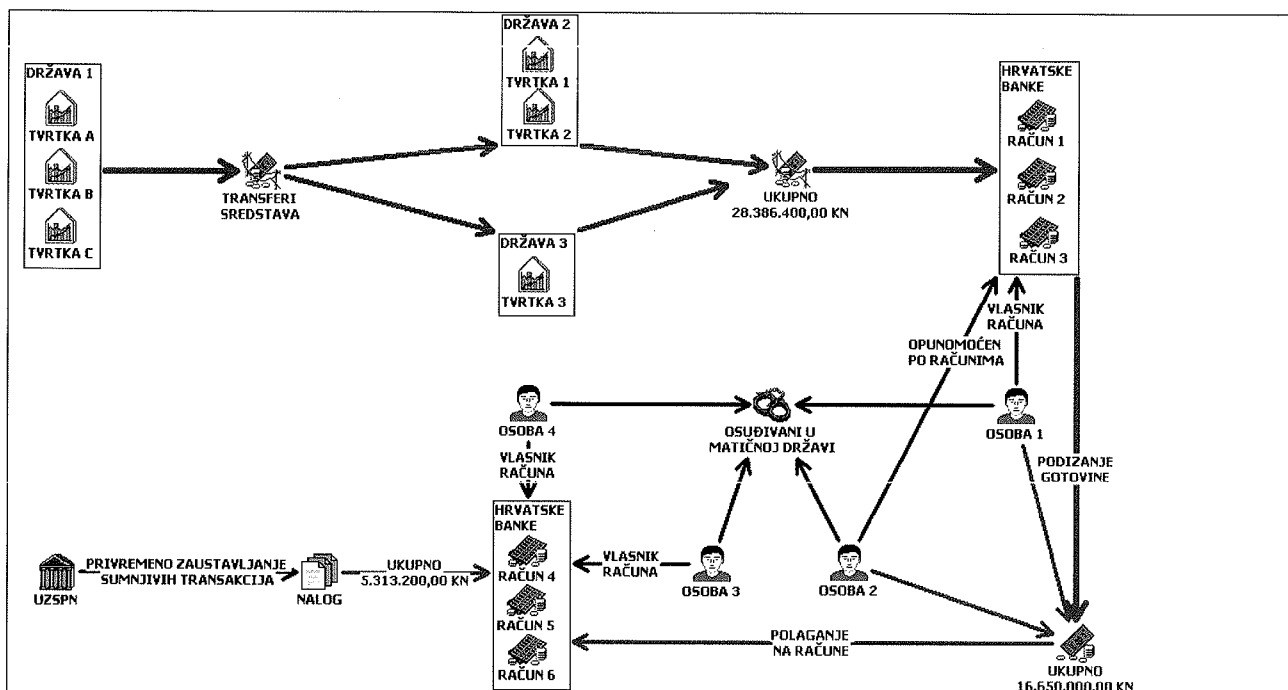
Analitičkom obradom je utvrđeno da strana fizička osoba na računima otvorenim u bankama u R. Hrvatskoj a po kojem je opunomoćena druga strana fizička osoba iz inozemstva od tri strane tvrtke prima značajna novčana sredstva (cca. 28 milijuna kuna) koja se odmah po priljevu podižu u gotovini. Jedan dio podignute gotovine (16 milijuna kuna) se odmah polaže na račune dviju drugih stranih fizičkih osoba otvorenih u banci u R. Hrvatskoj te se položena sredstva oročavaju na duži rok. Sredstva koja strane tvrtke doznaju u R. Hrvatsku potječu od većeg broja stranih tvrtki iz države koja je matična država predmetnih stranih fizičkih osoba. Nadalje, u okviru analitičke obrade utvrđeno je da su predmetne strane fizičke osobe bile osuđivane zbog počinjenja više kaznenih djela (zločinačko udruživanje, kršenje poreznog zakonodavstva, izdavanje računa za nepostojeće usluge i dr.). Ured je sukladno svojim ovlastima (čl. 62. Zakona), bankama izdao nalog za stalno praćenje financijskog poslovanja predmetnih osoba, a nakon najave izvršenja sumnjivih transakcija podizanja gotovine odmah nakon priljeva iz inozemstva, Ured je sukladno odredbama čl. 60. Zakona trima bankama izdao naloge za privremeno zaustavljanje izvršenja sumnjivih transakcija u ukupnom iznosu od 5 milijuna kuna.

Rezultat aktivnosti Ureda

Ured je obavijestio nadležno Državno odvjetništvo RH, radi daljnjeg postupanja i procesuiranja, odnosno o izdanim nalogima za privremeno zaustavljanje izvršenja sumnjivih transakcija kao i o rezultatima analitičke obrade koja ukazuje na sumnju da se gore opisane transakcije predmetnih osoba mogu povezati s aktivnostima koje predstavljaju pranje novca, jer postoji sumnja da su navedena sredstva nezakonito stečena u inozemstvu i transferirana u financijski sustav RH. Nalozi Ureda za privremeno zaustavljanje izvršenja sumnjivih transakcija potvrđeni su rješenjima nadležnih sudova o privremenoj obustavi izvršenja transakcije sukladno odredbama Zakona o kaznenom postupku.

Karakteristike slučaja:

- znatni iznos novčanih sredstava transferira se iz inozemstva u RH,
- najava podizanja gotovine u visokim iznosima,
- sudionici u sumnjivim transakcijama su osuđivani za više kaznenih djela u inozemstvu,
- međunarodna suradnja Ureda u razmjeni podataka.

SLUČAJ BR.2: SUMNJIVE TRANSAKCIJE POVEZANE SA DOZNAKAMA IZ OFF SHORE DESTINACIJA

Inicijalizacija slučaja

Ured je započeo analitičku obradu transakcija temeljem obavijesti banke o sumnjivoj transakciji u iznosu od cca. 40.000 EUR koja se odnosila na priljev sredstava iz inozemstva izvršene po nalogu off shore tvrtke i podizanje navedenih sredstava u gotovini.

Postupanje Ureda: analitičko obavještajni rad Ureda

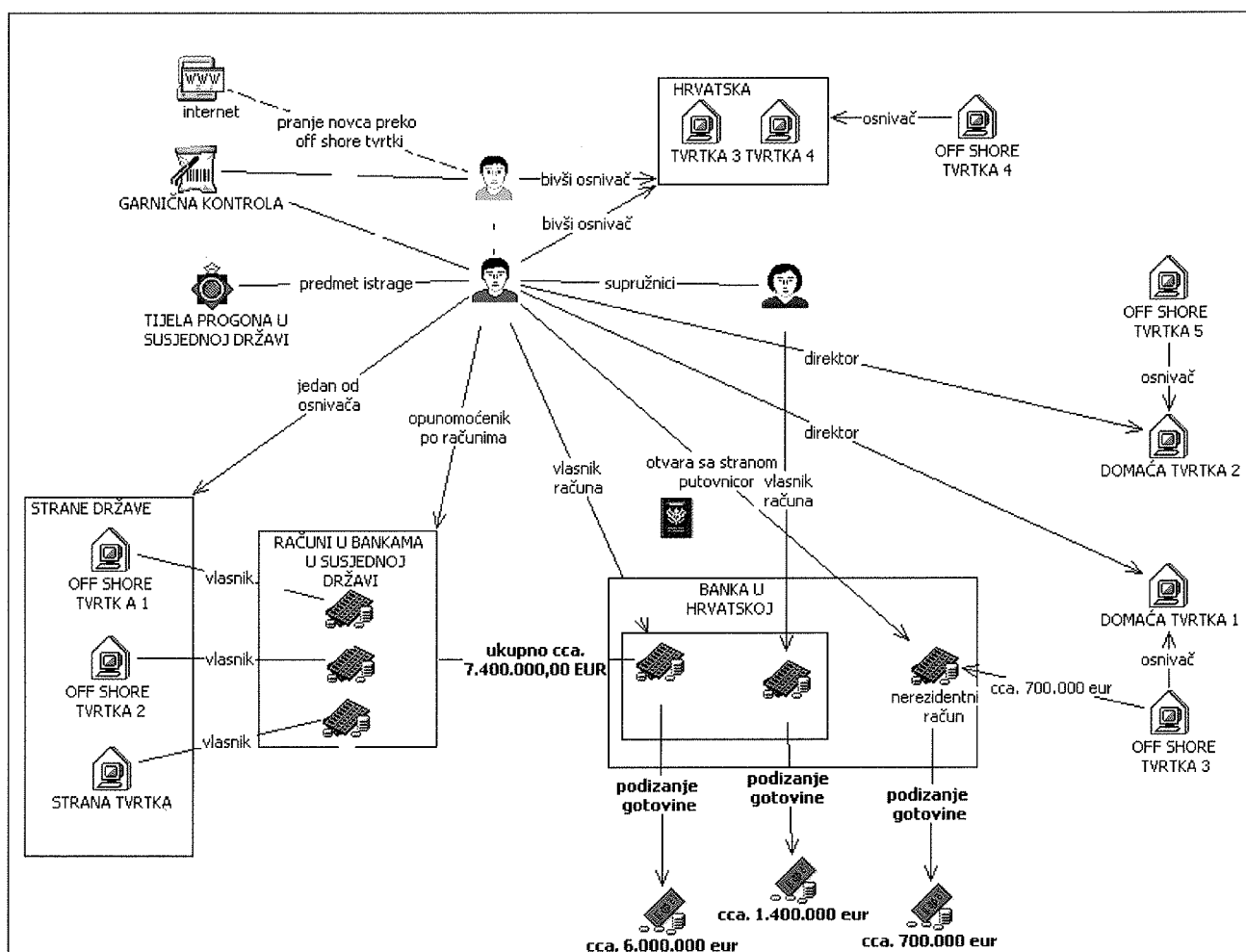
Analitičkom obradom je utvrđeno da je domaća fizička osoba na svoj bankovni račun otvoren u banci u RH od tri inozemne tvrtke od kojih su dvije registrirane u off shore zoni sa njihovih računa otvorenih u bankama u susjednoj državi primila cca. 6 milijuna EUR. Od istih inozemnih tvrtki i druga fizička osoba koja je u rodbinskoj vezi sa predmetnom fizičkom osobom primila je cca. 1.4 milijuna EUR. Najveći dio primljenih sredstava predmetne osobe su podigle u gotovini. Sve tri inozemne tvrtke su u vlasništvu predmete domaće fizičke osobe koja je ujedno i ovlaštenik po njihovim računima. Sredstva koja su sa računa predmetnih inozemnih tvrtki doznačena u korist fizičkih osoba potječu od doznaka koje su iste primile od većeg broj tvrtki iz raznih država. Osim toga domaća fizička osoba je kod iste banke u RH otvorila nerezidentni račun (pri otvaranju priložila je stranu putovnicu) u korist kojeg je s osnove prodaje udjela u jednoj od predmetnih inozemnih tvrtki primila iznos od cca. 700.000,00 EUR od off shore tvrtke čiji osnivač je domaća tvrtka u vlasništvu iste predmetne domaće fizičke osobe. Nadalje u okviru analitičke obrade utvrđeno je da su osnivači domaćih tvrtki čiji direktor je (ili je bio) predmetna osoba off shore tvrtke. Protiv predmetne fizičke osobe u susjednoj državi podnesena kaznena prijava zbog sumnje na počinjenje kaznenog djela utaja poreza, za istu je evidentiran veći broj prelazaka preko državne granice kao i za fizičku osobu koja je s predmetnom osobom bila direktor u dvjema domaćim tvrtkama i koja se prema javno dostupnim izvorima povezuje sa pranjem novca preko off shore tvrtki.

Rezultat aktivnosti Ureda

Obzirom na prikupljene podatke u analitičkoj obradi sumnjivih transakcija i osoba postoji sumnja da su predmetne osobe preko off shore tvrtki pokušali prikriti stvarne vlasnike te omogućiti niz poslovnih odnosa za koje postoji sumnja u njihovu ekonomsku opravdanost, odnosno razne druge zloupotrebe te da su gore opisane transakcije izvršile s ciljem prikrivanja pravog (nezakonitog) izvora novca. Ured je slučaj zajedno sa analizom sumnjivih transakcija dostavio Policiji i Državnom odvjetništvu RH na daljnje postupanje i procesuiranje zbog sumnje na počinjenje kaznenog djela pranje novca.

Karakteristike slučaja:

- osnivanje off shore tvrtki
- doznake iz inozemstva sa računa off shore tvrtki
- podizanje gotovine u visokim iznosima
- učestali prelasci preko državne granice
- sudionici se povezuju sa nezakonitim aktivnostima u inozemstvu
- međunarodna suradnja Ureda u razmjeni podataka

SLUČAJ BR. 3: SUMNJIVE TRANSAKCIJE POVEZANE S PODIZANJEM SREDSTAVA U GOTOVINI

Inicijalizacija slučaja

Ured je započeo analitičku obradu transakcija temeljem obavijesti banke o sumnjivoj transakciji u iznosu od 600.000,00 kn koja se odnosila na podizanje gotovine sa poslovnog računa domaće pravne osobe.

Postupanje Ureda: analitičko obavještajni rad Ureda

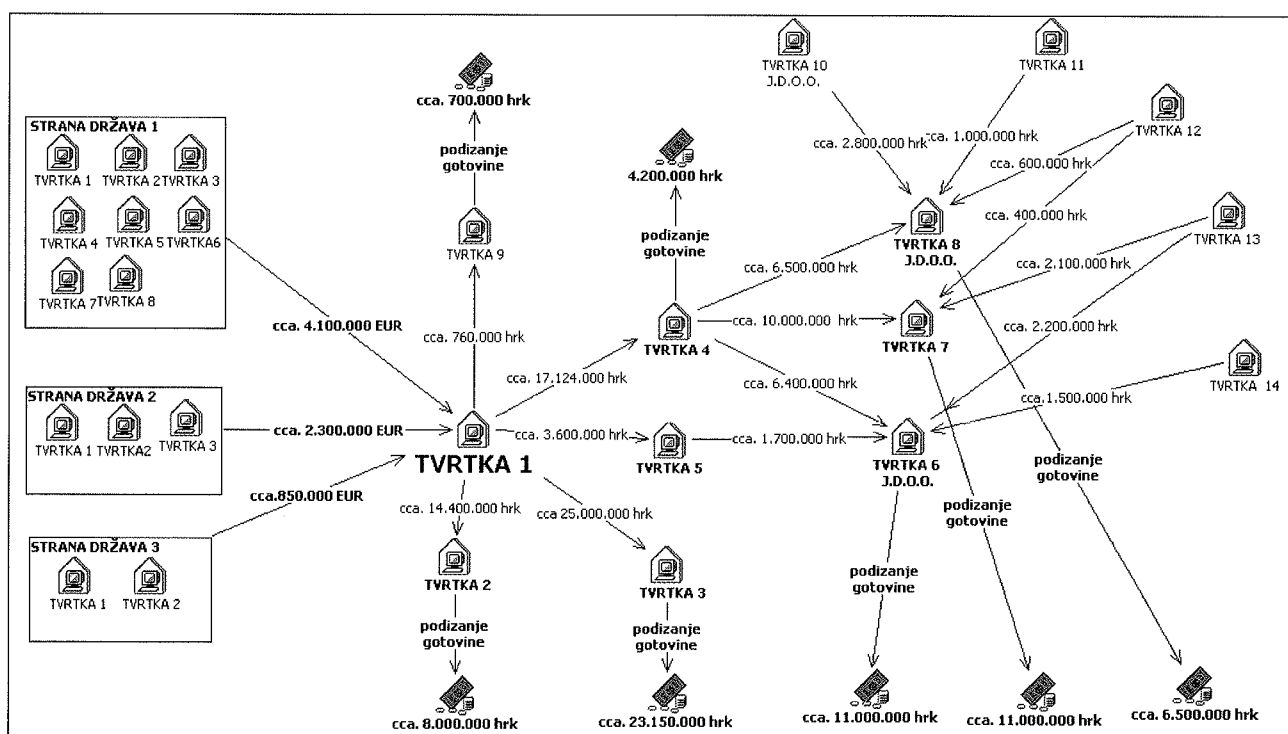
Analitičkom obradom utvrđeno je da je predmetna domaća pravna osoba samo jedna u lancu više pravnih osoba preko čijih računa su se obavljale učestale transakcije u vrlo visokim iznosima da bi u konačnici sredstva koja su se prebacivala s računa jedne pravne osobe na račun druge pravne osobe najvećim djelom bila podignuta u gotovini bez jasne ekonomske i poslovne logike (preko 65 milijuna kuna). Nadalje, u okviru analitičke obrade utvrđeno je da predmetna sredstva najvećim djelom potječu od doznaka iz inozemstva koje su po nalogu više inozemnih tvrtki sa sjedištima u državama članicama EU prvo doznačene u korist deviznog računa jedne domaće pravne osobe s kojeg su se kasnije sredstva prebacivala na račune drugih pravnih osoba i u konačnici podizala u gotovini. Evidentno je da su neke od predmetnih domaćih pravnih osoba registrirane kao jednostavna društava s ograničenom odgovornošću zadnje u spomenutom lancu jer se upravo s njihovih računa podizala gotovina. Osim toga u okviru analitičke obrade utvrđeno je da je većina predmetnih pravnih osoba registrirana za obavljanje djelatnosti vezanih za otkup i prodaju sekundarnih sirovina i/ili trgovinu plemenitim metalima.

Rezultati aktivnosti Ureda

Obzirom na prikupljene podatke u analitičkoj obradi sumnjivih transakcija i osoba postoji sumnja da su predmetne domaće pravne osobe moguće sudionici u osmišljenim poreznim prijevarama te sumnja da su transakcije po njihovim računima izvršene u cilju izbjegavanja plaćanja stvarnih poreznih obveza, slučaj je dostavljen Poreznoj upravi radi daljnjeg postupanja u cilju utvrđivanja je li predmetne domaće pravne osobe imaju zakonito i ekonomski opravdano pokriće za navedene evidentirane transakcije a sve s ciljem utvrđivanja mogućih porezno kaznenih djela i s njima povezanog kaznenog djela pranje novca.

Karakteristike slučaja:

- doznake iz inozemstva
- podizanje gotovine u visokim iznosima
- korištenje jednostavnih društava s ograničenom odgovornošću

SLUČAJ 4: SUMNJIVE TRANSAKCIJE POVEZANE S KUPOVINOM NEKRETNINA U RH

Inicijalizacija slučaja

Ured je započeo analitičku obradu transakcija temeljem obavijesti strane financijsko obavještajne jedinice da se sa računa off shore tvrtke otvoren u njihovoj matičnoj državi pokušao izvršiti transfer novca u iznosu od 300.000,00 EUR u korist računa hrvatskog državljanina otvoren u banci u R Hrvatskoj.

Postupanje Ureda: analitičko obavještajni rad Ureda

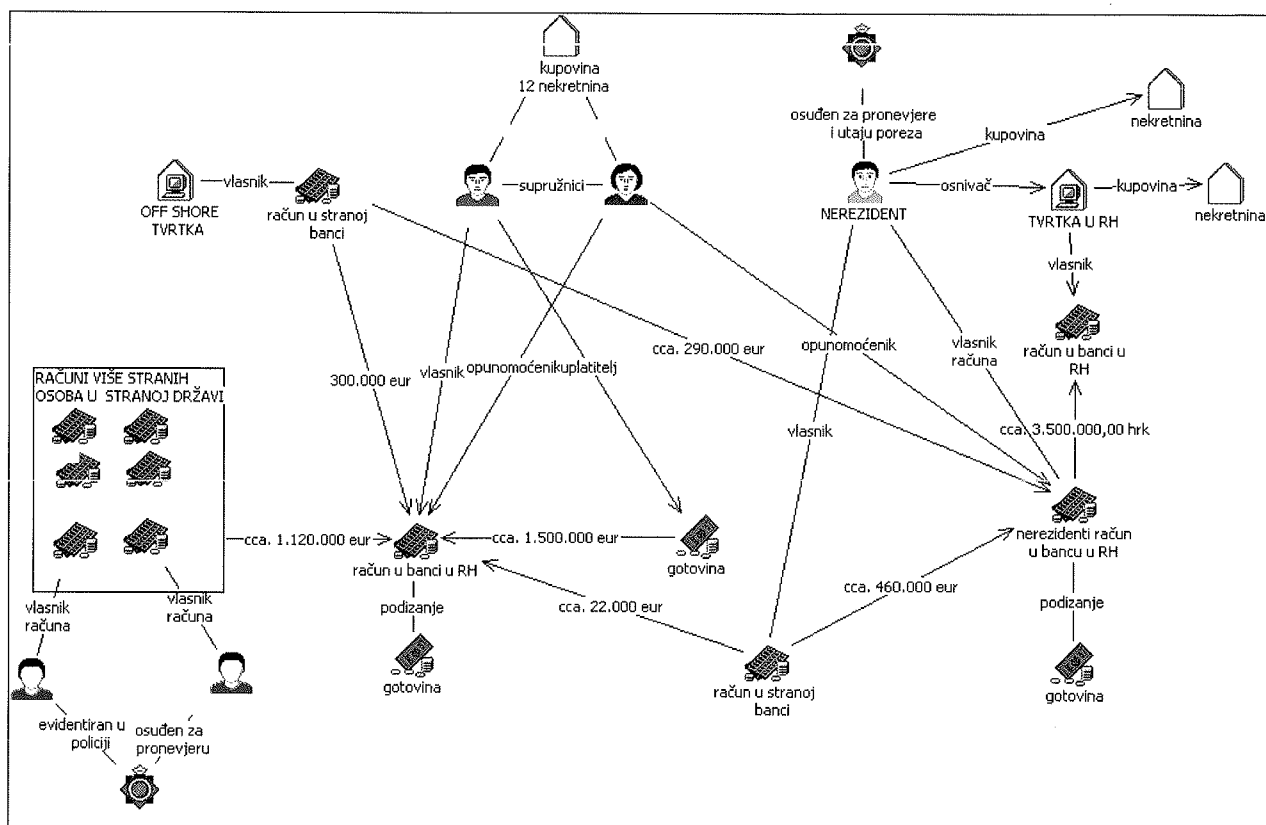
Analitičkom obradom utvrđeno je da je predmetna domaća fizička osoba na račun otvoren u banci u R Hrvatskoj primila iznos od 300.000,00 EUR sa računa predmetne off shore tvrtke otvorenog u drugoj europskoj državi. Osim toga, na račun predmetne fizičke osobe po nalogu većeg broja fizičkih i pravnih osoba sa prebivalištem odnosno sjedištem u jednoj europskoj državi doznačeno je preko 1.2 milijuna EUR te je na isti račun položena gotovina u ukupnom iznosu od cca. 1.5 milijuna EUR. Opunomoćenik po računu je u rodbinskoj vezi sa predmetnom domaćom fizičkom osobom. Najveći dio uplaćenih sredstava podignuto je u gotovini sa računa. Predmetna domaća fizička osoba i s njom povezana fizička osoba (opunomoćenik po računu) evidentirani su kao stjecatelji više nekretnina. Nadalje analitičkom obradom utvrđeno je da je opunomoćenik po računu predmetne fizičke osobe ujedno i opunomoćenik po nerezidentnom računu strane fizičke osobe u korist kojeg je predmetna off shore tvrtka doznakačavala sredstva. Sredstva sa nerezidentnog računa strane fizičke osobe su jednim djelom podignuta u gotovini a jedan dio je prebačen na račun hrvatske tvrtke u vlasništvu predmetne strane fizičke osobe koja istim sredstvima kupuje nekretninu. Neki od nalogodavatelja inozemnih doznaka izvršenih u korist računa predmetne domaće fizičke osobe i nerezidentnog računa predmetne strane fizičke osobe su u matičnoj državi evidentirani kao počinitelji kaznenih djela a strana fizička osoba koja ima nerezidentni račun u banci u R.H. i koja je u R. Hrvatskoj kupila jednu nekretninu na svoje ime a drugu nekretninu na ime svoje tvrtke u R Hrvatskoj je osuđena za utaju poreza, prijevaru i pronevjeru.

Rezultati aktivnosti Ureda

Obzirom na prikupljene podatke u analitičkoj obradi sumnjivih transakcija i osoba postojala je sumnja da su predmetne osobe pokušale prikriti pravi izvor novca na način da su novčana sredstva proistekla iz mogućih nezakonitih aktivnosti počinjenih u inozemstvu posredstvom računa više osoba iz matične države predmetne strane fizičke osobe i računa off shore tvrtke prebačena u R. Hrvatsku na račune predmetnih fizičkih osoba te na račun domaće pravne osobe koje tim sredstvima kupuju nekretnine na području R. Hrvatske. Ured je slučaj zajedno sa analizom sumnjivih transakcija dostavio Policiji i Državnom odvjetništvu RH na daljnje postupanje i procesuiranje zbog sumnje na počinjenje kaznenog djela pranje novca.

Karakteristike slučaja:

- doznake iz inozemstva,
- doznake iz inozemstva po nalogu off shore tvrtke,
- polaganje/podizanje gotovine
- stjecanje nekretnina u RH
- sudionici se povezuju sa nezakonitim aktivnostima u inozemstvu,
- međunarodna suradnja Ureda u razmjeni podataka

SLUČAJ 5: SUMNJIVE TRANSAKCIJE POVEZANE S INTERNETSKIM BANKARSTVOM

Inicijalizacija slučaja

Ured je započeo analitičku obradu transakcija temeljem obavijesti banke o sumnjivoj transakciji o neovlaštenom transferu u korist računa pravne osobe u ukupnom iznosu od cca. 400.000,00 kn sa računa druge pravne osobe otvorenog u drugoj banci.

Postupanje Ureda: analitičko obavještajni rad Ureda

Analitičkom obradom utvrđeno je da su sredstva koja je pravna osoba (novoosnovano j.d.o.o.) neovlašteno primila na svoj račun odmah putem Internetskog bankarstva prebačena na tekuće račune dviju fizičkih osoba otvorene u istoj banci u kojoj je otvoren račun te pravne osobe. Nadalje, utvrđeno je da su obje fizičke osobe te pravna osoba (j.d.o.o.) otvorile račune samo nekoliko dana prije izvršenja odnosno pokušaja izvršenja sumnjivih transakcija. Primljena sredstva fizičke osobe namjeravale su podići u gotovini sa tekućih računa. Obzirom da je banka pravovremeno obavijestila Ured o sumnjivim transakcijama Ured je izdao naloge za privremeno zaustavljanje izvršenja sumnjivih transakcija. Nadalje, u okviru analitičke obrade utvrđeno je da je jedna od predmetnih fizičkih osoba evidentirana više puta kao počinitelj kaznenog djela teške krađe.

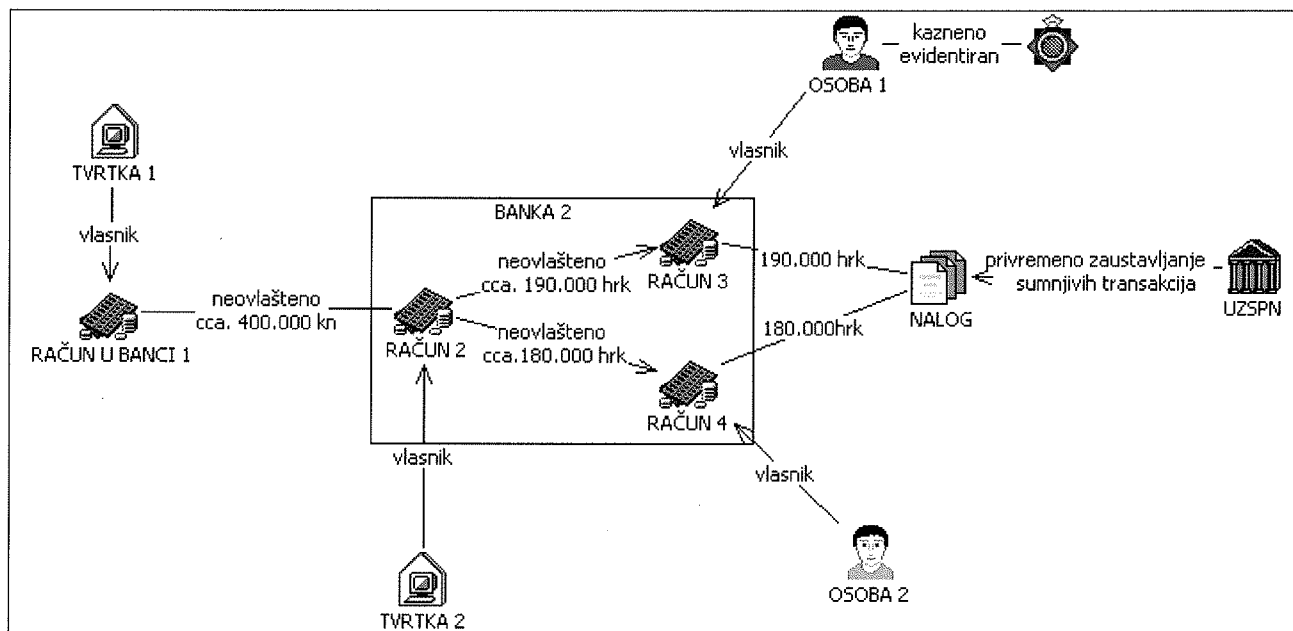
Rezultati aktivnosti Ureda

Obzirom na prikupljene podatke u analitičkoj obradi sumnjivih transakcija i osoba postojala je sumnja da su sredstva putem računalne prijevare, neovlašteno posredstvom računa pravne osobe doznačena u korist tekućih računa fizičkih osoba te da bi svaka daljnja transakcija i raspolaganje takvim sredstvima bio pokušaj prikrivanja pravog (nezakonitog) izvora. Predmetne fizičke osobe trebale su poslužiti kao tzv. mule koje će za određenu proviziju sredstva podići

gotovinu i predati je počinitelju/ima predikatnog kaznenog djela. Ured je slučaj proslijedio Policiji i nadležnom državnom odvjetništvu na daljnje postupanje i procesuiranje. Naloge Ureda za privremeno zaustavljanje izvršenja sumnjivih transakcija potvrđene su rješenjem nadležnog suda o privremenoj obustavi izvršenja transakcije sukladno odredbama Zakona o kaznenom postupku.

Karakteristike slučaja:

- internetsko bankarstvo
- najava podizanja gotovine
- sudionik se povezuju sa nezakonitim aktivnostima

SLUČAJ 6: SUMNJIVE TRANSAKCIJE POVEZANE S NEZAKONITIM RADNJAMA U INOZEMSTVU

Inicijalizacija slučaja

Ured je započeo analitičku obradu transakcija temeljem prijedloga PN USKOK-a u kojem je navedeno da je protiv više stranih fizičkih u njihovoj matičnoj državi pokrenut kazneni postupak zbog mogućih nezakonitih radnji na način da su te osobe uz pomoć visokopozicioniranih državnih službenika u matičnoj državi nezakonito izvlačili značajna sredstva te ih ulagali u financijski sustav Republike Hrvatske koristeći ih za kupovinu nekretnina.

Postupanje Ureda: analitičko obavještajni rad Ureda

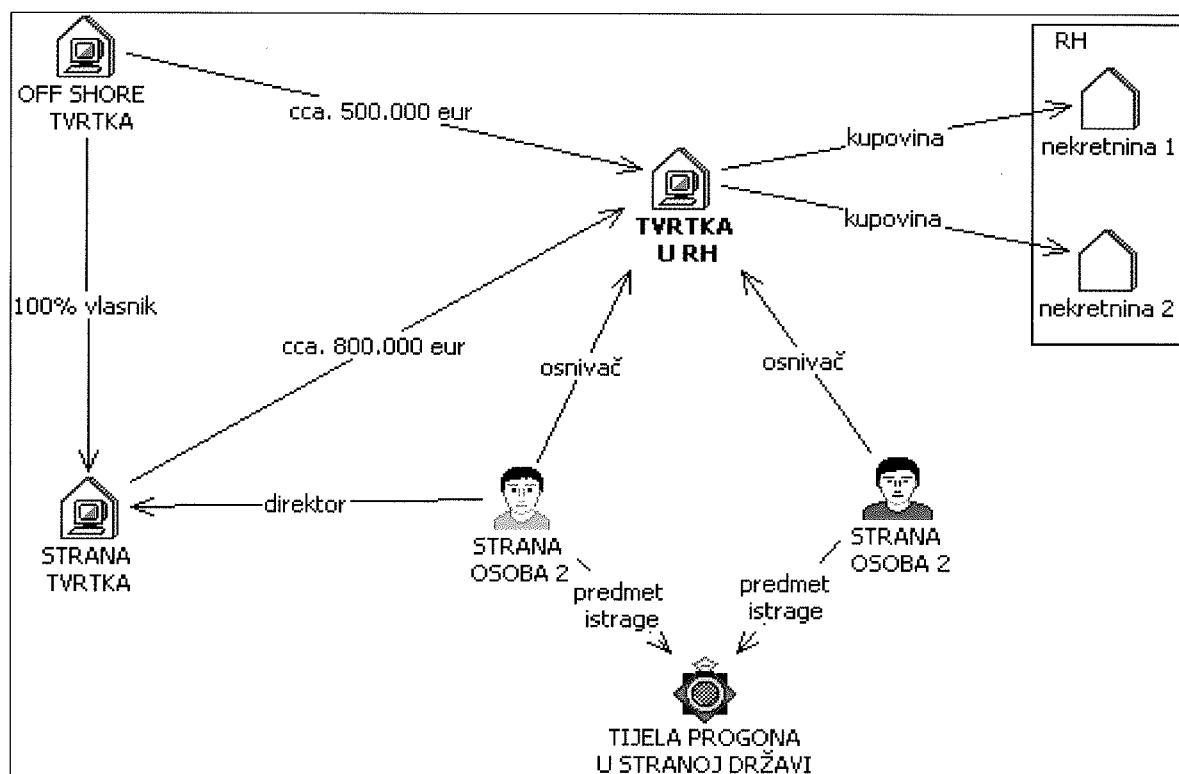
Analitičkom obradom utvrđeno je da su dvije strane fizičke osobe u RH osnovale tvrtku koja je kupila dvije nekretnine ukupne vrijednosti od preko 1.1 milijun EUR. Sredstva kojima su plaćene nekretnine potječu od doznaka iz inozemstva koje su izvršene po nalogu off shore tvrtke (ukupno cca. 800.000 EUR) te po nalogu strane tvrtke sa sjedištem u matičnoj državi predmetnih fizičkih osoba a osnivač koje je ista off shore tvrtka a direktor jedna od predmetnih fizičkih osoba (ukupno cca. 500.000 EUR).

Rezultat aktivnosti Ureda

Obzirom na prikupljene podatke u analitičkoj obradi sumnjivih transakcija i osoba postoji sumnja da su predmetne osobe pokušale prikriti pravi (nezakoniti) izvor novca na način da su novčana sredstva proistekla iz mogućih koruptivnih kaznenih djela počinjenih u inozemstvu posredstvom računa stranih tvrtki iz inozemstva prebačena na račun njihove tvrtke u RH koja tim sredstvima kupuje nekretnine u RH. Slučaj je zajedno sa analizom sumnjivih transakcija dostavljen Policiji i Državnom odvjetništvu RH na daljnje postupanje i procesuiranje zbog sumnje na počinjenje kaznenog djela pranje novca.

Karakteristike slučaja:

- doznake iz inozemstva sa računa off shore tvrtki
- stjecanje nekretnina u RH
- sudionici, uključujući i visoko pozicionirane državne službenike se povezuju sa nezakonitim aktivnostima u inozemstvu
- međunarodna suradnja Ureda u razmjeni podataka

XIII TIPOLOGIJE/TRENDOVI PRANJA NOVCA I PROCJENE TEKUĆIH I BUDUĆIH OPASNOSTI OD PRANJA NOVCA U RH

XIII TIPOLOGIJE/TRENDOVI PRANJA NOVCA I PROCJENE TEKUĆIH I BUDUĆIH OPASNOSTI OD PRANJA NOVCA U RH

U poglavlju XII. ovoga izvješća opisani su pojedinačni slučajevi sa sumnjom na pranje novca, koje slučajeve je Ured proslijedio nadležnim državnim tijelima na daljnje postupanje i procesuiranje, a koji slučajevi ukazuju na tipologije pranja novca koje se ponavljaju kroz veći broj slučajeva sa sumnjom na pranje novca.

13.1. Tipologije pranja novca

Analizom slučajeva koje je Ured zbog sumnje na pranje novca proslijedio nadležnim tijelima (DORH, MUP, Porezna uprava i Financijski inspektorat) na daljnje postupanje i procesuiranje uočene su određene karakteristike koje su zajedničke većem broju slučajeva i koje su identificirane kao tipologije pranja novca, kako slijedi:

13.1.1. Uporaba računa poslovnih subjekata

Karakteristika navedene tipologije je da se novac prenosi preko računa više domaćih pravnih osoba a nakon višestrukih transfera se u konačnici podiže u gotovini. Analiza konkretnih slučajeva pokazuje da novac potječe od inozemnih pravnih osoba iz država članica EU a kako je u najvećem djelu podignut u gotovini postoji sumnja da se novac transferirao kroz račune domaćih pravnih osoba kako bi se dobio privid legalnog poslovanja i tako prikrio nezakonit izvor novca odnosno da se najvjerojatnije radi o organiziranom sistemu poreznih prijevара. U većini slučajeva pravne osobe sa čijih računa se novac podizao u gotovini su registrirane kao jednostavna društva s ograničenom odgovornošću a njihova osnovna djelatnost kao i ostalih pravnih osoba u tim slučajevima vezana je uz otkup i prodaju sekundarnih sirovina i trgovinu plemenitim metalima.

13.1.2. Uporaba računa domaćih pravnih osoba za prikrivanje nezakonitog izvora novca doznačenog iz inozemstva

Karakteristika navedene tipologije je da nakon što strane fizičke osobe iz susjednih država kupe već ranije registrirane domaće pravne osobe započinje učestalo prebacivanje novca između računa tih pravnih osoba. Novac se nakon višestrukih transfera između pravnih osoba na kraju transferira na veći broj novootvorenih bankovnih računa u vlasništvu stranih fizičkih osoba koje odmah po primitku novac, u više pojedinačno manjih iznosa, podižu u gotovini. Obzirom da se radi o ekonomski nelogičnim i neopravdanim transferima sredstava s jednog računa na drugi postoji sumnja da se novac „provlačio“ kroz račune domaćih pravnih osoba i nerezidentnih računa stranih fizičkih osoba kako bi se dobio privid legalnog poslovanja i tako prikrio nezakoniti izvor novca.

13.1.3. Uporaba bankovnih računa stranih fizičkih osoba

Karakteristika navedene tipologije je da strane fizičke osobe iz susjednih država (članice EU) na vlastite bankovne račune kod više hrvatskih banaka polažu gotovinu u značajnim iznosima, koja se odmah po uplati prebacuje u inozemstvo na račune različitih stranih fizičkih i pravnih osoba. Strane fizičke osobe osim što kod banaka u R. Hrvatskoj imaju otvorene bankovne račune nemaju niti poslovnih niti nekih drugih poveznica sa R. Hrvatskom. Postoji sumnja da su na opisani način strane fizičke osobe kroz hrvatski bankarski sustav gotov novac nepoznatog izvora prebacile u inozemstvo. U određenom broju slučajeva kada je Ured bio pravovremeno obaviješten o takvim transakcijama izdani su nalozi za privremeno zaustavljanje izvršenja navedenih transakcija kako bi se spriječilo svako daljnje prebacivanje novčanih sredstava koja možebitno potječu iz nezakonitih aktivnosti predmetnih osoba u inozemstvu.

13.1.4. Gotovinske isplate sa nerezidentnih računa osoba koje su evidentiranih kao počinitelji kaznenih djela u inozemstvu

Prijenosi novca od stranih pravnih osoba iz inozemstva (sa sjedištem u državi zapadne Europe) na nerezidentne račune stranih fizičkih osoba otvorene u bankama u R. Hrvatskoj i brzo podizanje gotovine u značajnim iznosima sa računa stranih fizičkih osoba. Strane fizičke osobe nisu poslovno a niti su na neki drugi način povezane sa pravnim osobama iz inozemstva. Analiza konkretnih slučajeva otkriva da je novac najčešće doznačen iz susjedne države (članice EU) u kojoj predmetne strane fizičke osobe imaju prebivalište te u kojoj su kazneno evidentirane zbog većeg broja kaznenih djela a što ujedno upućuje i na to da je matična država stranih predmetnih osoba najvjerojatnije i polazište tijekom sumnjivog novca. Obzirom da su sredstva odmah po primitku podignuta u gotovini ne može se zaključiti da je R. Hrvatska krajnje odredište sumnjivog novca.

13.1.5. Uporaba bankovnih računa pravnih osoba u vlasništvu stranih državljana

Karakteristika navedene tipologije je da strane fizičke osobe osnivaju tvrtke u R. Hrvatskoj koje kupuju nekretnine a sredstva za kupnju potječu od doznaka iz inozemstva koje se preko nerezidentnih računa stranih fizičkih osoba otvorenih u R. Hrvatskoj doznachavaju u korist računa tvrtki ili se direktno iz inozemstva doznachavaju na račune novoosnovanih tvrtki. Najveći broj inozemnih doznaka potječe sa računa stranih osoba (pravnih i fizičkih) iz matičnih država predmetnih stranih fizičkih osoba te sa računa off shore tvrtki otvorenih u bankama u državama zapadne Europe. Analiza konkretnih slučajeva otkriva da su predmetne strane fizičke osobe predmet istraga zbog sumnje na porezna i koruptivna kaznena djela u inozemstvu.

13.1.6. Uporaba Internetskog bankarstva povezana sa internetskom krađom sa bankovnih računa

Karakteristika navedene tipologije je što se neovlašteno upada u računalne sustave domaćih pravnih osoba te se novac sa njihovih poslovnih računa neovlašteno prenosi na račune trećih osoba koja ta sredstva podižu u gotovini. Sredstva sa računa tvrtki koje su žrtve računalnih napada se prebacuju na novootvorene račune fizičkih osoba koja ta sredstva podižu u gotovini ili se prvo prebacuju na račune novoregistriranih pravnih osoba (pretežito registrirane kao jednostavna društva s ograničenom odgovornošću) te potom na račune fizičkih osoba koja ta sredstva podižu u gotovini. Krajnje odredište tijeka novca koji je pribavljen nezakonito nije se mogao odrediti iz razloga što je novac podignut u gotovini i podizanje gotovine su najčešće obavljale tzv. «money mules» odnosno osobe zadužene da za određenu proviziju nezakonito stečena sredstva prenesu do krajnjih počinitelja predikatnog kaznenog djela računalne prijevare. U određenom broju slučajeva kada je Ured bio pravovremeno obaviješten o takvim transakcijama izdani su nalozi za privremeno zaustavljanje izvršenja navedenih transakcija kako bi se spriječilo svako daljnje prebacivanje otuđenog novca koje predstavlja elemente kaznenog djela pranja novca.

13.2. Trendovi pranja novca

Uzimajući u obzir spoznaje Ureda pri obradi konkretnih slučajeva sa sumnjom na pranje novca kao i faktore koji utječu na trendove pranja novca (gospodarska razvijenost, stupanj razvijenosti pojedinih sektora u gospodarstvu, stupanj kriminaliteta i dr.) uočeni trendovi pranja novca su:

- ❖ Iako je općeprihvaćeno mišljenje da se gotovina sve manje koristi, dosadašnja iskustva u radu Ureda pri obradi konkretnih slučajeva ukazuju da je jedan od najčešće korištenih instrumenata za prikrivanje nezakonito stečenih prihoda upravo gotovina. Naime, preko 50% slučajeva koje je Ured zbog sumnje na pranje novca prosljedio na daljnje postupanje drugim nadležnim tijelima vezani su za sumnjive transakcije koje su obavljene u gotovini (podizanje/polaganje gotovine). Uzimajući u obzir postojeću regulativu vezano za gotovinsko poslovanje za očekivati je da će se nastaviti dosadašnji trend upotrebe gotovinskih sredstava za prikrivanje pravog odnosno nezakonitog izvora novca.

- ❖ u posljednje vrijeme je uslijed utjecaja svjetske ekonomske krize aktualizirana opasnost zlouporabe off shore tvrtki u nezakonite aktivnosti (pranje novca), te ukoliko se osim upozorenja na globalnoj razini ne donesu konkretne mjere (kojima će se upravo spriječiti njihova zlouporaba) i dalje će se nastaviti trend osnivanja tvrtki u off shore zonama sa nerezidentnim računima u državama sa strogom bankovnom tajnom preko kojih će skriveni stvarni vlasnici off shore tvrtki nezakonita sredstva nastojati uložiti u legalne financijske poslove i tako prikriti njihov pravi izvor.
- ❖ unatoč gospodarskim pokazateljima prema kojima je tržište nekretninama zbog utjecaja ekonomske krize u opadanju za očekivati je da će se s njegovim oporavkom ponovno nastaviti trend iz ranijih godina kada je evidentiran znatan broj sumnjivih transakcija povezanih sa kupnjom nekretnina. Osim toga iskustva Ureda pri obradi konkretnih slučajeva pokazuju da će se kroz sektor nekretnina nastaviti trend ulaganja stranog kapitala koji potječe od pravnih osoba osnovanih u off shore zonama, sa računima u državama sa strogom bankovnom tajnom što će otežati utvrđivanje stvarnog vlasnika kao i pravi izvor novca. Također, kod pojedinih slučajeva i to pogotovo kada se radi o ulaganjima sumnjivog novca u nekretnine na atraktivnim lokacijama osim sumnje na pranje novca za očekivati je da će u tim slučajevima biti i elemenata koruptivnih kaznenih djela (prenamjena zemljišta i sl.).
- ❖ obzirom na sve veće korištenje usluga elektroničkog bankarstva kao i činjenice da će zbog brzog rasta i razvoja tehnologija sustavi plaćanja sve više napredovati u narednom razdoblju se očekuje sve veća zlouporaba takvih usluga za pranje novca. Također iskustva Ureda pri obradi konkretnih slučajeva u posljednje dvije godine pokazuju uzlazni trend u broju slučajeva u kojima su mogućnosti koje pruža Internet korišteni za nezakonite aktivnosti (internetske krađe sa bankovnih računa) a koje je Ured zbog sumnje na kazneno djelo računalne prijevare i s njim povezano kazneno djelo pranje novca dostavio državnim tijelima na daljnje postupanje.
- ❖ ne zanemarujući sve prednosti jednostavnih društava s ograničenom odgovornošću, iskustva Ureda pri obradi konkretnih slučajeva pokazale su uzlazni trend u broju slučajeva u kojima su se računi jednostavnih društava s ograničenom odgovornošću (j.d.o.o.) zlouporabili za nezakonite aktivnosti pa je za očekivati da će se nastaviti s zlouporabom bankovnih računa j.d.o.o.-a i za prikriivanje pravog (nezakonitog) izvora novca.

13.3. Procjena tekućih i budućih opasnosti od pranja novca u RH

Polazeći od navedenih zajedničkih karakteristika pojedinih slučajeva te opisanih transakcija proizilaze i procjene tekućih i budućih opasnosti od pranja novca u Republici Hrvatskoj:

- ❖ pokušaj ubacivanja visokih iznosa gotovinskih sredstava nepoznatog izvora u financijski sustav RH,
- ❖ poslovanje s off shore zonama i nekooperativnim jurisdikcijama,
- ❖ ulaganje sredstava iz inozemnih transfera u nekretnine u RH, uključujući i transfere sredstva iz off shore zona na ime kreditiranja pojedinih tvrtki, između ostalog i u svrhu stjecanja nekretnina, posluže za prikriivanje pravog izvora novca,
- ❖ zlouporaba pojedinih usluga i proizvoda kreditnih institucija koje omogućuju anonimnost (e-banking) – krađa identiteta, računalne prijevare i dr.

**XIV PRIJEDLOZI ZA UNAPREĐENJE SUSTAVA U SUZBIJANJU
PRANJA NOVCA I FINANCIRANJA TERORIZMA U REPUBLICI
HRVATSKOJ**

XIV PRIJEDLOZI ZA UNAPREĐENJE SUSTAVA U SUZBIJANJU PRANJA NOVCA I FINANCIRANJA TERORIZMA U REPUBLICI HRVATSKOJ

Obzirom na naprijed navedene tipologije/trendove pranja novca, odnosno obzirom na procjenu tekućih i budućih opasnosti od pranja novca i financiranja terorizma u RH, i radi iznalaženja rješenja za identificirane slabosti u sustavu, a sve u cilju što učinkovitijeg odgovora svih nadležnih tijela iz sustava suzbijanja pranja novca i financiranja terorizma u RH, te sukladno i preporukama međunarodnih relevantnih tijela, potrebno je:

1. da tijela za provedbu Zakona (policija, DORH i drugi) nastave s postupanjem po predmetima pranja novca koji su im dostavljeni od strane Ureda, te da se zadrži intenzivna suradnja Ureda s tijelima kaznenog progona, a s ciljem suzbijanja pranja novca i s njime povezanih predikatnih kaznenih djela.
2. da pravosuđe prioritarno i žurno provodi sudske postupke u slučajevima pranja novca koji su inicirani od strane Ureda i od strane drugih nadležnih tijela,
3. da se razmotre izmjene postojećeg Kaznenog zakona (čl. 265 – Pranje novca) u cilju potpunog usklađenja sa međunarodnim standardima (Palermo konvencija). Naime, prema postojećim odredbama čl. 265. KZ-a počinitelj predikatnog kaznenog djela ne može biti procesuiran kao počinitelj kaznenog djela pranja novca za radnje stjecanja, posjedovanja ili korištenja nezakonite imovinske koristi ostvarene predikatnim kaznenim djelom, a što nije u potpunosti u skladu sa odredbama Palermo konvencije.
4. da se dodatno regilira zakonski režim kod gotovinskih plaćanja posebno kod pozajmica i kupoprodaje nekretnina u smislu odvijanja tih platno-prometnih poslova putem bezgotovinskog režima plaćanja kroz bankovni sustav.
5. da nadzorna tijela (HNB, HANFA, Porezna uprava, Financijski inspektorat, Carinska uprava) u cijelosti preuzmu proaktivnu ulogu u kontroli mjera provedbe Zakona sukladno njihovoj zakonskoj obvezi, a u suradnji s Uredom,
6. osigurati kadrovsko ekipiranje, izobrazbu i specijalizaciju kako djelatnika Ureda, tako i djelatnika svih drugih nadležnih tijela uključenih u sustav sprječavanja i suzbijanja pranja novca i financiranja terorizma u RH.

ZAKLJUČAK

ZAKLJUČAK

Polazeći od ocjena u Izvješćima Vijeća Europe (MONEYVAL) o procjeni preventivnog sustava za sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma u RH, a u okviru toga imajući u vidu i ocjene o učinkovitosti rada Ureda, kao hrvatske financijsko-obavještajne jedinice, proizlazi sljedeći zaključak:

- ❖ RH upotrebljava jednake preventivne standarde kao i ostale države članice EU, Zakon o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma usklađen je s međunarodnim standardima (stupio je na snagu 01.01.2009.),
- ❖ RH je uspostavila preventivni model, s vodećom ulogom Ureda, kojim se sprječava zlouporaba korištenja financijskog sustava za pranje novca i financiranje terorizma,
- ❖ hrvatski Ured, kao financijsko-obavještajna jedinica, na učinkovit način obavlja svoje zadaće, sukladno Zakonu i međunarodnim standardima, što potvrđuje da je Ured u potpunosti operativan i funkcionalan u svom radu,

U cilju daljnjeg unapređenja analitičko – obavještajnog rada Ureda, Ured planira, u određenom vremenskom razdoblju realizirati sljedeće projekte:

PROJEKTI UREDA ZA SPRJEČAVANJE PRANJA NOVCA		
KRATKOROČNI (do 1 godine)	SREDNJOROČNI (do 2 godine)	DUGOROČNI (više od 2 godine)
Unaprjeđenje analitičko obavještajne obrade sumnjivih transakcija uvođenjem u IT sustav Ureda novih programskih alata (i2 Analyst Notebook, i2 iBrigde Designer, i2 iBridge Connectors)	Projekt izrade Nacionalne procjene rizika od pranja novca i financiranja terorizma u suradnji sa Svjetskom bankom, a što je obveza RH sukladno novim preporukama FATF-a	Usklađivanje hrvatskog zakonodavstva s odredbama nove 4. Direktive Europskog parlamenta i Vijeća o sprječavanju korištenja financijskog sustava u svrhu pranja novca i financiranja terorizma, te revidiranim FATF preporukama iz veljače 2012.
Unaprjeđenje sustava sprječavanja pranja novca/financiranja terorizma izradom i distribucijom određenih proizvoda (izvješća) strategijskih analiza Ureda	Administrativno i institucionalno jačanje Ureda popunjavanjem postojećih nepopunjenih radnih mjesta novim djelatnicima	Uvođenje licenciranja ovlaštenih osoba obveznika (banke i dr.) u cilju stjecanja licenci vezano za učinkovitiju primjenu ZSPNFT i provedbenih propisa
Uspostava on line komunikacije Ureda sa određenim tijelima državne uprave (Carinska uprava, Porezna uprava, Financijski inspektorat) u cilju brže razmjene podataka i dokumentacije	Pristupanje hrvatskog Ureda FIU net mreži s ciljem razmjene podataka između financijsko obavještajnih jedinica iz zemalja članica EU, putem zaštićene mreže	Osnivanje trening centra za edukaciju ovlaštenih osoba obveznika (banke i dr.) i djelatnika državnih tijela iz sustava sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma

KLASA: 470-00/14-005/1
URBROJ: 513-08-02-1/001-14-2

Dostavljeno:

- Vladi RH (1)
- ministru financija (1)
- Uredu za sprječavanje pranja novca (2)

PRILOZI

- 1. KOMENTAR NA ZAKON O SPRJEČAVANJU PRANJA NOVCA I FINANCIRANJA TERORIZMA (Bruxelles, 20. lipnja 2008.)**
- 2. ČETVRTI KRUG EVALUACIJE RH U ODNOSU NA PROVEDBU MJERA PROTIV PN/FT OD STRANE ODBORA VIJEĆA EUROPE: OCJENE MONEYVAL-A O RADU UREDA**
- 3. IZVJEŠĆE NEOVISNOG STRUČNJAKA EUROPSKE KOMISIJE (PEER BASED MISSION) O ULOZI UREDA KAO HRVATSKE FINACIJSKO OBAVJEŠTAJNE JEDINICE U BORBI PROTIV KORUPCIJE (POGLAVLJE 23)**

Bruxelles, 20. lipnja 2008.

**KOMENTARI NA RADNI NACRT PRIJEDLOGA HRVATSKOG ZAKONA O
SPRJEČAVANJU PRANJA NOVCA I FINANCIRANJA TERORIZMA OD 29.
TRAVNJA 2008.**

Opći komentari

Nacrtom zakona uvodi se više značajnih inovacija te bi isti predstavljao presudno unaprjeđenje hrvatskog sustava za sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma u odnosu na zakonodavstvo EU. Većina manjkavosti koja je identificirana na izvješću MONEYVAL-a o uzajamnom ocjenjivanju na prikladan je način oslovljena. U nekim slučajevima nacrt čak i premašuje zahtjeve zakonodavstva EU te uzima u obzir dodatne standarde i relevantne dobre prakse¹. U pogledu svoje kvalitete, točnosti i sveobuhvatnosti, ovaj nacrt očito je rezultat značajnih napora koje Komisija pozdravlja.

Preostale manjkavosti lako bi se mogle riješiti rafiniranjem teksta. Želimo potaknuti vlasti da to i učine te da se - nakon usvajanja zakona –usredotoče na osiguranje prikladne provedbe ovog novog, sofisticiranog zakona.

Dodatne informacije ili pojašnjenja mogu biti korisna za daljnje analize specifičnih točaka, kako se navodi u nastavku. U nekim slučajevima, kako se ističe, neka pitanja koja su istaknuta moguće se samo javljaju zbog prijevoda na engleski jezik. Potičemo vlasti u RH da Komisiji dadu odgovore/pojašnjenja na naša pitanja.

¹ Članak 41(1)(2) može se spomenuti kao primjer: obveza obavješćavanja o sumnjivim transakcijama prije njihova obavljanja vrlo je jasna i detaljna te, u slučajevima gdje suzdržavanje od izvršenja nije moguće, uređuje se da je obveznik "u obavijesti o sumnjivoj transakciji dužan obrazložiti razloge zbog kojih je bio u objektivnoj nemogućnosti postupiti u skladu s propisanim". Kao drugi primjer može se istaknuti članak 59(2) te naznaka slučajeva koji aktiviraju ovlasti FIU-a. Bitan je i članak 71, koji FIU-u daje ovlasti odgode transakcija na zahtjev/prijedlog stranog FIU-a, čime se slijede inventivne zamisli koje su uvedene Konvencijom Vijeća Europe iz 2005.

**HRVATSKA
4th KRUG EVALUACIJE-IZRAVNA POSJETA
KLJUČNI NALAZI
-IZVOD-**

Uvod

Ovo je sažetak ključnih nalaza koji su predloženi hrvatskim vlastima na kraju MONEYVAL-ovog posjeta u okviru 4. kruga evaluacije.

Tim evaluatora posjetio je Hrvatsku od 19. do 23. studenog 2012. Procjena je bila usmjerena prvenstveno na učinkovitost provedbe temeljnih, ključnih i drugih važnih Preporuka FATF-a od strane Hrvatske. Sve to će biti ponovno ocijenjeno u konačnom izvješću. Procjeniteljski tim je također ispitao primjenu svih drugih Preporuka FATF-a koje su bile u Trećem krugu evaluacije ocijenjene sa NC ili PC. Preporuke FATF-a koje su bile ocijenjene sa NC ili PC također će biti ponovno ocijenjene u konačnom izvješću.

Nacrt novog i usmjerenog akcijskog plana bit će uključen u nacrt Izvješća o 4. krugu evaluacije koji će biti dostavljen Hrvatskoj na komentiranje. Novi akcijski plan usuglasit će se s Hrvatskom tijekom usvajanja Izvješća o 4. krugu evaluacije te će pokriti područja i teme na koje je još potrebno usmjeriti pozornost.

Opći komentari napretka od 3. kruga evaluacije

Hrvatska je poduzela značajne korake kako bi otklonila nedostatke koji su identificirani u 3. krugu.

Potpisivanjem Protokola o suradnji i uspostavljanju Međuinstitucionalne radne grupe za sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma koji je stupio na snagu 1. ožujka 2012., formiran je MIRS. Na strateškoj razini, 31. siječnja 2008., Vlada Republike Hrvatske usvojila je Akcijski plan za borbu protiv pranja novca i financiranja terorizma (Akcijski plan) koji je identificirao korake koje je bilo potrebno poduzeti za razvoj hrvatskog sustava SPN/FT s ciljem njegovog harmoniziranja s relevantnim međunarodnim standardima.

Novi Zakon o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma (ZSPNFT) donesen je 15. srpnja 2008.g. i stupio je na snagu 1. siječnja 2009. godine. Ovaj zakon, koji se temelji na 3. direktivi EU za sprječavanje pranja novca, usmjeren je na harmoniziranje hrvatskih preventivnih mjera s relevantnim međunarodnim standardima SPN/FT. Slijedom stupanja na snagu ZSPN/FT, donesen je određeni broj specifičnih pravilnika te je poduzeta sveobuhvatna inicijativa u svezi edukacije i podizanja razine svijesti.

Uveden je određeni broj novih zakonodavnih mjera koje imaju pozitivan učinak na režim SPNFT, što uključuje:

- Zakon o osobnom identifikacijskom broju (1. siječnja 2009.);
- Zakon o igrama na sreću (1. siječnja 2010.);
- Zakon o platnom prometu (1. siječnja 2011.); i
- Zakon o elektroničkom novcu (1. siječnja 2011.).

Na institucionalnoj razini, kao dio Akcijskog plana, u srpnju 2008. usvojen je Zakon o Financijskom inspektoratu s ciljem poboljšanja pravnog okvira, a kako bi institucionalno ojačala nadzorna tijela. Kao posljedica toga autoritet i nadležnost Deviznog inspektorata je proširen te ono postaje Financijski inspektorat. Nadalje, u okviru Ministarstva unutarnjih poslova provedena je reorganizacija kriminalističke policije te je ustrojen Policijski nacionalni ured za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta (PNUSKOK) kao središnje, nacionalno tijelo za provođenje financijskih istraga.

S obzirom na kazneno pravo, u srpnju 2009. god. predstavljen je novi Zakon o kaznenom postupku te Zakon o postupku oduzimanja imovinske koristi ostvarene kaznenim djelom i prekršajem koji potpuno regulira postupak utvrđivanja imovinske koristi koja potječe od počinjenja kaznenih djela, a koji je stupio na snagu 01. siječnja 2011. godine. Donesene su i dodatne izmjene i dopune Zakona o međunarodnim restriktivnim mjerama u studenom 2008. g. kako bi se uskladilo sa međunarodnim standardima.

Donesen je novi Kazneni zakon koji će stupiti na snagu 01 siječnja 2013.g.

Ured za sprječavanje pranja novca (FOJ): obavješćivanje o transakcijama

UZSPN je smješten u okviru strukture Ministarstva financija, koji kao administrativna jedinica obavlja zadatke s ciljem sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma kao Financijsko-obavještajna jedinica i kao središnja nacionalna jedinica. ZSPNFT detaljno propisuje nadležnosti Ureda za sprječavanje pranja novca. Djelatnici UZSPN- su profesionalni, dobrih vještina, motivirani i redovito educirani putem unutarnjih i vanjskih oblika obuke. UZSPN ima izravan pristup različitim bazama podataka, bazama Policije te drugim javno dostupnim bazama. To omogućuje UZSPN-u brzo i učinkovito djelovanje u provedbi svoje analitičke funkcije. UZSPN je ovlašten za provođenje administrativnog nadzora Obveznika.

UZSPN je kroz obuke i publikacije aktivan u izgradnji odnosa sa obveznicima i u podizanju njihove razine svijesti.

Učinkovitost USPNA je ojačana u usporedbi sa situacijom koja je bila prezentirana za vrijeme 3. kruga evaluacije.

UZSPN je, radi razmjene informacija, zaključio potrebne sporazume o suradnji sa Policijom i tijelima kaznenog progona.

UZSPN je član Egmont Grupe i koristi Sigurnosnu mrežu Egmonta za razmjenu informacija sa stranim Financijsko-obavještajnim jedinicama.

**Izveštaj stručnjaka iste razine o posjetu Hrvatskoj u vezi Poglavlja 23
(Suzbijanje korupcije)**

(Referentna šifra: JHA IND/EXP 51823)

Trajanje posjeta: od 22. do 25. siječnja 2013.

Autor izvještaja: g. Maurizio Varanese

Sadržaj: IZVOD IZ IZVJEŠĆA

6.7. Financijsko-obavještajna jedinica (FOJ)

Financijsko-obavještajna jedinica (FOJ)

Unatoč kvalitetnom obavljanju poslova, hrvatska FOJ nema dovoljno osoblja pa su tako od 36 radnih mjesta predviđenim sistematizacijom popunjena samo 22 dok je 14 radnih mjesta još uvijek nepopunjeno. Unatoč tome, pokazuje se da su zaposlenici rade vrlo profesionalno, kako u tehničkom, tako i operativnom smislu, da su motivirani, redovito se odazivaju obuci i općenito su vrlo dobro dobro osposobljeni, a rukovodeće osoblje je izvanredno kvalitetno. U posljednje četiri godine nije bilo značajnijih promjena glede osoblja, osim u slučaju dva zaposlenika. U odgovoru na upit autora, sugovornik je izjavio da radna mjesta još nisu popunjena jer je teško pronaći visokokvalificirane ljude, a i zbog ograničenja zapošljavanja novih ljudi u državnim službama.

U ožujku 2012. g. u FOJ je izvršena unutarnja reorganizacija te ova jedinica sada uključuje:

- a. Direktora;
- b. Službu financijsko-obavještajne obrade, koja se sastoji od:
 - Odjela za sumnjive transakcije;
 - Odjela za strategijske analize i informacijski sustav;
- c. Službu za prevenciju i nadzor, koja se sastoji od:
 - Odjela za financijske i nefinancijske ustanove;
 - Odjela za međuinstitucionalnu i međunarodnu suradnju.

Hrvatski Zakon o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma uglavnom je usklađen s međunarodnim standardima² prema preporukama MONEYVAL-a (uglavnom se odnose na pridržavanje revidiranih preporuka FATF "40+IX") i s Direktivom 2005/60/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 26. listopada 2005.g. o sprečavanju korištenja financijskog sustava u svrhu pranja novca i financiranje terorizma, zatim s Direktivom 2006/70/EZ od 1. kolovoza 2006.g. koja propisuje mjere za primjenu Direktive 2005/60/EZ Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu definiranja politički

² FOJ razmjenjuje informacije s članovima grupe EGMONT, a također je potpisala 36 Memoranduma o razumijevanju s međunarodnim institucijama iste razine.

izloženih osoba i tehničkih kriterija za pojednostavljenu proceduru dubinske analize klijenata te iznimaka na temelju financijske aktivnosti koje se obavljaju povremeno ili na vrlo ograničenim osnovama, te s Konvencijom Ujedinjenih naroda protiv korupcije. Međutim, možda bi bilo dobro poraditi na izmjenama po pitanju politički izloženih osoba.

Odbor MONEYVAL³ Vijeća Europe još nije podnio Izvještaj 4. kruga ocjene mjera u Hrvatskoj predviđen za usvajanje na 42. plenarnoj sjednici MONEYVAL-a u Strasbourgu koja će se održati od 16. do 20. rujna 2013.g., a izvještaj će sadržavati konačnu ocjenu 4. kruga ocjene u odnosu na revidirane preporuke FATF-a (Skupina zemalja za financijsku akciju protiv pranja novca). Međutim, bez obzira na taj izvještaj koji tek treba biti podnesen, ovaj se autor slaže s neslužbenom ocjenom Financijsko-obavještajne jedinice – koja je izvršena na zahtjev samog autora –koja navodi na zaključak da se većina preporuka MONEYVAL-a već naveliko provodi te da se može reći da je od 40+IX FATF preporuka:

- ⇒ 37 provedeno;
- ⇒ 9 uglavnom provedeno;
- ⇒ 2 djelomično provedeno;
- ⇒ 1 nije primjenjiva zbog strukturalnih, pravnih i institucionalnih specifičnosti ove zemlje.

Tijekom 2011.g, hrvatska FOJ bila je vrlo aktivna na ovom specifičnom i osjetljivom području. Ustvari, FOJ radi na 334 STR (prijave sumnjivih transakcija) i 57.566 DTR (prijave izvršenih deviznih transakcija). Osim toga, u periodu od 3-6 mjeseci praćeno je devet bankovnih računa za svaki nalog u skladu s Člankom 62 Zakona o sprječavanju pranja novca i u četiri slučaja FOJ je autonomno blokirao izvršenje transakcije na period od 72 sata prema Članku 60 spomenutog Zakona⁴.

Što se tiče povratne informacije predviđene Člankom 82 Zakona o sprečavanju pranja novca i financiranju terorizma, uočeno je da su potrebna daljnja poboljšanja, posebice u Policiji. No, treba istaknuti da je FOJ za policiju razvila posebnu softversku aplikaciju za efikasnije slanje povratnih informacija. Do danas je taj link dobilo 44 policijska službenika PNUSKOK-a.

Autor bezrezervno zaključuje da Hrvatska na ovom području bilježi izvanredan napredak iako je potrebno uložiti još malo napora u usklađivanju s preporukama FATF objavljenima početkom 2012.g. Hrvatska bi trebala žurno posvetiti posebnu pozornost sljedećem:

- a. unijeti izmjene i dopune Zakona o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma popunjavajući prazninu u smislu da bi se odredbe, koje se za sada odnose samo na strane politički izložene osobe (PIO) morale proširiti i na domaće PIO jer se u zakonu sada spominju samo strane PIO;
- b. smanjiti broj tijela kojima se dostavljaju otvoreni predmeti, a koja tijela su ovlaštena za pokretanje kaznenih predmeta (npr. PNUSKOK i USKOK ili Sigurnosno-obavještajna agencija kad se radi o financiranju terorizma);
- c. popuniti prazna radna mjesta i na taj način dodatno osnažiti i poboljšati kapacitete FOJ;
- d. poduzeti učinkovite korake s ciljem povećanja broja STR iz nefinancijskih ustanova;
- e. ubrzati postupak umrežavanja hrvatskih policijskih ureda u razvijene softverske aplikacije i tako osigurati povratne informacije;
- f. ubrzano dovršiti postupak usklađivanja s preporukama 40+IX FATF.

³ Moneyval analizira primjenu međunarodnih i europskih standarda koji se odnose na borbu protiv pranja novca (PN) i financiranja terorizma (FT) te ocjenjuje stupanj usklađenosti s preporukama FATF. 40+IX.